

ZAKON BR.10/L-026

O PLATNIM USLUGAMA

Skupština Republike Kosovo,

Na osnovu člana 65. (1) Ustava Republike Kosovo,

Usvaja:

ZAKON O PLATNIM USLUGAMA

DEO I. OPŠTE ODREDBE

Član 1. Cilj

1. Ovaj zakon utvrđuje sledeće kategorije pružaoca platnih usluga:

1.1. banke, kao što je definisano važećim zakonodavstvom o bankama;

1.2. institucije elektronskog novca, uključujući, ogranke stranih institucija elektronskog novca u skladu sa članom 38. ovog zakona, kada se takav ogranak nalazi na Kosovu i njegovo sedište nalazi u stranoj jurisdikciji, ukoliko su platne usluge koje pruža ogranak povezane sa izdavanjem elektronskog novca;

1.3. platne institucije, uključujući, ogranke stranih platnih institucija u skladu sa članom 38. ovog zakona, kada se takav ogranak nalazi na Kosovu i njegovo sedište nalazi u stranoj jurisdikciji;

1.4. poštanske institucije koje su ovlašćene zakonima Kosova da pružaju platne usluge;

1.5. CBK kada ne deluje u svojstvu monetarnog ili drugog javnog organa;

1.6. centralni i lokalni organi vlasti kada ne deluju u svojstvu javnih organa.

2. Ovim zakonom se utvrđuju pravila za obavljanje delatnosti izdavanja elektronskog novca i utvrđuju pravila o davanju ovlašćenja, organizaciji, delatnosti i nadzoru platnih institucija i institucija elektronskog novca. Subjekti iz podstavova 1.1, 1.2, 1.5. i 1.6. stava 1. ovog člana su, u smislu ovog zakona i pod uslovima iz ovog člana, priznati kao izdavaoci elektronskog novca.

3. Ovim zakonom se takođe utvrđuju pravila koja se tiču:

3.1. transparentnosti uslova i zahteva za informacijama za platne usluge;

3.2. prava i obaveza korisnika platnih usluga i pružalaca platnih usluga u vezi sa pružanjem platnih usluga i izdavanjem elektronskog novca kao redovnog zanimanja ili poslovne delatnosti;

3.3. šema platnih kartica i plaćanja na osnovu platnih kartica, uključujući primenjive naknade za razmenu;

3.4. uporedivost naknada vezanih za račune za plaćanje, te prava na promenu platnog računa i pristup platnim računima sa osnovnim uslugama.

4. Konačno, ovaj zakon pruža sveobuhvatan okvir za platne usluge i srodne aktivnosti na Kosovu kako bi se uskladio nacionalni pravni okvir u odnosu na direktive i uredbe Evropske unije, uzimajući u obzir međunarodne obaveze Kosova prema Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju potpisanom sa Evropskom unijom. U ispunjavanju ovih obaveza, Zakon o platnim uslugama ima za cilj da transponuje važne direktive za oblast platnog prometa, i to:

4.1. Direktiva (EU) 2015/2366 Evropskog parlamenta i Saveta od 25. novembra 2015. „o platnim uslugama na unutrašnjem tržištu“;

4.2. Direktiva (EU) 2009/110/EZ Evropskog parlamenta i Saveta od 16. septembra 2009. „o osnivanju, obavljanju delatnosti i bonitetnom nadzoru poslovanja institucija elektronskog novca“;

4.3. Direktiva (EU) 2014/92/EU Evropskog parlamenta i Saveta od 23. jula 2014. „o uporedivosti naknada povezanih sa platnim računima, prebacivanju platnog računa i pristupu platnim računima sa osnovnim uslugama“;

4.4. Uredba (EU) 2015/751 Evropskog parlamenta i Saveta od 29. aprila 2015. godine „međubankarskim naknadama za platne transakcije na osnovu platnih kartica“; i

4.5. Uredba (EU) 2024/886 Evropskog parlamenta i Saveta od 13. marta 2024. o izmeni uredaba (EU) br. 260/2012 i (EU) 2021/1230 i direktiva (EU) 98/26/EZ i (EU) 2015/2366 u pogledu instant kreditnih transfera u evrima.

Član 2.

Delokrug primene

1. Ovaj zakon se primenjuje na platne usluge i izdavanje elektronskog novca na Kosovu za subjekte definisane članom 1. stav 1. ovog zakona i na pitanja iz člana 1. stav 3. ovog zakona, kada se te delatnosti obavljaju na Kosovu, kao:

1.1. platne transakcije zasnovane na karticama koje se obavljaju na Kosovu, kada se i pružalac platnih usluga platioca i pružalac platnih usluga primaoca nalaze na Kosovu;

1.2. transparentnost i uporedivost naknada koje se naplaćuju potrošačima na njihovim platnim računima na Kosovu;

1.3. svičing platnog računa unutar Kosova;

1.4. pravo potrošača da otvori i koristi račune za plaćanje sa osnovnim karakteristikama na Kosovu.

2. Deo III. i IV. ovog zakona primenjuju se na platne transakcije u evrima kada su i pružalac platnih usluga platioca i pružalac platnih usluga primaoca plaćanja, ili se jedan pružalac platnih usluga u platnoj transakciji nalazi na Kosovu.

3. Deo III, osim člana 45. stav 1. podstav 1.2, člana 52. stav 1. podstav 1.2. pod-podstav 1.2.5. i člana 56. stav 1. podstav 1.1. ovog zakona i Deo IV, osim čl. 81. do 86. ovog zakona, primenjuju se na platne transakcije koje nisu u evrima gde i pružalac platnih usluga platioca i pružalac platnih usluga primaoca su, ili se jedan pružalac platnih usluga u platnoj transakciji nalazi na Kosovu, u pogledu onih delova platne transakcije koji se sprovedu na Kosovu.

4. Deo III, osim člana 45. stav 1. podstav 1.2, člana 52. stav 1. podstav 1.2. pod-podstav 1.2.5. i podstav 1.5. pod-podstav 1.5.7, kao i člana 56. stav 1. podstav 1.1. i Deo IV. osim člana 62. st. 2. i 4, čl. 76, 77, 81, člana 83. stav 1. i čl. 89. i 92. ovog zakona, primenjuju se na platne transakcije u svim valutama u kojima se samo jedan od pružalaca platnih usluga nalazi na Kosovu, u pogledu onih delova platne transakcije koji se obavljaju na Kosovu.

Član 3. Isključenja

1. Zakon se ne primenjuje na sledeće:

1.1. platne transakcije izvršene isključivo u gotovini direktno od platioca do primaoca, bez ikakvih posredničkih intervencija;

1.2. platne transakcije od platioca do primaoca preko trgovinskog zastupnika koji je ugovorom ovlašćen da pregovara ili zaključuje prodaju ili kupovinu dobara ili usluga u ime samo platioca ili samo primaoca plaćanja;

1.3. profesionalni fizički prenos novčanica i kovanog novca, uključujući njihovo prikupljanje, obradu i isporuku;

1.4. platne transakcije koje se sastoje od neprofesionalnog prikupljanja i dostave gotovine u okviru neprofitne ili dobrotvorne delatnosti;

1.5. usluge kod kojih primalac uplate platiocu isplaćuje gotov novac u okviru platne transakcije na izričit zahtev korisnika platnih usluga neposredno pre izvršenja platne transakcije putem plaćanja za kupovinu dobara ili usluga;

1.6. operacije menjanja gotovine u gotovinu kod kojih se sredstva ne drže na računu za plaćanje;

1.7. platne transakcije na osnovu bilo kojeg od sledećih dokumenata dati od pružaoca platnih usluga u cilju stavljanja sredstava na raspolaganje primaocu plaćanja:

1.7.1. papirni čekovi regulisani Ženevskom konvencijom od 19. marta 1931. godine koja obezbeđuje jedinstveni zakon za čekove i relevantni zakon Kosova;

1.7.2. štampana bankarska menica u skladu sa Ženevskom konvencijom od 7. juna 1930. godine koja obezbeđuje jedinstveni zakon o menicama i obeznicama i relevantnim kosovskim zakonom;

1.7.3. vaučeri na papiru;

1.7.4. putnički čekovi na papiru;

1.7.5. štampane poštanske uputnice definisane Svetskom poštanskom unijom i Zakonom o poštanskim uslugama Kosova;

1.8. platne transakcije koje se obavljaju u okviru platnog sistema ili sistema poravnanja hartija od vrednosti između zastupnika za poravnanje, centralnih drugih ugovornih strana, klirinških kuća i/ili centralnih banaka i drugih učesnika u sistemu i pružaoca platnih usluga, ne dovodeći u pitanje član 26. ovog zakona;

1.9. platne transakcije koje se odnose na servisiranje imovine hartija od vrednosti, uključujući dividende, prihode ili druge raspodele, ili otkup ili prodaju, koje obavljaju lica iz stava 1.8. ovog člana, ili investiciona društva, banke, društva za kolektivna ulaganja ili društva za upravljanje imovinom koja obezbeđuju ulaganja službe i svi drugi subjekti kojima je dozvoljeno da čuvaju finansijske instrumente;

1.10. usluge koje pružaju pružaoci tehničkih usluga, a koji podržavaju pružanje platnih usluga, a da oni u bilo kojem trenutku ne ulaze u posed sredstava koja se prenose, uključujući obradu i čuvanje podataka, usluge zaštite poverenja i privatnosti, autentifikaciju podataka i subjekata, informacionu tehnologiju (IT) i komunikacione mreže, pružanje i održavanje terminala i uređaja koji se koriste za usluge plaćanja, isključujući usluge iniciranja plaćanja i usluge informisanja o računu;

1.11. usluge zasnovane na određenim platnim instrumentima koji se mogu koristiti samo na ograničen način, a koji ispunjavaju jedan od sledećih uslova:

1.11.1. instrumenti koji omogućavaju imaocu da stekne robu ili usluge samo u prostorijama izdavaoca ili u okviru ograničene mreže pružalaca usluga na osnovu direktnog komercijalnog sporazuma sa profesionalnim izdavaocem;

1.11.2. instrumenti koji se mogu koristiti samo za sticanje vrlo ograničenog spektra dobara ili usluga;

1.11.3. instrumenti koji važe samo na Kosovu koji se obezbeđuju na zahtev preduzeća ili subjekta javnog sektora i regulisani od strane državnog ili okružnog javnog organa za posebne socijalne ili poreske svrhe za nabavku određene robe ili usluge od dobavljača koji imaju komercijalni sporazum sa izdavaocem;

1.12. platne transakcije od strane pružaoca elektronskih komunikacionih mreža ili usluga koje se pružaju uz elektronske komunikacione usluge za pretplatnika mreže ili usluge:

1.12.1. za kupovinu digitalnog sadržaja i glasovnih usluga, bez obzira na uređaj koji se koristi za kupovinu ili potrošnju digitalnog sadržaja i koji se naplaćuje na odgovarajući račun; ili

1.12.2. izvršeno sa ili putem elektronskog uređaja i naplaćeno na odgovarajući račun u okviru dobrotvorne aktivnosti ili za kupovinu ulaznica;

1.12.3. pod uslovom da vrednost bilo koje pojedinačne platne transakcije iz podstavova 1.12.1. i 1.12.2. ovog člana ne prelazi 50 evra i:

1.12.3.1. kumulativna vrednost platnih transakcija za pojedinačnog pretplatnika ne prelazi trista evra (300€) evra mesečno, ili

1.12.3.2. kada pretplatnik unapred finansira svoj račun kod pružaoca elektronske komunikacione mreže ili usluge, kumulativna vrednost platnih transakcija ne prelazi trista evra (300€) mesečno;

1.13. platne transakcije koje se obavljaju između pružaoca platnih usluga, njihovih zastupnika ili ogranaka za njihov vlastiti račun;

1.14. platne transakcije i srodne usluge između matičnog preduzeća i njegovog ogranka ili između ogranaka istog matičnog preduzeća, bez ikakve intervencije od strane pružaoca platnih usluga osim preduzeća koje pripada istoj grupi;

1.15. usluge podizanja gotovine koje putem bankomata- ATM nude pružaoci, koji deluju u ime jednog ili više izdavaoca kartica, koji nisu strana u okvirnom ugovoru s klijentom koji podiže novac sa platnog računa, pod uslovom da ti pružaoci ne vrše druga plaćanja usluge iz stava 1.3. člana 4. ovog zakona. Bez obzira na to, korisniku će biti pružene informacije o svim troškovima povlačenja iz čl. 45, 48, 49. i 59. ovog zakona. pre izvršenja povlačenja kao i po prijemu gotovine na kraju transakcije nakon podizanja.

2. Poglavlje VI. Dela IV. ne primenjuje se na sledeće:

2.1. transakcije komercijalnim karticama;

2.2. podizanje gotovine na bankomatima-ATM ili na šalteru pružalaca platnih usluga; i

2.3. transakcije s platnim karticama izdatim preko šeme trostranih platnih kartica.

3. Podstav 4.4.1. člana 99. ovog zakona ne primenjuju se na šeme trostranih platnih kartica.

4. Kada šema trostranih platnih kartica licencira drugog pružaoca platnih usluga za izdavanje instrumenata plaćanja na osnovu kartica ili sticanje platnih transakcija zasnovanih na karticama, ili oboje, ili izdaje instrumente plaćanja zasnovane na karticama sa *co-branding* partnerom ili preko zastupnika, smatra se da je to četverostrana platna kartica.

Član 4. Definicije

1. Za potrebe ovog zakona primenjuju se sledeće definicije:

1.1. **Zemlja** – znači Republika Kosovo;

1.2. **Platne usluge** – znači sledeće poslovne aktivnosti:

1.2.1. usluge koje omogućuju stavljanje gotovine na platni račun kao i sve operacije potrebne za vođenje platnog računa.

1.2.2. usluge koje omogućavaju podizanje gotovine sa platnog računa kao i sve operacije potrebne za vođenje platnog računa;

1.2.3. izvršavanje platnih transakcija, uključujući prenose sredstava na račun za plaćanje kod pružalaca platnih usluga korisnika ili kod drugog pružaoca platnih usluga:

1.2.3.1. izvršenje direktnih zaduženja, uključujući jednokratna direktna zaduženja;

1.2.3.2. izvršenje platnih transakcija putem platne kartice ili sličnog uređaja;

1.2.3.3. izvršenje kreditnih transfera, uključujući automatizovane naloge.

1.2.4. izvršenje platnih transakcija kod kojih su sredstva pokrivena kreditnom linijom za korisnika platnih usluga:

1.2.4.1. izvršenje direktnih zaduženja, uključujući jednokratna direktna zaduženja;

1.2.4.2. izvršenje platnih transakcija putem platne kartice ili sličnog uređaja;

1.2.4.3. izvršenje kreditnih transfera, uključujući trajne naloge (automatizovane).

1.2.5. izdavanje platnih instrumenata i/ili preuzimanje platnih transakcija;

1.2.6. novčane doznake;

1.2.7. usluge iniciranja plaćanja;

1.2.8. usluge informacija o računu.

1.3. **Platna institucija** – znači pravno lice kome je dato ovlašćenje u skladu sa članom 14. ovog zakona za pružanje i izvršavanje platnih usluga širom Kosova;

1.4. **Platna transakcija** – znači radnja koju je pokrenuo platilac ili neko u njegovo ime ili od strane primaoca plaćanja, a koji se odnosi na uplatu, prenos ili isplatu sredstava, bez obzira na bilo kakve osnovne obaveze između platioca i primaoca plaćanja;

1.5. **Platna transakcija na daljinu** – znači platna transakcija pokrenuta putem interneta ili putem uređaja koji se može koristiti za komunikaciju na daljinu;

1.6. **Platni sistem** – znači sistem prenosa sredstava s formalnim i standardizovanim aranžmanima i zajedničkim pravilima za obradu, kliring i/ili poravnanje platnih transakcija;

1.7. **Platilac** – znači fizičko ili pravno lice koje ima platni račun i dozvoljava nalog za plaćanje sa tog platnog računa, ili, ako ne postoji platni račun, fizičko ili pravno lice koje daje nalog za plaćanje;

1.8. **Primalac plaćanja** – znači fizičko ili pravno lice koje je nameravani primalac sredstava koja su bila predmet platne transakcije;

1.9. **Korisnik platnih usluga** – znači fizičko ili pravno lice koje koristi platne usluge u svojstvu platioca, primaoca plaćanja ili oboje;

1.10. **Pružalac platnih usluga** – znači institucija iz stava 1. člana 1. ovog zakona ili fizičko ili pravno lice koje ima pravo na izuzeće u skladu sa članom 24. ili 25. ovog zakona;

1.11. **Platni račun** – znači račun koji se vodi na ime jednog ili više korisnika platnih usluga koji se koristi za izvršenje platnih transakcija;

1.12. **Nalog za plaćanje** – znači instrukcija platioca ili primaoca plaćanja pružaocu platnih usluga koja zahteva izvršenje platne transakcije;

1.13. **Platni instrument** – znači personalizovani uređaj i/ili skup postupaka dogovorenih između korisnika platnih usluga i pružaoca platnih usluga koji se koriste za iniciranje naloga za plaćanje;

1.14. **Usluga iniciranja plaćanja** – znači usluga iniciranja naloga za plaćanje na zahtev korisnika platnih usluga u odnosu na platni račun koji vodi drugi pružalac platnih usluga;

1.15. **Usluga pružanja informacija o računu** – znači onlajn usluga kojom se pružaju konsolidovane informacije o jednom ili više platnog računa koje korisnik platnih usluga ima ili kod drugog pružaoca platnih usluga ili kod više pružalaca platnih usluga;

1.16. **Pružalac platnih usluga koji vodi račun** – znači pružalac platnih usluga koji platiocu pruža i održava račune za plaćanje;

1.17. **Pružalac usluge iniciranja plaćanja** – znači pružalac platnih usluga koji obavlja poslovne aktivnosti iz podstava 1.2.7. ovog člana;

1.18. **Pružalac usluge informacija o računu** – znači pružalac platnih usluga koji obavlja poslovne aktivnosti kako je navedeno u podstavu 1.2.8. ovog člana;

1.19. **Potrošač** – znači fizičko lice koje u ugovorima o obavljanju platnih usluga obuhvaćenim ovim zakonom deluje u svrhe koje nisu trgovinske, poslovne ili profesionalne;

1.20. **Okvirni ugovor** – znači ugovor o platnim uslugama kojim se uređuje izvršenje budućih pojedinačnih i uzastopnih platnih transakcija i koji može sadržavati obavezu i uslove za otvaranje platnog računa;

1.21. **Novčana doznaka (remitanca)** – znači platne usluge u okviru koje se novčana sredstva primaju od platioca bez otvaranja platnog računa na ime platioca ili primaoca plaćanja, s isključivom svrhom prenosa odgovarajućeg iznosa primaocu plaćanja ili drugom pružaocu platnih usluga koji deluje u ime primaoca plaćanja, i/ili ako se takva novčana sredstva primaju u ime primaoca plaćanja te mu se stavljaju na raspolaganje;

1.22. **Direktno zaduženje** – znači platne usluge za terećenje platiočevog računa za plaćanje, pri čemu je platnu transakciju inicirao primalac plaćanja na osnovu saglasnosti koju je platilac dao primaocu plaćanja, pružaocu platnih usluga primaoca plaćanja ili platiočevom vlastitom pružaocu platnih usluga;

1.23. **Kreditni transfer** – znači platne usluge kojoma se platni račun primaoca plaćanja odobrava za platnu transakciju ili niz platnih transakcija na teret platiočevog računa za plaćanje, od strane pružaoca platnih usluga kod kojeg se vodi platiočev platni račun, na osnovu instrukcije koju daje platilac;

1.24. **Novčana sredstva** – znači novčanice i kovanice, knjižni novac ili elektronski novac;

1.25. **Datum valute** – znači referentno vreme kojim se pružalac platnih usluga koristi za obračun kamata na novčana sredstva knjižena na teret ili u korist računa za plaćanje;

1.26. **Referentni kurs** – znači kurs koji se koristi kao osnovica za svako preračunavanje valuta, a koji stavlja na raspolaganje pružalac platnih usluga ili dolazi iz javno dostupnog izvora;

1.27. **Referentna kamatna stopa** – znači kamatna stopa koja se koristi kao osnovica za obračun kamata koje se primenjuju i dolazi iz javno dostupnog izvora koji mogu proveriti obe stranke ugovora o platnim uslugama;

1.28. **Autentifikacija** – znači postupak koji pružaocu platnih usluga omogućuje proveru identiteta korisnika platnih usluga ili valjanosti upotrebe određenog platnog instrumenta, uključujući upotrebu personalizovanih sigurnosnih podataka korisnika;

1.29. **Pouzdanija autentifikacija korisnika** – znači autentifikacija na osnovu upotrebe dvaju ili više elemenata koji pripadaju u kategoriju znanja (nešto što samo korisnik zna), posedovanja (nešto što samo korisnik poseduje) i svojstvenosti (nešto što korisnik jeste) koji su međusobno nezavisni, što znači da kršenje jednog ne umanjuje pouzdanost drugih i koja je osmišljena na takav način da štiti poverljivost podataka o autentifikaciji;

1.30. **Personalizovani sigurnosni podaci** – znači personalizovana obeležja koje pružalac platnih usluga pruža korisniku platnih usluga s ciljem autentifikacije;

1.31. **Osetljivi podaci o plaćanju** – znači podaci, uključujući personalizovane sigurnosne podatke, koji se mogu koristiti za izvršenje prevare. Za aktivnosti pružaoca usluga iniciranja plaćanja i pružaoca usluga pružanja informacija o računu, ime vlasnika računa i broj računa ne predstavljaju osetljive podatke o plaćanju;

1.32. **Jedinstvena identifikaciona oznaka** – znači kombinacija slova, brojeva i znakova koju pružalac platnih usluga određuje korisniku platnih usluga te je korisnik platnih usluga mora navesti za nedvosmislenu identifikaciju drugog korisnika platnih usluga i/ili platnog računa tog drugog korisnika platnih usluga koji se koristi u platnoj transakciji;

1.33. **Sredstvo za komuniciranje na daljinu** – znači metoda koja se bez istovremene fizičke prisutnosti pružaoca platnih usluga i korisnika platnih usluga može upotrebljavati za sklapanje ugovora o platnim uslugama;

1.34. **Trajni nosač podataka** – znači svaki instrument koji korisniku platnih usluga omogućuje čuvanje informacija naslovljenih lično na tog korisnika platnih usluga na takav način da informacije ostanu dostupne za buduću upotrebu tokom perioda koji

odgovara svrsi informacija i koji omogućuje reprodukovanje sačuvanih informacija u nepromenjenom obliku;

1.35. **Mikropreduzeće** – znači preduzeće, koje je u vreme zaključenja ugovora o platnim uslugama preduzeće kao što je definisano Zakonom br.06/L-032 o računovodstvu, finansijskom izveštavanju i reviziji;

1.36. **Radni dan** – znači dan na koji dotični pružalac platnih usluga platioca ili pružalac platnih usluga primaoca plaćanja koji učestvuje u izvršenju platne transakcije posluje na način koji je potreban za izvršenje platne transakcije;

1.37. **Zastupnik** – znači fizičko ili pravno lice koje deluje u ime platne institucije pri pružanju platnih usluga;

1.38. **Ogranak** – znači mesto poslovanja koje nije sedište koje je deo platne institucije ili institucije elektronskog novca, koje nema pravni subjektivitet, a koje neposredno obavlja neke ili sve transakcije svojstvene poslovanju platne institucije ili institucija elektronskog novca;

1.39. **Grupa** – znači grupa privrednih društava koju čine matična kompanija, njena kontrolisana društva, kao i svi subjekti nad kojima matično ili kontrolisano društvo vrši uticaj ili poseduje više od deset odsto (10%) akcija;

1.40. **Elektronska komunikaciona mreža** – znači mreža definisana u zakonu na snazi za elektronske komunikacije u Republici Kosovo

1.41. **Elektronska komunikaciona usluga** – znači usluge definisane u zakonu na snazi za elektronske komunikacije u Republici Kosovo;

1.42. **Digitalni sadržaj** – znači roba ili usluge koje se proizvode i dostavljaju u digitalnom obliku, čija je upotreba ili potrošnja ograničena na tehnički uređaj i koja ni na koji način ne uključuje korišćenje ili potrošnju fizičke robe ili usluga;

1.43. **Prihvatanje platnih transakcija** – znači platne usluge koje omogućuju pružaocu platnih usluga ugovaranje s primaocem plaćanja prihvatanje i obradu primaočevih platnih transakcija što dovodi do prenosa novčanih sredstava primaocu plaćanja;

1.44. **Izdavanje platnih instrumenata** – znači platne usluge koje pruža pružalac platnih usluga koji u ugovoru utvrđuje da će platiocu pružiti platni instrument za iniciranje i obradu platnih transakcija platioca;

1.45. **Kapital** – znači kapital kao što je definisan uredbom CBK-a;

1.46. **Platni brend** – znači materijalni ili digitalni naziv, termin, znak, simbol ili njihova kombinacija, kojima je moguće naznačiti prema kojoj se kartičnoj platnoj šemi izvršavaju platne transakcije na osnovu kartica;

1.47. **Co-badging** – znači uključivanje dvaju ili više platnih brendova ili aplikacija za plaćanje istog platnog brenda na isti platni instrument;

1.48. **Institucije elektronskog novca** – znači pravno lice kome je u skladu sa Poglavljem IV. Dela II. ovog zakona dato ovlašćenje za izdavanje elektronskog novca;

1.49. **Elektronski novac** – znači elektronski, uključujući i magnetski, sačuvanu novčanu vrednost koju predstavlja potraživanje od izdavaoca koje se izdaje po prijemu sredstava u svrhu obavljanja platnih transakcija, a koje prihvata fizičko ili pravno lice koje nije izdavalac elektronskog novca;

1.50. **Izdavalac elektronskog novca** – znači subjekti iz stava 2. člana 1. i institucije koje imaju pravo na oslobađanje iz člana 34. ovog zakona;

1.51. **Prosečan preostali elektronski novac** – znači prosečan ukupan iznos finansijskih obaveza u vezi s elektronskim novcem u izdanju na kraju svakog kalendarskog dana u prethodnih šest kalendarskih meseci, izračunat prvog kalendarskog dana svakog kalendarskog meseca i primenjen za taj kalendarski mesec;

1.52. **Prihvatilac** – znači pružalac platnih usluga koji pruža uslugu prihvatanja platnih transakcija;

1.53. **Izdavalac** – znači pružalac platnih usluga koji pruža uslugu izdavanja platnih instrumenata;

1.54. **Transakcija debitnom karticom** – znači platna transakcija zasnovana na karticama, uključujući i one s pripejd karticama koje nisu transakcije kreditnom karticom;

1.55. **Transakcija kreditnom karticom** – znači platna transakcija zasnovana na karticama u kojoj se iznos transakcije u celosti ili delimično naplaćuje na unapred dogovoreni datum u kalendarskom mesecu od platioca, u skladu s unapred dogovorenom kreditnom linijom, sa ili bez kamate;

1.56. **Komercijalna kartica** – znači svaki instrument plaćanja zasnovan na karticama izdat preduzećima ili subjektima javnog sektora ili samozaposlenim fizičkim licima koji je ograničen u upotrebi za poslovne troškove gde se plaćanja izvršena takvim karticama terete direktno na račun preduzeća ili subjekta javnog sektora ili samostalne delatnosti -zaposleno fizičko lice;

1.57. **Platna transakcija putem kartice** – znači usluga koja se temelji na infrastrukturi i poslovnim pravilima šeme platnih kartica za obavljanje platne transakcije pomoću bilo koje kartice, telekomunikacionog, digitalnog ili IT uređaja ili softvera ako to rezultira debitnom ili kreditnom karticom. Platne transakcije zasnovane na karticama isključuju transakcije zasnovane na drugim vrstama platnih usluga;

1.58. **Međubankarska naknada** – znači naknada plaćena za svaku transakciju direktno ili indirektno (tj. preko treće strane) između izdavaoca i prihvatioca koji su uključeni u platnu transakciju baziranu na kartici. Neto naknada ili druga ugovorena naknada smatra se delom međubankarske naknade;

1.59. **Neto nadoknada** – znači ukupan neto iznos plaćanja, rabata ili podsticaja koje je izdavalac primio od šeme platnih kartica, prihvatioca ili bilo kojeg drugog zastupnika u vezi s platnim transakcijama zasnovanim na karticama ili povezanim aktivnostima;

1.60. **Naknada za usluge trgovca** – znači naknada koju primalac plaćanja plaća prihvatocu u vezi sa platnim transakcijama baziranim na karticama;

1.61. **Platna kartica** – znači kategorija platnog instrumenta koji omogućava platiocu da pokrene transakcije debitnom ili kreditnom karticom;

1.62. **Šema platnih kartica** – znači jedinstveni skup pravila, praksi, standarda i/ili smernica za implementaciju za izvršenje platnih transakcija zasnovanih na karticama i koji je odvojen od bilo koje infrastrukture ili platnog sistema koji podržava njegov rad, a uključuje bilo koje specifično telo za donošenje odluka, organizaciju ili subjekta koji je odgovoran za funkcionisanje šeme;

1.63. **Četverostrane platne kartične šeme** – znači šema platnih kartica u kojoj se platne transakcije zasnovane na karticama vrše sa platnog računa platioca na platni račun primaoca plaćanja posredstvom šeme, izdavaoca (na strani platioca) i prihvatioca (na strani primaoca plaćanja);

1.64. **Trostrane platne kartične šeme** – znači šema platnih kartica u kojoj sama šema pruža usluge prihvatanja i izdavanja, a platne transakcije zasnovane na karticama se vrše sa platnog računa platioca na platni račun primaoca u okviru šeme. Kada trostrana platna kartična šema licencira druge pružaoce platnih usluga za izdavanje instrumenata plaćanja na osnovu kartica ili preuzimanje platnih transakcija zasnovanih na karticama, ili oboje, ili izdaje instrumente plaćanja zasnovane na karticama sa *co-branding* partnerom ili putem zastupnika, smatra se četverostranom platnom kartičnom šemom;

1.65. **Instrument plaćanja na osnovu kartica** – znači bilo koji instrument plaćanja, uključujući karticu, mobilni telefon, kompjuter ili bilo koji drugi tehnološki uređaj koji sadrži odgovarajuću aplikaciju za plaćanje koja omogućava platiocu da pokrene platnu transakciju zasnovanu na kartici koja nije kreditni transfer ili direktno zaduženje;

1.66. **Aplikacija za plaćanje** – znači kompjuterski softver ili ekvivalent učitani na uređaj koji omogućava pokretanje platnih transakcija zasnovanih na karticama i omogućava platiocu da izda nalog za plaćanje;

1.67. **Obrada** – znači obavljanje usluga obrade platnih transakcija u smislu radnji potrebnih za rukovanje instrukcijom za plaćanje između prihvatioca i izdavaoca;

1.68. **Subjekt za obradu** – znači svako fizičko ili pravno lice koje pruža usluge obrade platnih transakcija;

1.69. **Mesto prodaje** – znači adresa fizičkih prostorija trgovca na kojoj je pokrenuta platna transakcija. Međutim:

1.69.1. u slučaju prodaje na daljinu ili ugovora na daljinu (tj. e-trgovine) kako je definisano Zakonom br.06/L-034 o zaštiti potrošača, prodajno mesto je adresa fiksnog mesta poslovanja na kome trgovac obavlja svoje poslovanje bez obzira na veb-sajt ili lokacije servera preko koje je pokrenuta platna transakcija;

1.69.2. u slučaju da trgovac nema fiksno mesto poslovanja, prodajno mesto je adresa za koju trgovac ima važeću dozvolu za rad preko koje se pokreće platna transakcija;

1.69.3. u slučaju da trgovac nema stalno mesto poslovanja niti važeću dozvolu za rad, prodajno mesto je adresa za korespondenciju za plaćanje poreza koji se odnosi na njegovu prodajnu delatnost preko koje je pokrenuta platna transakcija;

1.70. **Co-branding** – znači uključivanje najmanje jednog platnog brenda i najmanje jednog neplatnog brenda na istom instrumentu plaćanja;

1.71. **Debitna kartica** – znači kategorija platnog instrumenta koji omogućava platiocu da pokrene transakciju debitnom karticom, isključujući one s pripejd karticama;

1.72. **Kreditna kartica** – znači kategorija platnog instrumenta koji omogućava platiocu da pokrene transakciju kreditnom karticom;

1.73. **Pripejd kartica** – znači kategorija platnog instrumenta na kojem se čuva elektronski novac;

1.74. **Zakonski rezident** – znači kada fizičko lice ima pravo da boravi u zemlji na osnovu zakona, uključujući potrošače bez fiksne adrese i osobe koje traže azil prema Ženevskoj konvenciji od 28. jula 1951. o statusu izbeglica, Protokolu od 31. januara 1967. i drugim relevantnim međunarodnim ugovorima;

1.75. **Usluge povezane sa računom za plaćanje** – znači sve usluge vezane za otvaranje, vođenje i zatvaranje platnog računa, uključujući platne usluge i platne transakcije;

1.76. **Prenos pružaoca platnih usluga** – znači pružalac platnih usluga od kojeg se prenose informacije potrebne za izvršenje prenosa;

1.77. **Pružalac platnih usluga primalac** – znači pružalac platnih usluga kojem se prenose informacije potrebne za izvršenje usluge prenosa računa;

1.78. **Naknade** – znači sve naknade i kazne, ako ih ima, koje potrošač plaća pružaocu platnih usluga za ili u vezi sa uslugama povezanim s platnom uslugom;

1.79. **Kreditna kamatna stopa** – znači svaka stopa po kojoj se kamata plaća potrošaču na sredstva koja se drže na računu za plaćanje;

1.80. **Svičing ili svičing usluga** – znači, na zahtev potrošača, prenos sa jednog pružaoca platnih usluga na drugog ili informacija o svim ili nekim trajnim nalogima za kreditne transfere, ponavljajućim direktnim zaduženjima i periodičnim kreditnim transferima prihoda koji se izvršavaju na računu za plaćanje, ili bilo kakvom pozitivnom stanju na računu za plaćanje sa jednog platnog računa na drugi, ili oba, sa ili bez zatvaranja prethodnog platnog računa;

1.81. **Trajni nalog (automatizovan)** – znači instrukcija koju platilac daje pružaocu platnih usluga koji drži platni račun platioca da izvršava kreditne transfere u redovnim intervalima ili na unapred određene datume;

1.82. **Dozvoljeno prekoračenje računa** – znači izričiti ugovor o kreditu kojim pružalac platnih usluga potrošaču stavlja na raspolaganje sredstva koja premašuju trenutno stanje na računu za plaćanje potrošača;

1.83. **Prekoračenje** – znači prećutno prihvaćeno prekoračenje po kojem pružalac platnih usluga stavlja na raspolaganje potrošaču sredstva koja premašuju trenutno stanje na računu za plaćanje potrošača ili ugovoreno prekoračenje;

1.84. **CBK** – znači Centralna banka Republike Kosovo;

1.85. **Fiducijarni račun** – znači depozit koji je vlasnik otvorio u svoje ime, ali za račun jedne ili više trećih lica. Račun fiducijarnog depozita ne može se pretvoriti u redovni transakcijski račun i obrnuto. Sredstva na fiducijarnom računu smatraju se vlasništvom trećih lica za čiji račun imalac vodi takav račun, a ne vlasništvom vlasnika računa. Poverioci vlasnika računa ne mogu ometati ovu imovinu merama prinude za naplatu svojih potraživanja prema vlasniku računa, čak ni u njegovom stečaju. Sredstva na fiducijarnom računu ne pripadaju imovini vlasnika računa. Banka može otvoriti fiducijarni račun u slučajevima kada je njegovo korišćenje propisano zakonom;

1.86. **Zakon o bankama** – znači važeće zakonodavstvo o bankama;

1.87. **Zakon o Centralnoj banci** – znači važeće zakonodavstvo o Centralnoj banci Kosova;

1.88. **Zakon o MFI i NBFi** – znači važeće zakonodavstvo o MFI i NBFi;

1.89. **Zakon o sprečavanju pranja novca i borbi protiv finansiranja terorizma** – znači važeće zakonodavstvo o sprečavanju pranja novca i borbi protiv finansiranja terorizma;

1.90. **Zakon o platnom sistemu** – znači Zakon br.04/L-155 o platnom sistemu i/ili važeći zakon o platnom sistemu;

1.91. **IKT usluge** – znači usluge informaciono-komunikacionih tehnologija kao što su definisane važećim zakonodavstvom o vladinim organima o udruženju informisanja za informaciono društvo;

1.92. **Bliska povezanost** – znači situacija u kojoj su dva ili više fizičkih ili pravnih lica povezana na bilo koji od sledećih načina:

1.92.1. učešće u obliku vlasništva, direktno ili putem kontrole, sa dvadeset odsto (20%) ili više glasačkih prava ili kapitala preduzeća;

1.92.2. kontrola kao što je definisano važećim zakonodavstvom o bankama;

1.92.3. stalna veza oba ili svih sa istom trećom osobom putem kontrolnog odnosa;

1.93. **Kvalifikaciono učešće** – znači direktno ili indirektno učešće u preduzeću koje predstavlja deset odsto (10%) ili više kapitala ili glasačkih prava ili koje omogućava vršenje značajnog uticaja na upravljanje tim privrednim subjektom.

1.94. **Prekogranična platna transakcija** – znači elektronski obrađena platna transakcija koju inicira platilac, ili od strane ili preko primaoca, pri čemu je jedan od pružalaca platnih usluga (PPU) uključenih u transakciju, bilo PPU platioca ili PPU primaoca, nalazi u Republici Kosovo, a drugi PPU se nalazi u drugoj državi ili teritoriji unutar SEPA zone;

1.95. **SEPA plaćanje** znači platna transakcija izvršena korišćenjem SEPA šeme koju je uspostavio Evropski platni savet (EPC).

1.96. **Domaća platna transakcija** – znači platna transakcija koju inicira platilac ili primalac, pri čemu su i PPU platioca i PPU primaoca nalaze na teritoriji Republike Kosovo;

1.97. **Država članica** – znači država članica Evropske unije ili potpisnica Sporazuma o Evropskom ekonomskom prostoru;

1.98. **SEPA platna šema** – u smislu ovog zakona znači harmonizovani skup pravila, tehničkih standarda i postupaka koji regulišu izvršenje kreditnih transfera, direktnih zaduženja i instant kreditnih transfera nominovani u evrima unutar SEPA zone, primenljivi kako na prekogranična tako i na domaća plaćanja.

DEO II.
PRUŽAOCI PLATNIH USLUGA

POGLAVLJE I.
NADLEŽNI ORGAN I NADZOR

Član 5.
Nadležni organ

1. CBK je nadležni organ odgovoran za davanje ovlašćenja i bonitetni nadzor platnih institucija i institucija elektronskog novca prema odredbama ovog zakona.
2. Pravo na početak obavljanja delatnosti pružanja platnih usluga ili izdavanja elektronskog novca, kao što je definisano u stavovima 1.2. i 1.49. člana 4. ovog zakona, nastaje tek nakon što CBK izda ovlašćenje platnim institucijama ili institucijama elektronskog novca, ili licima koja imaju pravo na izuzeće u skladu sa čl. 24. i 25. ovog zakona.
3. Izuzetno od stava 1. ovog člana, CBK nije obavezna da reguliše i nadgleda poslovne aktivnosti platnih institucija ili institucija elektronskog novca osim pružanja platnih usluga, izdavanja elektronskog novca i aktivnosti navedenih u stavovima 1.1. i 1.2. člana 20. i u podstavovima 1.1. i 1.4. člana 32. ovog zakona.

Član 6.
Nadzor

1. CBK, kako bi garantovala kontinuirano poštovanje zahteva ovog zakona, vrši svoju nadzornu funkciju na proporcionalan i odgovarajući način prema rizicima kojima su izložene platne institucije i institucije elektronskog novca.
2. U cilju provere usklađenosti sa ovim Delom, CBK je posebno ovlašćena da preduzme sledeće korake:
  - 2.1. da zahteva od platnih institucija i institucija elektronskog novca da dostave sve informacije potrebne za praćenje usklađenosti, navodeći svrhu zahteva, prema potrebi, i vremenski rok do kojeg se informacije trebaju dostaviti;
  - 2.2. da obavlja inspeksijski nadzor na licu mesta u platnim institucijama ili institucijama elektronskog novca, u bilo kojem zastupniku ili ogranku koji pruža platne usluge i elektronskog novca pod odgovornošću platnih institucija ili institucija elektronskog novca, ili u bilo kojem subjektu čije se aktivnosti poveravaju;
  - 2.3. da izdaje preporuke, smernice i, ako je primenjivo, obavezujuće administrativne sankcije u skladu sa zahtevima zakona na snazi;
  - 2.4. da suspenduje ili povuče ovlašćenje u skladu sa članom 16.

3. Ne dovodeći u pitanje postupke za oduzimanje ovlašćenja i odredbe krivičnog zakona, protiv platnih institucija, institucija elektronskog novca ili onih koji efektivno kontrolišu poslovanje platnih institucija ili institucija elektronskog novca koji krše zakone, može, podzakonskim aktima ili administrativnim odredbama koje se odnose na nadzor ili obavljanje njihovih platnih usluga ili poslovanja sa elektronskim novcem, usvojiti ili nametnuti za njih kazne ili mere koje imaju za cilj prestanak uočenih kršenja ili uzroka takvih kršenja.

4. Bez obzira na zahteve člana 9. i st. 1. i 4. člana 10. ovog zakona, CBK ima pravo da preduzme korake opisane u stavu 2. ovog člana kako bi obezbedila dovoljan kapital za platne usluge ili izdavanje elektronskog novca, posebno kada aktivnosti neplatnih usluga ili aktivnosti neelektronskog novca narušavaju ili bi mogle narušiti finansijsku stabilnost platne institucije ili institucije elektronskog novca.

Član 7.

Profesionalna tajna i razmena informacija

1. Sva lica koja rade ili su radila za CBK, kao i stručnjaci koji deluju u ime CBK-a, obavezuju se na profesionalnu tajnu, ne dovodeći u pitanje slučajeve obuhvaćene krivičnim zakonom.

2. Prilikom razmene informacija u skladu sa stavom 3. ovog člana, profesionalna tajna će se strogo primenjivati kako bi se obezbedila zaštita prava pojedinca i poslovanja.

3. CBK može razmenjivati informacije sa stranim centralnim bankama i sa drugim relevantnim nadležnim organima koji imaju nadležnost nad pružaocima platnih usluga, poštujući princip reciprociteta, prethodnog odobrenja za otkrivanje informacija trećim licima, i pod uslovom da se čuva poverljivost informacija, a zaštita ličnih podataka je podleže kosovskom zakonodavstvu o zaštiti ličnih podataka.

4. Odredbe o poslovnoj tajni i poverljivosti važećeg zakonodavstva o Centralnoj banci i važećeg zakonodavstva o bankama primenjuju se i na obaveze iz ovog člana.

POGLAVLJE II. PLATNE INSTITUCIJE

POTPOGLAVLJE I. OPŠTA PRAVILA

Član 8.

Platne institucije

1. Platne institucije su ovlašćene od CBK-a prema odredbama utvrđenim ovim zakonom.

2. CBK će zahtevati od preduzeća koja apliciraju za ovlašćenje za pružanje platnih usluga iz podstava 1.2.7. člana 4. ovog zakona, kao uslov za njihovo ovlašćenje, da imaju osiguranje od profesionalne odgovornosti, koje pokriva teritorije na kojima nude usluge, ili

neku drugu uporedivu garanciju protiv odgovornosti kako bi se osiguralo da mogu da pokriju svoje obaveze iz čl. 73, 89, 90. i 92. ovog zakona.

3. CBK zahteva od institucija koje podnesu zahtev za ovlašćenje za pružanje platnih usluga, u skladu sa pod-podstava 1.2.8. člana 4. ovog zakona, kao uslov za ovlašćenje, da imaju osiguranje od profesionalne odgovornosti ili bilo koju drugu sličnu garanciju, koja pokriva teritorije gde oni pružaju svoje usluge, kako bi osigurali da subjekt može pokriti svoje obaveze prema pružaocu platnih usluga, pružaocu usluga računa platne usluge ili korisniku platnih usluga, koje proizlaze iz pristupa neovlašćenom ili lažnom upotrebom informacija o računu za plaćanje.

4. CBK će, nakon konsultacija sa svim relevantnim zainteresovanim stranama, uključujući one na tržištu platnih usluga, odražavajući sve uključene interese, izdati smernice ili podzakonske akte o kriterijumima za minimalni novčani iznos osiguranja obeštećenja ili druge uporedive garancije iz st. 2. i 3. ovog člana.

Član 9. Početni kapital

1. CBK će zahtevati od platna institucija da, u vreme izdavanja odobrenja, drže početni kapital koji se sastoji od jedne ili više stavki kako je navela CBK podzakonskim aktima, koji ni u kom trenutku neće biti manji od iznosa utvrđenog u nastavku:

1.1. u iznosu od dvadeset hiljada evra (20.000€) za platne institucije koje pružaju samo platne usluge iz podstava 1.2.6. člana 4. ovog zakona;

1.2. u iznosu od pedeset hiljada evra (50.000€) za platne institucije koje pružaju platne usluge iz podstava 1.2.7. člana 4. ovog zakona; i

1.3. u iznosu od sto dvadeset pet hiljada evra (125.000€) za platne institucije koje pružaju bilo koju od platnih usluga iz podstavova 1.2.1. do 1.2.5. člana 4. ovog zakona.

Član 10. Kapital

1. Platne institucije, dužne su da u svakom trenutku drže kapital obračunat u skladu sa metodama koje je propisala CBK.

2. Kapital platne institucije ne sme pasti ispod iznosa početnog kapitala kako je navedeno u članu 9. ovog zakona ili iznosa kapitala izračunatog u skladu sa ovim članom i propisima CBK.

3. CBK će preduzeti neophodne mere da spreči višestruku upotrebu elemenata kvalifikovanih za kapital kada platna institucija pripada istoj grupi kao druga platna institucija, institucija elektronskog novca ili bilo koja druga finansijska institucija.

4. Prethodni stav ovog člana se takođe primenjuje kada platna institucija ima hibridni karakter i obavlja delatnosti osim pružanja platnih usluga.

5. Ako su ispunjeni odgovarajući uslovi kako bi se osigurala adekvatna distribucija kapitala između matičnog preduzeća i ogranka, CBK može odlučiti da ne primenjuje zahteve iz ovog člana na platne institucije koje su uključene u konsolidovani nadzor matičnog preduzeća banke koja posluje na Kosovu.

6. Na osnovu procene procesa upravljanja rizikom platne institucije, baza podataka o gubitku rizika i mehanizama interne kontrole, CBK može zahtevati od platne institucije da zadrži kapital u iznosu do dvadeset odsto (20%) većeg od iznosa koji proizilazi iz primene odgovarajuće metode u skladu sa stavom 1. ovog člana, ili dozvoljava platnoj instituciji da zadrži kapital u iznosu do dvadeset odsto (20%) manjeg od iznosa koji bi proizašao iz primene odgovarajuće metode u skladu sa stavom 1. ovog člana.

Član 11.

Zahtevi za čuvanje novčanih sredstava

1. Platna institucija koja pruža platne usluge iz pod-podstavova 1.2.1. do 1.2.6. člana 4. ovog zakona i institucija elektronskog novca će čuvati sva sredstva koja su primljena od korisnika platnih usluga ili preko drugog pružaoca platnih usluga za izvršenje platnih transakcija, na jedan od sledećih načina:

1.1. novčana sredstva ni u kojem se trenutku ne smeju pomešati s novčanim sredstvima drugog fizičkog ili pravnog lica koje nije korisnik platnih usluga u čije se ime novčana sredstva drže, a ako ih platna institucija ili institucija elektronskog novca još drži i još ih nije dostavila primaocu plaćanja ili prenela drugom pružaocu platnih usluga do kraja radnog dana koji sledi nakon radnog dana kada su novčana sredstva primljena, potrebno ih je položiti na zasebni račun kod kreditne institucije ili u CBK prema diskrecionom pravu CBK ili uložiti u sigurna, likvidna sredstva niskog rizika koja je odredila CBK, biće odvojena u skladu sa ovim zakonom i bilo kojim drugim važećim zakonom u interesu korisnika platnih usluga od potraživanja drugih poverilaca platne institucije ili institucije elektronskog novca, posebno u slučaju stečaja;

1.2. novčana sredstva moraju biti pokrivena polisom osiguranja ili nekom drugom uporedivom garancijom koje su izdali osiguravajuće društvo ili kreditna institucija koji ne pripadaju istoj grupi kao i platna institucija ili institucija elektronskog novca, u iznosu jednakom iznosu koji bi bio izdvojen kada ne bi bio pokriven polisom osiguranja ili drugom uporedivom garancijom naplativom u slučaju da platna institucija ili institucija elektronskog novca nije u mogućnosti ispuniti svoje finansijske obaveze;

1.3. sredstva korisnika platnih usluga zaštićena ovim članom neće biti vlasništvo platne institucije ili institucije elektronskog novca i neće biti uključena u njenu imovinu ili postupke likvidacije ili stečaja, niti mogu biti predmet izvršenja ili prinudne naplate od platne institucije ili institucije elektronskog novca ili da se koristi kao kolateral ili bilo koja vrsta osiguranja. U slučaju pokretanja stečajnog

postupka u platnoj instituciji ili instituciji elektronskog novca, sredstva koja se čuvaju na posebnim fiducijarnim računima prema ovom članu mogu se koristiti samo za izvršavanje obaveza platne institucije ili institucije elektronskog novca prema korisnicima platnih usluga;

2. Kada je platna institucija dužna da zaštiti sredstva iz stava 1. ovog člana i deo tih sredstava treba koristiti za buduće platne transakcije, a preostali iznos će se koristiti za neplatne usluge, taj deo sredstava će se koristiti za buduće platne transakcije i takođe će biti predmet zahteva iz stava 1. ovog člana. Kada je taj deo sredstava promenljiv ili nije poznat unapred, platne institucije mogu primeniti ovaj stav na osnovu reprezentativnog dela za koji se pretpostavlja da će se koristiti za platne usluge koje se pružaju kao npr. reprezentativni deo se može razumno proceniti na osnovu istorijskih podataka na zadovoljstvo CBK.

Član 12. **Zahtev za ovlašćenje**

1. Zahtev za ovlašćenje kao platne institucije podnosi se CBK-u, zajedno sa sledećim:

1.1. program poslovanja koji posebno utvrđuje vrstu predviđenih platnih usluga;

1.2. poslovni plan uključujući proračun predviđenog budžeta za prve 3 finansijske godine koji pokazuje da je podnosilac u stanju da koristi odgovarajuće i proporcionalne sisteme, resurse i procedure za zdrav rad;

1.3. dokaz da platna institucija poseduje početni kapital kao što je predviđeno članom 9.;

1.4. za platne institucije iz stava 1. člana 11. ovog zakona, opis preduzetih mera za zaštitu sredstava korisnika platnih usluga u skladu sa članom 11. ovog zakona;

1.5. opis aranžmana upravljanja i mehanizama interne kontrole podnosioca, uključujući administrativne procedure, postupke upravljanja rizikom i računovodstvene procedure, koji pokazuje da su ti aranžmani upravljanja, kontrolni mehanizmi i procedure proporcionalni, odgovarajući, zdravi i adekvatni;

1.6. opis uspostavljene procedure za monitoring, obradu i praćenje bezbednosnog incidenta i pritužbi klijenata u vezi sa bezbednošću, uključujući mehanizam izveštavanja o incidentima koji uzima u obzir obaveze obaveštavanja platne institucije navedene u članu 96. ovog zakona;

1.7. opis uspostavljenog procesa za arhiviranje, monitoring, praćenje i ograničavanje pristupa osetljivim podacima o plaćanju;

1.8. opis aranžmana za kontinuitet poslovanja uključujući jasnu identifikaciju kritičnih operacija, efektivne planove za vanredne situacije i proceduru za redovno testiranje i reviziju adekvatnosti i efikasnosti takvih planova;

1.9. opis principa i definicija koje se primenjuju za prikupljanje statističkih podataka o učinku, transakcijama i prevarama;

1.10. dokument sigurnosne politike, uključujući detaljnu procenu rizika u vezi s platnim uslugama i opis sigurnosne kontrole i mera za ublažavanje koje su preduzete kako bi se na adekvatan način zaštitili korisnici platnih usluga od utvrđenih rizika, uključujući prevaru i nezakonitu upotrebu osetljivih i ličnih podataka;

1.11. opis mehanizama unutrašnje kontrole koje je podnosilac uspostavio u cilju ispunjavanja obaveza prema važećim zakonima o sprečavanju pranja novca i borbi protiv finansiranja terorizma;

1.12. opis strukturne organizacije podnosioca, uključujući, gde je to primenjivo, opis nameravane upotrebe zastupnika i ogranaka i provera izvan mesta i na licu mesta koje se podnosilac obavezuje da će obavljati najmanje jednom godišnje, kao i opis aranžmana ugovaranja i opis učešća platne institucije u domaćem ili međunarodnom platnom sistemu;

1.13. identitet lica koja u podnosiocu zahteva, direktno ili indirektno, imaju kvalifikovana udela u kapitalu, veličinu njihovog učešća u kapitalu i dokaze o njihovom ugledu, uzimajući u obzir potrebu da se obezbedi održiv i bonitetni nadzor nad platnom institucijom, kao što je utvrđeno ovim zakonom i podzakonskim aktima CBK-a;

1.14. identitet direktora i osoba odgovornih za upravljanje platnom institucijom i, gde je relevantno, osoba odgovornih za upravljanje aktivnostima platnih usluga platne institucije, kao i dokaz da su dobrog ugleda i poseduju odgovarajuća znanja i iskustvo u obavljanju platnih usluga u skladu sa zakonom i podzakonskim aktima CBK-a;

1.15. identitet revizora kako je propisano i definisano u primenljivim podzakonskim aktima CBK-a;

1.16. pravni status podnosioca i članovi udruženja; i

1.17. adresa sedišta podnosioca.

2. Za potrebe podstavova 1.4, 1.5, 1.6. i 1.12. stava 1. ovog člana, podnosilac će dati opis svojih revizorskih aranžmana i organizacionih aranžmana koje je uspostavio u cilju preduzimanja svih razumnih koraka da štiti interese svojih korisnika i osigurava kontinuitet i pouzdanost u obavljanju platnih usluga.

3. Sigurnosna kontrola i mere ublažavanja iz podstava 1.10. stava 1. ovog člana će ukazati na način na koji osiguravaju visok nivo tehničke sigurnosti i zaštite podataka, uključujući softver i IKT usluge koje koristi podnosilac ili preduzeća kojima predaje ceo ili deo svojih operacija. Te mere će takođe uključiti mere bezbednosti utvrđene članom 95.

stav 1. i uzeti u obzir smernice CBK o bezbednosnim merama iz člana 95. stav 3. ovog zakona.

4. CBK će, nakon konsultacija sa svim relevantnim zainteresovanim stranama, uključujući i one na tržištu platnih usluga, odražavajući sve uključene interese, izdati smernice ili podzakonske akte u vezi sa informacijama koje treba dostaviti uz prijavu regulisanu stavom 1, uključujući zahteve utvrđene u podstavovima 1.1, 1.2, 1.3. 1.5. i 1.7. do 1.10. ovog člana.

Član 13. Kontrola akcija

1. Svako fizičko ili pravno lice koje je donelo odluku o prihvatanju ili daljem povećanju, direktno ili indirektno, kvalifikovanog učešća u platnoj instituciji, usled čega udeo u kapitalu ili glasačkim pravima dostiže ili prelazi 20%, 30 % ili 50% ili tako da bi platna institucija postala njen ogranak, obavestiće CBK u pisanoj formi o svojoj nameri unapred. Isto se odnosi na svako fizičko ili pravno lice koje je odlučilo da, direktno ili indirektno, otuđi kvalifikovani udeo, ili da smanji ovaj udeo kako bi udeo u kapitalu ili glasačkim pravima pao ispod 20%, 30% ili 50% ili tako da bi platna institucija prestala da bude njen ogranak.

2. Predloženi sticalac kvalifikovanog udela će dostaviti CBK-u informacije koje ukazuju na veličinu nameravanog udela i relevantne informacije koje je odredila CBK.

3. Kada CBK smatra da će uticaj koji vrši predloženi sticalac, kao što je navedeno u stavu 2. ovog člana, verovatno delovati na štetu zdravog i bonitetnog upravljanja platnom institucijom, ili kada neko lice ne obezbedi prethodne informacije, kao što je navedeno u ovom članu, CBK će izraziti svoje protivljenje takvom sticanju i preduzeti sve odgovarajuće mere da reši i okonča situaciju kao što je suspenzija korišćenja prava glasa vezanih za akcije koje poseduju akcionari ili članovi, ili zabrana ili primena relevantnih kazni protiv direktora ili osoba odgovornih za upravljanje platnom institucijom.

4. Ako je udeo stečen uprkos protivljenju CBK-a u skladu sa stavom 3. ovog člana, i bez prejudiciranja drugih kazni koje mogu biti primenljive, svi glasovi dati u tu svrhu će se smatrati ništavnim i nevažećim.

Član 14. Davanje ovlašćenja

1. Preduzeća osim onih navedenih u stavovima 1.1, 1.2, 1.4, 1.5. i 1.6. člana 1. ovog zakona, a osim fizičkih ili pravnih lica koja imaju pravo na izuzeće u skladu sa čl. 24. i 25. ovog zakona, a koja nameravaju da pružaju platne usluge, treba da dobiju ovlašćenje kao platna institucija pre početka pružanja platnih usluga. Ovlašćenje se daje samo pravnom licu sa sedištem na Kosovu.

2. CBK će dati ovlašćenje samo ako su informacije i dokazi koji prate zahtev u skladu sa svim zahtevima navedenim u članu 12. ovog zakona, i ako je ukupna procena CBK-a, nakon razmatranja zahteva, povoljna.

3. CBK će imati pravo da izvrši nezavisne provere da dokaže autentičnost informacija koje je dostavio podnosilac zahteva i može da saraduje i razmenjuje informacije sa svim relevantnim domaćim i stranim organima po potrebi.

4. CBK će dati ovlašćenje samo ako subjekat ispunjava sve uslove utvrđene ovim zakonom i podzakonskim aktima izdatim za njegovu primenu, za upravljanje svojim poslovima platnih usluga, uzimajući u obzir potrebu da se obezbedi bonitetno i održivo upravljanje platnim institucijama, što uključuje:

4.1. jasna organizaciona struktura, sa dobro definisanim, transparentnim i doslednim linijama odgovornosti;

4.2. efikasne procedure za identifikaciju, upravljanje, praćenje i izveštavanje o rizicima kojima je ili bi mogao biti izložen; i

4.3. adekvatan sistem unutrašnje kontrole, uključujući dobre administrativne i računovodstvene procedure. Ovi aranžmani, procedure i mehanizmi moraju biti sveobuhvatni i proporcionalni prirodi, obimu i složenosti platnih usluga koje pruža platna institucija.

5. Kada platna institucija pruža bilo koju od platnih usluga iz stavova 1.2.1. do 1.2.7. člana 4. ovog zakona i istovremeno je angažovana u drugim poslovnim aktivnostima, CBK može zahtevati osnivanje posebnog subjekta za poslovanje platnih usluga, gde aktivnosti neplatnih usluga platne institucije narušavaju ili bi mogle narušiti ili finansijsku stabilnost platne institucije ili sposobnost CBK-a da prati usklađenost platne institucije sa svim obavezama utvrđenim ovim zakonom.

6. CBK će odbiti izdavanje ovlašćenja ako, uzimajući u obzir potrebu da se obezbedi bonitetno i održivo upravljanje platnom institucijom, nije zadovoljna u pogledu podobnosti akcionara ili partnera koji poseduju kvalifikovano učešće.

7. Kada postoje bliske veze između platne institucije i drugih fizičkih ili pravnih lica, CBK će dati ovlašćenje samo ako te veze ne sprečavaju efektivno vršenje njenih nadzornih funkcija.

8. CBK će izdati ovlašćenje samo ako se primenjuju zakoni, propisi ili administrativne odredbe strane jurisdikcije koje regulišu jedno ili više fizičkih ili pravnih lica sa kojima platna institucija ima bliske veze, ili ako ima poteškoća u sprovođenju tih zakona, propisa ili administrativne odredbe, ne sprečavaju efektivno vršenje nadzornih funkcija CBK-a.

Član 15. **Saopštavanje odluke**

1. CBK, u roku od tri meseca od prijema zahteva ili, ako je zahtev nepotpun, od prijema dodatnih informacija ili dokumenata koje treba CBK za odluku, obavestiće podnosioca zahteva da li je ovlašćenje odobreno ili odbijeno.

2. CBK, u slučaju odbijanja izdavanja ovlašćenja, pruža razloge u relevantnoj odluci.

Član 16. **Povlačenje ovlašćenja**

1. CBK može povući ovlašćenje dato platnoj instituciji samo ako institucija:
  - 1.1. nije započelo poslovanje u roku od dvanaest (12) meseci od davanja dozvole ili je prestalo sa poslovanjem duže od šest (6) meseci;
  - 1.2. izričito se odriče ovlašćenja;
  - 1.3. je dobio ovlašćenje putem lažnih izjava ili na bilo koji drugi nepravilan način;
  - 1.4. više ne ispunjava uslove za davanje ovlašćenja ili ne obaveštava CBK o većim dešavanjima u ovom pogledu;
  - 1.5. predstavlja pretnju stabilnosti i poverenju u platni sistem ako nastavi poslovanje platnih usluga; ili
  - 1.6. spada u bilo koji od drugih slučajeva gde kosovsko zakonodavstvo predviđa povlačenje ovlašćenja.
2. CBK obrazlaže svaki slučaj povlačenja ovlašćenja i o tome obaveštava zainteresovane strane.
3. CBK će objaviti u svom službenom biltenu odluku o povlačenju ovlašćenja, navodeći izmene u javnom registru ovlašćenih subjekata u skladu sa članom 18. ovog zakona.

Član 17. **Obaveza obaveštavanja**

1. Platne institucije će obavestiti CBK o svim novim značajnim dešavanjima koja su utvrđena nakon davanja ovlašćenja, kao i o izmenama predstavljene dokumentacije ili informacija u skladu sa odredbama utvrđenim u čl. 12. i 14. ovog zakona, na osnovu kojih CBK je dala ovlašćenje.
2. Obaveštenje u skladu sa tačkom 1. ovog člana će se izvršiti odmah, ali u svakom slučaju najkasnije petnaest (15) dana nakon događaja ili otkrivanja novih činjenica i okolnosti od strane platne institucije.

Član 18. **Javni registar**

1. CBK će uspostaviti javni registar u koji se upisuje sledeće:
  - 1.1. ovlašćene platne institucije i njihovi zastupnici;
  - 1.2. fizička i pravna lica koja imaju pravo na izuzeće u skladu sa članom 24. ili 25. ovog zakona i njihovi zastupnici;

1.3. institucije elektronskog novca i njihovi zastupnici.

2. Javni registar identifikuje platne usluge za koje je platna institucija ovlašćena ili za koje je fizičko ili pravno lice registrovano. Ovlašćene platne institucije upisuju se u registar odvojeno od fizičkih i pravnih lica koja imaju pravo na izuzeće u skladu sa članom 24. ili 25. ovog zakona. Registar će biti javno dostupan za konsultacije, dostupan na mreži i ažuriran bez odlaganja.

3. CBK će uneti u javni registar svako povlačenje ovlašćenja i svako povlačenje izuzeća u skladu sa članom 24. ili 25. ovog zakona.

Član 19.

Računovodstvo i revizija

1. Platne institucije dužne su voditi račune i pripremati finansijske izveštaje kako bi precizno i u skladu sa računovodstvenim pravilima i principima odražavali svoje finansijsko stanje, na pojedinačnoj ili konsolidovanoj osnovi, u skladu sa zakonima na snazi o računovodstvu i finansijskim izveštajima.

2. Svaka platna institucija će imati uspostavljeno upravljanje, računovodstvene procedure i dovoljne sisteme unutrašnje kontrole, na individualnoj i konsolidovanoj osnovi, u skladu sa podzakonskim aktima izdatim od CBK-a.

3. Reviziju godišnjih računa i konsolidovanih računa platna institucija vrši spoljni revizor, u skladu sa zakonima na snazi o računovodstvu i finansijskim izveštajima i o spoljnoj reviziji, organizaciji profesije revizora.

4. Platne institucije koje obavljaju platne usluge i aktivnosti iz član 20. stav 1. ovog zakona dužne su da vode posebne računovodstvene podatke o ovim uslugama i aktivnostima, koje moraju biti deo izveštaja spoljnog revizora.

5. Obaveze utvrđene zakonima koji su na snazi o bankama primenjuju se na isti način i na spoljne revizore platnih institucija, u pogledu delatnosti platnih usluga.

6. CBK će podzakonskim aktima definisati oblik, vrstu, metodologiju, sadržaj finansijskih izveštaja i period izveštavanja platnih institucija, kao i zahteve za spoljne revizore.

Član 20.

Aktivnosti

1. Osim pružanja platnih usluga, platne institucije imaju pravo da se bave sledećim aktivnostima:

1.1. pružanje operativnih i usko povezanih pomoćnih usluga kao što su osiguranje izvršenja platnih transakcija, devizne usluge, aktivnosti čuvanja i skladištenja i obrada podataka;

- 1.2. rad platnih sistema, ne dovodeći u pitanje član 26. ovog zakona i primenjiva zakonska i regulatorna pravila;
- 1.3. poslovne aktivnosti osim pružanja platnih usluga, imajući u vidu važeće zakone i propise.
2. Kada se platne institucije bave pružanjem jedne ili više platnih usluga, mogu imati samo račune za plaćanje koji se koriste isključivo za platne transakcije.
3. Sredstva koja primaju platne institucije od korisnika platnih usluga u cilju pružanja platnih usluga ne predstavljaju depozit ili druga povratna sredstva iz važećeg zakonodavstva o bankama, odnosno elektronski novac. Platne institucije dužne su da u okvirni sporazum sa korisnikom platnih usluga uključe jasnu izjavu da se sredstva primljena s namerom pružanja platnih usluga ne smatraju depozitima ili povratnim sredstvima.
4. Platne institucije mogu odobriti kredit koji se odnosi na platne usluge kako je navedeno u pod-podstavovima 1.2.4. ili 1.2.5. člana 4. ovog zakona samo ako su ispunjeni svi sledeći uslovi:
- 4.1. kredit je sporedan i odobrava se isključivo u vezi sa izvršenjem platne transakcije;
- 4.2. bez obzira na važeće zakonske odredbe o davanju kredita putem kreditnih kartica, kredit odobren u vezi sa plaćanjem, osim isključivo domaćeg plaćanja gde se i primalac plaćanja i platilac nalaze na Kosovu, biće otplaćen u kratkom roku koji ni u kom slučaju ne prelazi dvanaest (12) meseci;
- 4.3. takav kredit se ne odobrava iz sredstava primljenih ili zadržanih u svrhu izvršenja platne transakcije;
- 4.4. regulatorni kapital platne institucije će u svakom trenutku i na zadovoljstvo CBK-a biti odgovarajući s obzirom na ukupan iznos odobrenog kredita.
5. Platnim institucijama nije dozvoljeno obavljanje delatnosti prihvatanja depozita ili drugih povratnih sredstava, kao što je definisano važećim zakonodavstvom o bankama.
6. Ovaj zakon ne dovodi u pitanje druge relevantne zakonske ili regulatorne odredbe u vezi sa uslovima za odobravanje kredita potrošačima.

POTPOGLAVLJE II. OSTALI ZAHTEVI

Član 21.

Korišćenje zastupnika, ogranaka ili subjekta kojima se aktivnosti poveravaju

1. Kada platna institucija želi da pruži platne usluge preko zastupnika, ista obaveštava CBK i istoj dostavlja sledeće informacije:

1.1. podatke za identifikaciju zastupnika;

1.2. opis mehanizama interne kontrole koje će zastupnik koristiti kako bi ispunio obaveze u vezi sa sprečavanjem pranjem novca i borbe protiv finansiranja terorizma prema važećem zakonodavstvu Kosova, koji će se ažurirati bez odlaganja u slučaju materijalnih promena u pojedinostima saopšteno pri početnom obaveštenju;

1.3. identitet rukovodioca i osoba odgovornih za upravljanje zastupnikom koji će se koristiti u pružanju platnih usluga i, za zastupnike koji nisu pružaoci platnih usluga, dokaz da su sposobne i odgovarajuće osobe, u skladu sa podzakonskim aktima izdatim od CBK;

1.4. platne usluge platne institucije za koju je zastupnik ovlašćen; i

1.5. gde je primenjivo, jedinstveni identifikacioni kod ili broj zastupnika.

2. U roku od dva (2) meseca od prijema informacija iz stava 1. ovog člana, CBK će obavestiti platnu instituciju da li je zastupnik upisan u registar predviđen članom 18. ovog zakona. Po upisu u registar, zastupnik može početi sa pružanjem platnih usluga.

3. Pre uvrštavanja zastupnika u registar, CBK će, ako smatra da su date informacije netačne, preduzeti dalje mere za verifikaciju informacija.

4. Ako, nakon postupanja u cilju verifikacije informacija, CBK nije zadovoljna da su informacije date u skladu sa stavom 1. ovog člana tačne, ona će odbiti da upiše zastupnika u registar predviđen članom 18. ovog zakona i obaveštava platnu instituciju bez nepotrebnog odlaganja.

5. Kada platna institucija namerava da ugovori operativne funkcije platnih usluga, ona će o tome obavestiti CBK i podleže sledećim uslovima:

5.1. ugovaranje važnih operativnih funkcija, uključujući IT sisteme, neće se preduzimati na takav način da bi se materijalno ugrozio kvalitet interne kontrole platne institucije i sposobnost CBK-a da prati i ponovo prati usklađenost platne institucije sa svim utvrđenim obavezama u ovom zakonu;

5.2. za potrebe prethodnog podstava, operativna funkcija će se smatrati važnom ako bi nedostatak ili neuspeh u njenom obavljanju materijalno ugrozio kontinuiranu usklađenost platne institucije sa zahtevima njenog ovlašćenja koje je izdala CBK, bilo koje druge obaveze prema ovom zakonu, njegov finansijski učinak, ili ispravnost ili kontinuitet njegovih platnih usluga.

5.3. platna institucija može ugovarati važne operativne funkcije samo kada su ispunjeni sledeći uslovi:

5.3.1. ugovaranje neće rezultirati delegiranjem svoje odgovornosti od strane višeg rukovodstva;

5.3.2. odnos i obaveze platne institucije prema korisnicima platnih usluga prema ovom zakonu neće se menjati;

5.3.3. uslovi koje platna institucija treba da ispoštuje da bi dobila ovlašćenje od CBK i ostala takva neće biti ugroženi;

5.3.4. nijedan od drugih uslova pod kojima je platnoj instituciji dato ovlašćenje neće biti uklonjen ili izmenjen.

6. Platne institucije su dužne osigurati da zastupnici ili ogranci koji postupaju u njihovo ime informišu korisnike platnih usluga o ovoj činjenici.

7. Platne institucije će bez nepotrebnog odlaganja obavestiti CBK o svakoj promeni u vezi sa korišćenjem subjekata kojima su aktivnosti poverene i, u skladu sa postupkom predviđenim u st. 2, 3. i 4. ovog člana, zastupnici, uključujući dodatne zastupnike.

Član 22. Odgovornost

1. Kada se platne institucije oslanjaju na treća lica za obavljanje operativnih funkcija, te platne institucije će preduzeti razumne korake kako bi osigurale da su ispunjeni zahtevi ovog zakona.

2. Platne institucije ostaju u potpunosti odgovorne za bilo koje radnje svojih zaposlenih, ili bilo kog zastupnika, ogranka ili subjekta kome su aktivnosti poverene.

3. Platne institucije ostaju u potpunosti odgovorne za svaku operaciju koju sprovode zastupnici koji su ugovoreni za aktivnosti platnih usluga.

Član 23. Čuvanje podataka

Ne dovodeći u pitanje druge relevantne zakone ili propise na snazi, platne institucije će čuvati svu odgovarajuću evidenciju u svrhu ovog Dela najmanje 5 godina.

POTPOGLAVLJE III. IZUZEĆA

Član 24. Uslovi

1. CBK može osloboditi fizička ili pravna lica koja pružaju platne usluge kao što je navedeno u podstavovima 1.2.1. do 1.2.6. člana 4. ovog zakona od primene svih ili dela procedure i uslova navedenih u Poglavlju I, Potpoglavlja I. i II. Poglavlja II. ovog Dela, sa izuzetkom čl. 5, 7, 18. i 130. ovog zakona, gde:

1.1. mesečni prosek ukupne vrednosti platnih transakcija u prethodnih 12 meseci koje je izvršila dotična osoba, uključujući bilo kog zastupnika za kog preuzima punu

odgovornost, ne prelazi ograničenje koje je postavila CBK podzakonskim aktima, ali to, u svakom slučaju, ne iznosi više od tri miliona evra (3.000.000€). Taj zahtev će se proceniti na osnovu projektovanog ukupnog iznosa platnih transakcija u svom poslovnom planu, osim ako CBK ne zahteva prilagođavanje tog plana; i

1.2. nijedno od fizičkih lica odgovornih za vođenje ili upravljanje poslovanja nije osuđeno za krivična dela u vezi sa pranjem novca ili borbi protiv finansiranja terorizma ili drugim finansijskim krivičnim delima.

2. Svako fizičko ili pravno lice registrovano u skladu sa stavom 1. ovog člana ima sedište ili prebivalište u zemlji.
3. Lica iz stava 1. ovog člana tretiraju se kao platne institucije.
4. CBK može odrediti da svako fizičko ili pravno lice registrovano u skladu sa stavom 1. ovog člana može da se bavi samo određenim aktivnostima navedenim u članu 20. ovog zakona.
5. Lica iz stava 1. ovog člana obaveštavaju CBK o svakoj promeni u njihovoj situaciji koja je relevantna za uslove navedene u tom stavu.
6. Ako uslovi navedeni u st. 1, 2. ili 4. ovog člana više nisu ispunjeni, dotična lica će tražiti odobrenje u roku od 30 kalendarskih dana u skladu sa relevantnim odredbama ovog zakona i podzakonskim aktima koje donosi CBK.
7. Ovaj član se ne primenjuje u odnosu na važeće zakonske i regulatorne odredbe o sprečavanju pranja novca i borbi protiv finansiranja terorizma.

Član 25.

Pružaoци usluga informacija o računu

1. Fizička ili pravna lica koja pružaju samo platne usluge kao što je navedeno u podstavu 1.2.8. člana 4. ovog zakona, biće izuzeta od primene postupka i uslova utvrđenih u Potpoglavljima I. i II, izuzev podstavova 1.1, 1.2, 1.5. do 1.8, 1.10, 1.12, 1.14, 1.16. i 1.17. stava 1. člana 12, stava 3. člana 8. i člana 18. ovog zakona. Primenjivaće se Poglavlje I, sa izuzetkom stava 4. člana 6.
2. Lica iz stava 1. ovog člana tretiraju se kao platne institucije, osim što se na njih ne primenjuju Delovi III. i IV, izuzev čl. 41, 45. i 52. gde je primenjivo i čl. 67, 69. i 93. do 98. ovog zakona.

POGLAVLJE III. OPŠTE ODREDBE

Član 26. Pristup platnim sistemima

1. Pravila o pristupu ovlašćenih ili registrovanih pružaocima platnih usluga koji su pravna lica platnim sistemima moraju biti objektivna, nediskriminatorna i proporcionalna i neće ometati pristup više nego što je potrebno za zaštitu od specifičnih rizika kao što su rizik poravnanja, operativni rizik i poslovni rizik i zaštite finansijske i operativne stabilnosti platnog sistema.

2. Sistemi plaćanja neće nametati pružaocima platnih usluga, korisnicima platnih usluga ili drugim platnim sistemima nijedan od sledećih zahteva:

2.1. restriktivna pravila o efektivnom učešću u drugim platnim sistemima;

2.2. pravila koja diskriminišu između pružaoca platnih usluga u odnosu na prava, obaveze i prava učesnika;

2.3. ograničenje na osnovu institucionalnog statusa.

3. Stavovi 1. i 2. ovog člana ne primenjuju se na platni sistemi sastavljeni isključivo od pružalaca platnih usluga koji pripadaju grupi.

4. Kada učesnik u sistemu koji je odredila CBK kao što je utvrđeno u članu 11. Zakona o platnom sistemu dozvoljava ovlašćenom ili registrovanom pružaocu platnih usluga koji nije učesnik u sistemu da prosledi naloge za prenos kroz sistem koji će učesnik, kada se od njega zatraži, dati istu mogućnost na objektivan, srazmeran i nediskriminatorski način prema drugim ovlašćenim ili registrovanim pružaocima platnih usluga u skladu sa st. 1. i 2. ovog člana. Učesnik će pružaocu platnih usluga koji je zatražio dati pune razloge za svako odbijanje.

5. Platne institucije i institucije elektronskog novca koje zahtevaju pristup sistemima shodno članu 11. ovog zakona, moraju imati uspostavljene mere za zaštitu sredstava korisnika, uređenja upravljanja i interne kontrole (uključujući IKT uređenja), kao i plan likvidacije u slučaju neuspeha. CBK će, putem podzakonskih akata, detaljnije odrediti kriterijume i postupak za procenu usklađenosti sa ovim zahtevima.

Član 27. Pristup računima koji se vode u banci

1. Platne institucije imaju pristup uslugama bankovnih platnih računa na objektivnoj, nediskriminatornoj i proporcionalnoj osnovi. Takav pristup mora biti dovoljno širok da omogući platnim institucijama da nesmetano i efikasno pružaju platne usluge.

2. Banke će dostaviti CBK-u propisno motivisane razloge u pisanoj formi za svako odbijanje, u roku od pet (5) radnih dana od donošenja odluke o odbijanju.

Član 28.

Zabrana pružanja platnih usluga osobama koje nisu pružaoci platnih usluga i obaveza obaveštavanja

1. Fizičkim ili pravnim licima koja nisu pružaoci platnih usluga niti su izričito isključena iz delokruga ovog zakona zabranjeno je pružanje platnih usluga.
2. Pružaoci usluga koji obavljaju bilo koju od aktivnosti iz pod-podstavova 1.11.1. i 1.11.2. člana 3. ovog zakona ili obavljaju obe aktivnosti, za koje ukupna vrednost platnih transakcija izvršenih u prethodnih dvanaest (12) meseci prelazi iznos od milion evra (1.000.000€), šalje obaveštenje CBK-u koje sadrži opis ponuđenih usluga, navodeći pod kojim isključenjem iz pod-podstavova 1.11.1. i 1.11.2. člana 3. ovog zakona se smatra da se aktivnost obavlja.
  - 2.1. na osnovu obaveštenja, CBK će doneti propisno motivisanu odluku na osnovu kriterijuma navedenih u podstavu 1.11. člana 3. ovog zakona kada se aktivnost ne kvalifikuje kao ograničena mreža i o tome obavesti pružaoca usluga.
3. Pružaoci usluga koji sprovode aktivnost iz podstava 1.12. člana 3. ovog zakona će poslati obaveštenje CBK-u i dati CBK godišnje revizorsko mišljenje, svedočeci da je aktivnost u skladu sa ograničenjima utvrđenim u podstavu 1.12. člana 3. od ovog zakona.
4. Lica i opis aktivnosti prijavljene prema st. 2. i 3. ovog člana biće javno dostupni u registru predviđenom članom 18. ovog zakona.

POGLAVLJE IV. INSTITUCIJE ELEKTRONSKOG NOVCA

POTPOGLAVLJE I. OSNIVANJE, OBAVLJANJE DELATNOSTI I BONITETNI NADZOR NAD POSLOVANJEM INSTITUCIJA ELEKTRONSKOG NOVCA

Član 29. Opšta bonitetna pravila

1. Ne dovodeći u pitanje ovo Poglavlje, čl. 5. do 7, član 12, čl. 14. do 19, stav 5. člana 21, čl. 22. i 23, čl. 26. i 27. i član 130. ovog zakona shodno se primenjuju na institucije elektronskog novca.
2. Elektronski novac u Republici Kosovo mogu izdati samo izdavaoci elektronskog novca kao što je navedeno u stavu 2. člana 1. ovog zakona.
3. Institucije elektronskog novca će unapred obavestiti CBK o svakoj materijalnoj promeni u preduzetim merama za zaštitu sredstava koja su primljena u zamenu za izdati elektronski novac.
4. Svako fizičko ili pravno lice koje je donelo odluku da stekne ili otuđi, direktno ili indirektno, kvalifikovano učešće u instituciji elektronskog novca, ili da dodatno poveća ili

smanji, direktno ili indirektno, takvo kvalifikovano učešće zbog čega je proporcija kapitala ili posedovanih glasačkih prava dostigla, premašila ili pala ispod 20%, 30% ili 50%, ili da bi institucija elektronskog novca postala ili prestala da bude njen ogranak, obavestiće CBK o svojoj nameri unapred takvog sticanja, otuđenja, povećanja ili smanjenja.

4.1. predloženi sticalac će dostaviti CBK informacije koje ukazuju na veličinu nameravanog zadržavanja i relevantne informacije koje odredi CBK;

4.2. kada je verovatno da će uticaj koji vrše lica iz ovog stava 4. ovog člana delovati na štetu razboritog i zdravog upravljanja institucijom, CBK će izraziti svoje protivljenje ili preduzeti druge odgovarajuće mere da prekine takvu situaciju. Takve mere mogu uključivati zabrane, sankcije protiv direktora ili menadžera, ili suspenziju korišćenja prava glasa vezanih za deonice koje poseduju dioničari ili članovi u pitanju;

4.3. slične mere primenjuju se i na fizička ili pravna lica koja ne poštuju obavezu prethodnog obaveštavanja iz stava 4. ovog člana;

4.4. ako je udeo stečen uprkos protivljenju CBK-a u skladu sa podstavom 4.2. ovog člana, i bez prejudiciranja drugih kazni koje mogu biti primenljive, sticanje udela kao i glasovi dati u tu svrhu i/ili kasnije se poništavaju;

4.5. CBK može da odustane od primene svih ili dela obaveza u skladu sa ovim stavom u vezi sa institucijama elektronskog novca koje obavljaju jednu ili više aktivnosti navedenih u podstavu 1.5. člana 32. ovog zakona.

5. Institucijama elektronskog novca je dozvoljeno da distribuiraju i povrate (redeem) elektronski novac i da pružaju platne usluge iz podstava 1.2. člana 4. ovog zakona preko zastupnika pod uslovima utvrđenim u članu 21. ovog zakona.

6. Izuzetno od stava 5. ovog člana, institucijama elektronskog novca nije dozvoljeno da izdaju elektronski novac preko zastupnika.

Član 30. Početni kapital

Institucije elektronskog novca će imati, u trenutku ovlašćivanja, početni kapital u iznosu od najmanje trista pedeset evra (350.000€) i koji se sastoji od jedne ili više stavki kako je odredila CBK kroz podzakonske akte.

Član 31. Regulatorni kapital

1. Regulatorni kapital institucije elektronskog novca, kako je utvrđeno u podzakonskim aktima koje je izdala CBK, neće pasti ispod iznosa koji se zahteva prema st. 2. do 5. ovog člana ili prema članu 30. ovog zakona, u zavisnosti od toga šta je veće.

2. U vezi sa aktivnostima iz podstava 1.1. člana 32. ovog zakona koje nisu povezane sa izdavanjem elektronskog novca, potrebe za regulatornim kapitalom institucije elektronskog novca izračunavaju se u skladu sa jednom ili više metoda kako je utvrđeno od strane CBK-a kroz podzakonske akte.
3. U pogledu delatnosti izdavanja elektronskog novca, potrebe za regulatornim kapitalom institucije elektronskog novca iznose najmanje 2% prosečnog neiskorišćenog elektronskog novca.
4. Institucije elektronskog novca dužne su u svakom trenutku imati kapital koji je u najmanjoj ruci jednaka zbiru uslova iz st. 2. i 3. ovog člana.
5. Kada institucija elektronskog novca obavlja bilo koju od aktivnosti iz podstav 1.1. člana 32. ovog zakona koje nisu povezane sa izdavanjem elektronskog novca ili bilo koju od aktivnosti iz podstavova 1.2. do 1.5. člana 32. ovog zakona i iznos neizmirenog elektronskog novca je nepoznat unapred, CBK će dozvoliti toj instituciji elektronskog novca da izračuna svoje potrebe za kapitalom na osnovu reprezentativnog dela za koji se pretpostavlja da će se koristiti za izdavanje elektronskog novca, pod uslovom da se takav reprezentativni deo može razumno proceniti na osnovu istorijskih podataka i na zadovoljstvo CBK. Kada institucija elektronskog novca nije završila dovoljan period poslovanja, njeni kapitalni zahtevi će se izračunati na osnovu projektovanog neizmirenog elektronskog novca koji se dokazuje njenim poslovnim planom podložno svim prilagođavanjima tog plana koje zahteva CBK.
6. Na osnovu procene procesa upravljanja rizikom institucije elektronskog novca, baza podataka o gubitku rizika i mehanizama interne kontrole, CBK može zahtevati od institucije elektronskog novca da zadrži regulatorni kapital u iznosu do dvadeset odsto (20%) većeg od iznosa koji bi nastao primenom odgovarajuće metode u skladu sa stavom 2. ovog člana, ili dozvoliti instituciji elektronskog novca da zadrži regulatorni kapital u iznosu koji je do dvadeset odsto (20%) manji od iznosa koji bi rezultirao od primene odgovarajuće metode u skladu sa stavom 2. ovog člana.
7. CBK će preduzeti neophodne mere da spreči višestruku upotrebu elemenata kvalifikovanih za kapital:
  - 7.1. ako institucija elektronskog novca pripada istoj grupi kao druga institucija elektronskog novca, banka, platna institucija, investiciona firma, društvo za upravljanje imovinom ili društvo za osiguranje ili društvo za reosiguranje;
  - 7.2. kada institucija elektronskog novca obavlja poslove osim izdavanja elektronskog novca.
8. Ako su ispunjeni odgovarajući uslovi kako bi se osigurala adekvatna distribucija kapitala između matičnog preduzeća i ogranka, CBK može odlučiti da ne primenjuje zahteve iz ovog člana na institucije elektronskog novca koje su uključene u konsolidovani nadzor nad matičnom bankom koja posluje na Kosovu.

Član 32. **Aktivnosti**

1. Pored izdavanja elektronskog novca, institucije elektronskog novca imaju pravo da se bave bilo kojom od sledećih aktivnosti:

1.1. pružanje platnih usluga navedenih u podstavu 1.2. člana 4. ovog zakona;

1.2. odobravanje kredita u vezi sa platnim uslugama iz podstavova 1.2.4. ili 1.2.5. člana 4. ovog zakona, kada su ispunjeni uslovi iz st. 4. i 6. člana 20. ovog zakona;

1.3. pružanje operativnih usluga i usko povezanih pomoćnih usluga u vezi sa izdavanjem elektronskog novca ili pružanjem platnih usluga iz podstava 1.1. ovog člana;

1.4. rad platnih sistema bez prejudiciranja člana 26. ovog zakona i važećih zakonskih i regulatornih pravila;

1.5. poslovne aktivnosti osim izdavanja elektronskog novca, imajući u vidu važeći zakon i propis.

2. Kredit iz podstava 1.2. stava 1. ovog člana ne daje se iz sredstava primljenih u zamenu elektronskog novca i koja se drže u skladu sa stavom 1. člana 33. ovog zakona.

3. Institucije elektronskog novca neće uzimati depozite ili druga povratna sredstva od javnosti.

4. Sva sredstva koja institucije elektronskog novca dobiju od vlasnika elektronskog novca biće bez odlaganja zamenjena za elektronski novac. Takva sredstva neće predstavljati ni depozit ni druga povratna sredstva primljena od javnosti.

5. Stavovi 2, 3. i 5. člana 20. ovog zakona primenjuju se na sredstva dobijena za aktivnosti iz podstava 1.1. ovog člana koje nisu vezane za delatnost izdavanja elektronskog novca.

6. Institucije elektronskog novca su dužne da u okvirni sporazum sa držaocem elektronskog novca uključe jasno obelodanjivanje da se sredstva primljena u zamenu za elektronski novac ne smatraju depozitima ili povratnim sredstvima.

Član 33. **Zahtevi za zaštitu sredstava**

1. Institucije elektronskog novca čuvaju sredstva koja su primljena u zamenu za elektronski novac koji je izdat, u skladu sa članom 11. ovog zakon:

1.1. sredstva primljena u obliku instrumenta plaćanja-po-plaćanju ne moraju biti zaštićena dok nisu knjižena na platni račun institucije elektronskog novca ili na

drugi način postanu dostupni instituciji elektronskog novca u skladu sa zahtevima vremena izvršenja utvrđenim u Delu III, gde je to moguće;

1.2. u svakom slučaju, takva sredstva će biti zaštićena najkasnije pet radnih dana nakon izdavanja elektronskog novca.

2. Član 11. ovog zakona primenjuje se na institucije elektronskog novca za aktivnosti iz podstava 1.1. člana 32. ovog zakona koje nisu vezane za delatnost izdavanja elektronskog novca.

3. Za potrebe st. 1. i 2. CBK može podzakonskim aktima odrediti koji metod će koristiti institucije elektronskog novca za zaštitu sredstava.

Član 34. Opciona izuzeća

1. CBK može odustati od primene svih ili dela procedura i uslova navedenih u čl. 29, 30, 31. i 33. ovog zakona, sa izuzetkom čl. 5, 7. i 130. ovog zakona, i dozvoliti ulazak pravnim licima u registar institucija elektronskog novca ako su ispunjena oba sledeća zahteva:

1.1. ukupne poslovne aktivnosti generišu prosečan neiskorišćeni elektronski novac koji ne prelazi limit koji je odredila CBK, ali koji, u svakom slučaju, ne iznosi više od pet miliona evra (5.000.000); i

1.2. nijedno od fizičkih lica odgovornih za vođenje ili vođenje poslovanja nije osuđeno za krivična dela u vezi sa sprečavanjem pranjem novca ili borbi protiv finansira terorizma ili drugih finansijskim krivičnih dela.

2. Kada institucija elektronskog novca obavlja bilo koju od aktivnosti navedenih u podstavu 1.1. člana 32. ovog zakona, koje nisu povezane sa izdavanjem elektronskog novca ili bilo kojom od aktivnosti navedenih u podstavovima 1.2. do 1.5. člana 32. ovog zakona, a iznos neizmirenog elektronskog novca je unapred nepoznat, CBK će dozvoliti toj instituciji elektronskog novca da primeni podstav 1.1. stava 1. ovog člana, na osnovu reprezentativnog dela za koji se pretpostavlja da će se koristiti za izdavanje elektronskog novca, pod uslovom da se takav reprezentativni deo može razumno proceniti na osnovu istorijskih podataka i na zadovoljstvo CBK-a.

2.1. kada institucija elektronskog novca nije završila dovoljno dug period poslovanja, taj zahtev će se proceniti na osnovu projektovanog neizmirenog elektronskog novca koji se dokazuje njenim poslovnim planom podložno bilo kakvom prilagođavanju tog plana koje je zahtevala CBK;

2.2. CBK takođe može da predvidi da odobravanje opcionih izuzeća prema ovom članu bude predmet dodatnog zahteva o maksimalnom iznosu skladištenja na platnom instrumentu ili platnom računu potrošača gde se čuva elektronski novac;

- 2.3. pravno lice registrovano u skladu sa st. 1. i 2. ovog člana može pružati platne usluge koje se ne odnose na elektronski novac izdat u skladu sa ovim članom samo ako su ispunjeni uslovi iz člana 24. ovog zakona.
3. Pravno lice registrovano u skladu sa st. 1. i 2. ovog člana, mora imati sedište na Kosovu.
4. Pravno lice registrovano u skladu sa st. 1. i 2. ovog člana, tretira se kao institucija elektronskog novca.
5. CBK može da predvidi pravno lice registrovano u skladu sa st. 1. i 2. ovog člana, da se angažuje samo u nekim od aktivnosti navedenih u stavu 1. člana 32. ovog zakona.
6. Pravno lice iz st. 1. i 2. ovog člana dužno je:
- 6.1. da obavesti CBK o svakoj promeni u njenoj situaciji koja je relevantna za uslove navedene u st. 1. i 2. ovog člana; i
- 6.2. da najmanje jednom godišnje, na datum koji je odredila CBK, dostavi izveštaj o prosečnom neizmirenom elektronskom novcu.
7. CBK će preduzeti neophodne korake kako bi osigurala da tamo gde uslovi navedeni u st. 1, 2, 3. i 5. ovog člana više nisu ispunjeni, dotično pravno lice traži ovlašćenje u roku od 30 kalendarskih dana u skladu sa članom 29. ovog zakona.
- 7.1. svakom takvom licu koje nije zatražilo odobrenje u tom roku biće zabranjeno, u skladu sa članom 35. ovog zakona, da izdaje elektronski novac.
8. CBK ima ovlašćenje i može da usvoji sve mere koje smatra neophodnim da verifikuje kontinuiranu usklađenost sa zahtevima navedenim u ovom članu.
9. Ovaj član se ne primenjuje u odnosu na odredbe koje se primenjuju protiv pranja novca.

POTPOGLAVLJE II. IZDAVANJE I POVRAĆAJ ELEKTRONSKOG NOVCA

Član 35. Zabrana izdavanja elektronskog novca

Fizičkim ili pravnim licima, koja nisu izdavaoci elektronskog novca, zabranjeno je izdavanje elektronskog novca.

Član 36. Izdavanje i povraćaj

1. Izdavaoci elektronskog novca izdaju elektronski novac po nominalnoj vrednosti po prijemu sredstava.

2. Na zahtev vlasnika elektronskog novca, izdavaoci elektronskog novca će povratiti, u svakom trenutku i po nominalnoj vrednosti, novčanu vrednost elektronskog novca koji se drži.
3. Ugovor između izdavaoca elektronskog novca i vlasnika elektronskog novca jasno i na očigledan način navodi uslove povraćaja, uključujući sve naknade u vezi s tim, a vlasnik elektronskog novca će biti obavešten o tim uslovima pre nego što bude obavezan bilo kojim ugovorom ili ponudom.
4. Povraćaj može biti predmet naknade samo ako je navedeno u ugovoru u skladu sa stavom 3. ovog člana, i samo u bilo kojem od sledećih slučajeva:
  - 4.1. kada se traži povraćaj pre prestanka ugovora;
  - 4.2. kada ugovor predviđa datum prestanka, a vlasnik elektronskog novca prekine ugovor pre tog datuma; ili
  - 4.3. kada se povraćaj zahteva više od godinu dana od dana prestanka ugovora.
5. Svaka naknada iz stava 4. ovog člana biće proporcionalna i srazmerna stvarnim troškovima koje je napravio izdavalac elektronskog novca.
6. Kada se zahteva povraćaj pre prestanka ugovora, vlasnik elektronskog novca može zahtevati povraćaj elektronskog novca u celosti ili delimično.
7. Kada vlasnik elektronskog novca zatraži povraćaj do godinu dana nakon datuma prestanka ugovora:
  - 7.1. vrši se povraćaj ukupne novčane vrednosti elektronskog novca u državini; ili
  - 7.2. kada institucija elektronskog novca obavlja jednu ili više aktivnosti iz podstava 1.5. člana 32. ovog zakona, a nije unapred poznato koliki će se deo sredstava koristiti kao elektronski novac, vrši se povraćaj svih sredstva koja je zahtevao imalac elektronskog novca.
8. Izuzetno od st. 4, 5, 6. i 7. prava lica na povraćaj, osim korisnika, koje prihvata elektronski novac podleže ugovornom sporazumu između izdavaoca elektronskog novca i tog lica.

Član 37. **Zabrana kamate**

Zabranjeno je davanje kamate ili bilo koje druge pogodnosti vezane za dužinu vremena tokom kojeg imalac elektronskog novca drži elektronski novac.

POGLAVLJE V. OGRANCI

Član 38.

Delatnost ogranaka stranih institucija na Kosovu

1. CBK može, u skladu sa važećim zakonskim odredbama koje regulišu osnivanje ogranaka i obavljanje poslovnih aktivnosti na Kosovu, ovlastiti delatnost ogranaka platnih institucija i institucija elektronskog novca sa sedištem van zemlje ako su ispunjeni sledeći uslovi:

1.1. takve institucije podležu zakonskom okviru koji je ekvivalentan onom predviđenom ovim zakonom za ovlašćenje; i

1.2. CBK može pribaviti i podeliti adekvatne informacije sa njihovim relevantnim nadzornim organima.

2. CBK neće primenjivati na ogranke platne institucije ili institucije elektronskog novca sa sedištem van Kosova, kada započnu ili obavljaju svoj posao, odredbe koje rezultiraju povoljnijim tretmanom od onog koji se daje platnoj instituciji ili instituciji elektronskog novca sa sedištem na Kosovu.

3. Ogranci stranih institucija koje je CBK ovlastila u skladu sa ovim članom će se tretirati kao platne institucije ili institucije elektronskog novca, a sve odredbe ovog zakona će se primenjivati sa prilagođavanjima i specifičnostima, u minimalnom neophodnom proširenju, kako to propisuje CBK.

4. CBK može zahtevati osnivanje ogranka za pružanje platnih usluga ili izdavanje elektronskog novca, ako inostrane aktivnosti platne institucije ili institucije elektronskog novca narušavaju ili bi mogle narušiti ili finansijsku stabilnost ogranka ili sposobnost CBK-a da prati usklađenost ogranka sa svim obavezama utvrđenim ovim zakonom.

5. Pored utvrđenja iz prethodnog stava, CBK može da usvoji bilo koju meru propisanu zakonom da garantuje ispravnost i neprekidan rad ogranka na Kosovu, kao i prava relevantnih korisnika platnih usluga i vlasnika elektronskog novca.

6. Uslovi predviđeni u ovom stavu mogu se takođe proširiti na korišćenje zastupnika u Republici Kosovo od strane stranih institucija, pod uslovima koje je odredila CBK.

DEO III.
**TRANSPARENTNOST USLOVA I ZAHTEVA ZA INFORMACIJAMA ZA PLATNE
USLUGE**

POGLAVLJE I.
OPŠTA PRAVILA

Član 39.
Delokrug primene

1. Ovaj Deo se primenjuje na transakcije pojedinačnog plaćanja, okvirne ugovore i platne transakcije obuhvaćene njima. Strane se mogu dogovoriti da se to neće primenjivati u celosti ili delimično kada korisnik platnih usluga nije potrošač.
2. Odredbe ovog Dela primenjuju se na mikropreduzeća na isti način kao i na potrošače.
3. Ovaj zakon ne dovodi u pitanje važeće zakonske odredbe u vezi sa uslovima za odobravanje kredita potrošačima.

Član 40.
Naknade za pružanje informacija

1. Pružalac platnih usluga korisniku platnih usluga ne naplaćuje naknadu za pružanje informacija u skladu sa ovim Delom.
2. Pružalac i korisnik platnih usluga mogu se dogovoriti o naknadama za pružanje dodatnih informacija, za učestalije pružanje informacija ili za dostavljanje informacija putem drugih sredstava komunikacije, osim onih utvrđenih okvirnim ugovorom, a na zahtev korisnika platnih usluga.
3. Kada pružalac platnih usluga naplaćuje naknade za pružanje informacija u skladu sa stavom 2. ovog člana, iste moraju biti primerene i u skladu sa stvarnim troškovima pružaoca platnih usluga.

Član 41.
Teret dokazivanja zahteva za informacijama

Teret dokaza leži na pružaocu platnih usluga da dokaže da je ispunio zahteve za informacijama navedenim u ovom Delu.

Član 42.
**Odstupanje od zahteva za informacijama za instrumente plaćanja male vrednosti i
elektronski novac**

1. U slučajevima platnih instrumenata koji se prema relevantnom okvirnom ugovoru odnose samo na pojedinačne platne transakcije koje ne prelaze trideset evra (30€) ili imaju ograničenje potrošnje od sto pedeset evra (150€) ili čuvaju sredstva koja ne prelaze sto pedeset evra (150€) u bilo kom trenutku:

1.1. izuzetno od čl. 51, 52. i 55. ovog zakona, pružalac platnih usluga je dužan da platiocu pruži samo informacije o glavnim karakteristikama platne usluge, uključujući način na koji se platni instrument može koristiti, obaveze, naknade naplaćene i druge materijalne informacije potrebne za donošenje odluke na osnovu informacija, kao i indikaciju o tome gde su sve druge informacije i uslovi navedeni u članu 52. ovog zakona dostupni na lako dostupan način;

1.2. može se dogovoriti da, izuzimajući član 54. ovog zakona, pružalac platnih usluga nije dužan da predlaže izmene uslova okvirnog ugovora na isti način kako je to predviđeno stavom 1. člana 51. ovog zakona;

1.3. može se ugovoriti da, izuzimajući čl. 57. i 59. ovog zakona, nakon izvršenja platne transakcije:

1.3.1. pružalac platnih usluga daje ili stavlja na raspolaganje samo referencu koja korisniku platnih usluga omogućava da identifikuje platnu transakciju, iznos platne transakcije, sve naknade i/ili, u slučaju više platnih transakcija iste vrste, obavljene istom primaocu plaćanja, informacije o ukupnom iznosu i naknadama za te platne transakcije;

1.3.2. od pružaoca platnih usluga se ne traži da pruži ili učini dostupnim informacije iz pod-podstava 1.3.1. ovog člana, ako se platni instrument koristi anonimno ili ako pružalac platnih usluga na drugi način tehnički nije u mogućnosti da ih pruži. Međutim, pružalac platnih usluga dužan je da platiocu omogući proveru iznosa skladištenih sredstava.

2. CBK može podzakonskim aktima smanjiti ili udvostručiti iznose iz stava 1. ovog člana za domaće platne transakcije. Za pretplaćene instrumente plaćanja granica može se povećati do petsto evra (500€).

POGLAVLJE II. POJEDINAČNE PLATNE TRANSAKCIJE

Član 43. Delokrug primene

1. Ovo Poglavlje se primenjuje na transakcije pojedinačnog plaćanja koje nisu obuhvaćene okvirnim ugovorom.

2. Kada se platni nalog za jednu platnu transakciju prenosi platnim instrumentom obuhvaćenim okvirnim ugovorom, pružalac platnih usluga nije dužan pružiti ili učiniti dostupnim informacije koje su već date korisniku platnih usluga na osnovu okvirni ugovor sa drugim pružaocem platnih usluga ili koji će mu biti dat prema tom okvirnom ugovoru.

Član 44. Prethodne opšte informacije

1. Pre nego što korisnik platnih usluga bude vezan jednim ugovorom ili ponudom platnih usluga, pružalac platnih usluga dužan je da korisniku platnih usluga na lako dostupan

način stavi na raspolaganje informacije i uslove navedene u članu 45. ovog zakona, uz u pogledu sopstvenih usluga.

1.1. na zahtev korisnika platnih usluga, pružalac platnih usluga dostavlja podatke i uslove na papiru ili na drugom trajnom nosaču podataka;

1.2. informacije i uslovi će biti dati u lako razumljivim rečima i u jasnom i razumljivom obliku, na službenom jeziku Republike Kosovo ili na bilo kom drugom jeziku koji je izričito dogovoren između strana.

2. Ako je ugovor o jedinstvenoj platnoj usluzi zaključen na zahtev korisnika platnih usluga korišćenjem sredstva komunikacije na daljinu koje ne omogućava pružaocu platnih usluga da poštuje stav 1. ovog člana, pružalac platnih usluga će ispuniti svoje obaveze iz tog stava odmah nakon izvršenja platne transakcije.

3. Obaveze iz stava 1. ovog člana mogu se ispuniti i dostavljanjem kopije nacrtu ugovora o uslugama jedinstvenog plaćanja ili nacrtu naloga za plaćanje, uključujući informacije i uslove navedene u članu 45. ovog zakona.

Član 45. Informacije i uslovi

1. Pružalac platnih usluga će korisniku platnih usluga pružiti ili učiniti dostupnim sledeće informacije i uslove:

1.1. specifikaciju informacija ili jedinstvenu referencu/identifikator koji korisnik platnih usluga mora navesti radi pravilnog pokretanja ili izvršavanja naloga za plaćanje;

1.2. maksimalno vreme izvršenja za pružanje usluge plaćanja;

1.3. sve naknade koje korisnik platnih usluga plaća pružaocu platnih usluga i, gde je primenjivo, pregled tih naknada;

1.4. gde je primenjivo, stvarni ili referentni kurs koji se primenjuje na platnu transakciju.

2. Pružaoci usluga iniciranja plaćanja dužni su, pre pokretanja, dati platiocu ili učiniti dostupnim platiocu sledeće jasne i sveobuhvatne informacije:

2.1. naziv pružaoca usluge iniciranja plaćanja, geografsku adresu njegovog sedišta i, gde je primenjivo, geografsku adresu njegovog zastupnika ili ogranka sa sedištem na Kosovu, i sve druge podatke za kontakt, uključujući adresu elektronske pošte, relevantne za komunikaciju sa pružaocem usluge iniciranja plaćanja; i

2.2. kontakt detalje CBK-a.

3. Po potrebi, sve druge relevantne informacije i uslovi navedeni u članu 52. ovog zakona biće dostupni korisniku platnih usluga na lako dostupan način.

Član 46.

Informacije za platioca i primaoca plaćanja nakon iniciranja naloga za plaćanje

1. Pored informacija i uslova navedenih u članu 45. ovog zakona, kada je nalog za plaćanje pokrenut preko pružaoca usluge iniciranja plaćanja, pružalac usluge iniciranja plaćanja dužan je, odmah nakon pokretanja, dati ili učiniti dostupnim sve sledeće podatke platiocu i, gde je primenjivo, primaoca plaćanja:

1.1. potvrda o uspešnom pokretanju naloga za plaćanje kod pružaoca platnih usluga koji servisira račun platioca;

1.2. referencu koja omogućava platiocu i primaocu plaćanja da identifikuju platnu transakciju i, kada je to prikladno, primaocu plaćanja da identifikuje platioca, i sve informacije prenete sa platnom transakcijom;

1.3. iznos platne transakcije;

1.4. gde je primenjivo, iznos svih naknada koje se plaćaju pružaocu usluge iniciranja plaćanja za transakciju, i gde je primenjivo razvrstavanje iznosa takvih naknada.

Član 47.

Informacije za pružaoca platnih usluga koji servisira račun platioca u slučaju usluge iniciranja plaćanja

Ako je nalog za plaćanje pokrenut preko pružaoca usluge iniciranja plaćanja, on će pružaocu platnih usluga koji servisira račun platioca staviti na raspolaganje referencu platne transakcije.

Član 48.

Informacije za platioca nakon prijema naloga za plaćanje

1. Neposredno po prijemu naloga za plaćanje, pružalac platnih usluga platioca je dužan da dostavi platiocu ili učini dostupnim platiocu, na isti način kako je to predviđeno u stavu 1. člana 44. ovog zakona, sve sledeće podatke u vezi sa svojim vlastitim uslugama:

1.1. referencu koja omogućava platiocu da identifikuje platnu transakciju i, kada je to prikladno, informacije koje se odnose na primaoca plaćanja;

1.2. iznos platne transakcije u valuti koja se koristi u nalogu za plaćanje;

1.3. iznos bilo koje naknade za platnu transakciju koju plaća platilac i, gde je primenjivo, pregled iznosa takvih naknada;

1.4. gde je primenjivo, kurs koji je u platnoj transakciji koristio pružalac platnih usluga platioca ili referenca na njega, kada je različit od kursa predviđenog u skladu sa podstavom 1.4. člana 45. ovog zakona, i iznos platne transakcije nakon konverzije te valute;

1.5. datum prijema naloga za plaćanje.

Član 49.

Informacije za primaoca plaćanja nakon izvršenja plaćanja

1. Neposredno nakon izvršenja platne transakcije, pružalac platnih usluga primaoca plaćanja dužan je da primaocu plaćanja dostavi ili učini dostupnim primaocu plaćanja, na isti način kako je to predviđeno stavom 1. člana 44. ovog zakona, sve sledeće podatke u pogledu sopstvenih usluga:

1.1. referencu koja omogućava primaocu plaćanja da identifikuje platnu transakciju i, prema potrebi, platiocu i sve informacije prenete sa platnom transakcijom;

1.2. iznos platne transakcije u valuti u kojoj su sredstva na raspolaganju primaocu plaćanja;

1.3. iznos bilo koje naknade za platnu transakciju koju plaća primalac plaćanja i, gde je primenjivo, pregled iznosa takvih naknada;

1.4. gde je primenjivo, kurs koji u platnoj transakciji koristi pružalac platnih usluga primaoca plaćanja i iznos platne transakcije pre konverzije valute;

1.5. datum valute odobrenja.

POGLAVLJE III. OKVIRNI UGOVORI

Član 50. Delokrug primene

Ovo Poglavlje se primenjuje na platne transakcije obuhvaćene okvirnim ugovorom.

Član 51. Prethodne opšte informacije

1. Pružalac platnih usluga dužan je, pre nego što korisnika platnih usluga bude obavezan bilo kojim okvirnim ugovorom ili ponudom, u primerenom roku obezbediti korisniku platnih usluga na papiru ili drugom trajnom nosaču podataka i uslove navedene u članu 52. ovog zakona. Informacije i uslovi će biti dati u lako razumljivim rečima i u jasnom i razumljivom obliku, na službenom jeziku Republike Kosovo ili na bilo kom drugom jeziku izričito dogovorenom između strana.

2. Ako je okvirni ugovor zaključen na zahtev korisnika platnih usluga korišćenjem sredstva komunikacije na daljinu koje ne omogućava pružaocu platnih usluga da poštuje stav 1. ovog člana, pružalac platnih usluga ispunjava svoje obaveze iz stava 1. ovog člana odmah nakon zaključenja okvirnog ugovora.

3. Obaveze iz stava 1. ovog člana, takođe mogu biti ispunjene pružanjem kopije nacrtu okvirnog ugovora uključujući informacije i uslove navedene u članu 52. ovog zakona.

Član 52. Informacije i uslovi

1. Korisniku platnih usluga dostavljaju se sledeće informacije i uslovi:

1.1. o pružaoca platnih usluga:

1.1.1. naziv pružaoca platnih usluga, adresu njegovog sedišta i, gde je primenljivo, adresu njegovog zastupnika ili ogranka sa sedištem na Kosovu, i bilo koju drugu adresu, uključujući adresu elektronske pošte, relevantnu za komunikaciju sa pružaocem platnih usluga;

1.1.2. informacije i kontakt detalje CBK-a i informacije o registru predviđene članom 18. ovog zakona, uključujući registarski broj ili ekvivalentna sredstva identifikacije u tom registru;

1.2. o korišćenju usluge plaćanja:

1.2.1. opis glavnih karakteristika platne usluge koja se pruža;

1.2.2. specifikaciju informacija ili jedinstvenog identifikatora koji korisnik platnih usluga mora obezbediti da bi nalog za plaćanje bio pravilno pokrenut ili izvršen;

1.2.3. oblik i postupak za davanje saglasnosti za pokretanje naloga za plaćanje ili izvršenje platne transakcije i povlačenje te saglasnosti u skladu sa čl. 64. i 80. ovog zakona;

1.2.4. upućivanje na vreme prijema naloga za plaćanje u skladu sa članom 78. ovog zakona i vreme prekida (cut-off time), ako postoji, koje je odredio pružalac platnih usluga;

1.2.5. maksimalno vreme izvršenja za platne usluge koje treba da se pruže;

1.2.6. da li postoji mogućnost dogovora o limitima potrošnje za korišćenje platnog instrumenta u skladu sa stavom 1. člana 68. ovog zakona;

1.2.7. u slučaju platnih instrumenata sa *co-branding*-om, karticama, prava korisnika platnih usluga iz pod-podstava 4.4.2. člana 99. ovog zakona;

1.3. o naknadama, kamatama i deviznim kursevima:

1.3.1. sve naknade koje korisnik platnih usluga plaća pružaocu platnih usluga, uključujući i one koje se odnose na način i učestalost pružanja ili dostupnosti informacija prema ovom zakonu i, gde je primenljivo, pregled iznosa takvih naknada;

1.3.2. gde je primenljivo, kamate i devizni kursevi koji se primenjuju ili, ako se koriste referentne kamatne stope i devizni kursevi, metod obračuna stvarne kamate i relevantni datum i indeks ili osnovica za određivanje takve referentne kamate ili deviznog kursa;

1.3.3. ako je dogovoreno, neposredna primena promena referentne kamate ili deviznog kursa i zahtevi za informacijama u vezi sa promenama u skladu sa stavom 2. člana 54. ovog zakona;

1.4. o komunikaciji:

1.4.1. gde je primenljivo, sredstva komunikacije, uključujući tehničke zahteve za opremu i programe (softvere) korisnika platnih usluga, dogovorena između strana za prenos informacija ili obaveštenja prema ovom zakonu;

1.4.2. način i učestalost pružanja ili dostupnosti informacija prema ovom zakonu;

1.4.3. jezik ili jezici na kojima će okvirni ugovor biti zaključen i komunikacija tokom ovog ugovornog odnosa;

1.4.4. pravo korisnika platnih usluga da dobije ugovorne uslove okvirnog ugovora i informacije i uslove u skladu sa članom 53. ovog zakona;

1.5. o zaštitnim i korektivnim merama:

1.5.1. gde je primenljivo, opis koraka koje korisnik platnih usluga treba da preduzme da bi očuvao bezbedno platni instrument i kako da obavesti pružaoca platnih usluga u smislu podstava 1.2. člana 69. ovog zakona;

1.5.2. siguran postupak za obaveštavanje korisnika platnih usluga od strane pružaoca platnih usluga u slučaju sumnje ili stvarne prevare ili sigurnosnih pretnji;

1.5.3. ako je dogovoreno, uslove pod kojima pružalac platnih usluga zadržava pravo da blokira platni instrument u skladu sa članom 68. ovog zakona;

1.5.4. odgovornost platioca u skladu sa članom 74. ovog zakona, uključujući informacije o relevantnom iznosu;

1.5.5. kako i u kom roku korisnik platnih usluga treba da obavesti pružaoca platnih usluga o svakoj neovlašćenoj ili pogrešno pokrenutoj ili izvršenoj platnoj transakciji u skladu sa članom 71. ovog zakona, kao i o odgovornosti pružaoca platnih usluga za neovlašćene platne transakcije u skladu sa članom 73. ovog zakona;

1.5.6. odgovornost pružaoca platnih usluga za pokretanje ili izvršenje platnih transakcija u skladu sa članom 89. ovog zakona;

1.5.7. uslove za refundaciju u skladu sa čl. 76. i 77. ovog zakona;

1.6. o izmenama i raskidu okvirnog ugovora:

1.6.1. ako je dogovoreno, informacija da će se smatrati da je korisnik platnih usluga prihvatio promene uslova u skladu sa članom 54. ovog zakona, osim ako korisnik platnih usluga ne obavesti pružaoca platnih usluga pre datuma njihovog predloženog datuma stupanja na snagu da nisu prihvaćeni;

1.6.2. trajanje okvirnog ugovora;

1.6.3. pravo korisnika platnih usluga da raskine okvirni ugovor i sve sporazume koji se odnose na raskid u skladu sa stavom 1. člana 54. i članom 55. ovog zakona;

1.7. o obeštećenju:

1.7.1. svaku ugovornu klauzulu o zakonu koji se primenjuje na okvirni ugovor i/ili nadležne sudove;

1.7.2. procedure alternativnog rešavanja sporova dostupne korisniku platnih usluga u skladu sa čl. 120. do 122. ovog zakona.

Član 53.

Dostupnost informacija i uslova okvirnog ugovora

U bilo kom trenutku tokom ugovornog odnosa korisnik platnih usluga ima pravo da, na zahtev, primi ugovorne uslove okvirnog ugovora, kao i informacije i uslove navedene u članu 52. ovog zakona, na papiru ili drugom trajnom nosaču podataka.

Član 54.

Promene uslova okvirnog ugovora

1. Sve promene u okvirnom ugovoru ili u informacijama i uslovima navedenim u članu 52. ovog zakona, biće predložene od strane pružaoca platnih usluga na isti način kako je predviđeno u stavu 1. člana 51. ovog zakona, a najkasnije od dva (2) meseca pre njihovog predloženog datuma prijave.

1.1. korisnik platnih usluga može prihvatiti ili odbiti izmene pre datuma njihovog predloženog datuma stupanja na snagu;

1.2. gde je primenjivo u skladu sa pod-podstavom 1.6.1. člana 52. ovog zakona, pružalac platnih usluga će obavestiti korisnika platnih usluga da će se smatrati da je prihvatio te promene ako ne obavesti pružaoca platnih usluga pre predloženog datuma njihovog stupanja na snagu da nisu prihvaćeni;

1.3. pružalac platnih usluga će takođe obavestiti korisnika platnih usluga da, u slučaju da korisnik platnih usluga odbije te promene, korisnik platnih usluga ima pravo raskinuti okvirni ugovor bez naknade i sa učinkom u bilo koje vreme do datuma kada bi se promene primenjivale.

2. Promene kamata ili deviznih kurseva mogu se primeniti odmah i bez prethodne najave, pod uslovom da je takvo pravo dogovoreno okvirnim ugovorom i da su promene kamata ili deviznih kurseva zasnovane na referentnoj kamati ili deviznim kursevima dogovorenim u skladu sa pod-podstavovima 1.3.2. i 1.3.3. člana 52. ovog zakona.

2.1. korisnik platnih usluga će o svakoj promeni kamatne stope obavestiti što je pre moguće na isti način predviđen stavom 1. člana 51. ovog zakona, osim ako su se strane dogovorile o određenoj učestalosti ili načinu na koji se informacije trebaju dati ili učiniti dostupnim. Međutim, promene kamata ili kursa koje su povoljnije za korisnike platnih usluga mogu se primeniti bez prethodne najave.

3. Promene kamate ili deviznog kursa koji se koriste u platnom prometu implementiraju se i obračunavaju na neutralan način koji ne diskriminiše korisnike platnih usluga.

Član 55.

Raskid

1. Korisnik platnih usluga može raskinuti okvirni ugovor u bilo koje vreme osim ako su se strane dogovorile o otkaznom roku. Taj period ne može biti duži od jednog (1) meseca.

2. Raskid okvirnog ugovora je besplatan za korisnika platnih usluga, osim ako je ugovor bio na snazi manje od šest (6) meseci.

2.1. naknade, ako ih ima, za raskid okvirnog ugovora biće primerene i u skladu sa troškovima.

3. Ako je dogovoreno u okvirnom ugovoru, pružalac platnih usluga može raskinuti okvirni ugovor zaključen na neodređeno vreme davanjem obaveštenja od najmanje dva (2) meseca na isti način kao što je predviđeno stavom 1. člana 51. ovog zakona.

4. Naknade za platne usluge koje se redovno naplaćuju, korisnik platnih usluga plaća samo proporcionalno do raskida ugovora. Ako se takve naknade plaćaju unapred, iste se srazmerno nadoknađuju.

5. Odredbe ovog člana ne dovode u pitanje važeće zakone i propise koji regulišu prava strana da okvirni ugovor proglase nesprovodljivim ili ništavnim.

Član 56.

Informacije pre izvršenja pojedinačnih platnih transakcija

1. U slučaju pojedinačne platne transakcije po okvirnom ugovoru koji je inicirao platilac, pružalac platnih usluga će, na zahtev platioca za ovu konkretnu platnu transakciju, dati eksplicitne informacije o svemu sledećem:

- 1.1. maksimalno vreme izvršenja;
- 1.2. naknade koje plaća platilac;
- 1.3. gde je primenjivo, pregled iznosa svih naknada.

Član 57.

Informacije za platioca o pojedinačnim platnim transakcijama

1. Nakon što se račun platioca tereti za iznos pojedinačne platne transakcije ili, ako platilac ne upotrebljava platni račun, nakon primitka naloga za plaćanje pružalac platnih usluga platioca bez nepotrebnog odlaganja i na isti način kao što je navedeno u stavu 1. člana 51. ovog zakona daje platiocu sve sledeće informacije:

- 1.1. referencu kojom se platiocu omogućava identifikacija svake platne transakcije i, po potrebi, informacije povezane sa primaocem plaćanja;
- 1.2. iznos platne transakcije u valuti u kojoj izvršeno terećenje platnog računa platioca ili u valuti koja je upotrebljena za nalog za plaćanje;
- 1.3. iznos svih naknada za platnu transakciju i, prema potrebi, razvrstavanje iznosa tih naknada, ili kamate koju plaća platilac;
- 1.4. prema potrebi, kurs koji je pružalac platnih usluga platilac koristio u transakciji te iznos platne transakcije nakon preračunavanja valute;
- 1.5. datum važenja (datum valute) zaduženja ili datum prijema naloga za plaćanje.

2. Okvirni ugovor mora sadržati uslov shodno kome platilac može zahtevati da se informacije iz stava 1. pruže ili stave na raspolaganje periodično, najmanje jednom (1) mesečno, bez naknade i na dogovoreni način koji omogućava platiocu da sačuva i reprodukuje informacije bez izmena.

3. Pružaoci platnih usluga dužni su da informacije iz stava 1. ovog člana, na papiru ili drugom trajnom nosaču podataka obezbeđuju najmanje jednom (1) mesečno, bez naknade.

Član 58.

Informacije za primaoca plaćanja o pojedinačnim platnim transakcijama

1. Nakon izvršenja pojedinačne platne transakcije pružalac platnih usluga primaoca plaćanja bez nepotrebnog odlaganja i na isti način kao što je navedeno u stavu 1. člana 51. ovog zakona daje primaocu plaćanja sve sledeće informacije:

1.1. referencu kojom se primaocu plaćanja omogućava identifikacija platne transakcije i platioca te sve informacije prosleđene sa platnom transakcijom;

1.2. iznos platne transakcije u valuti u kojoj je odobren platni račun primaoca plaćanja;

1.3. iznos svih naknada za platnu transakciju i, prema potrebi, razvrstavanje iznosa tih naknada ili kamate koju plaća primalac plaćanja;

1.4. prema potrebi, kurs koji je pružalac platnih usluga primaoca plaćanja upotrebio u platnoj transakciji te iznos platne transakcije pre preračunavanja valute;

1.5. datum važenja (datum valute) odobrenja.

2. Okvirni ugovor mora sadržati uslov shodno kome platilac može zahtevati da se informacije iz stava 1. pruže ili stave na raspolaganje periodično, najmanje jednom (1) mesečno, bez naknade i na dogovoreni način koji omogućava platiocu da sačuva i reprodukuje informacije bez izmena.

3. Pružaoci platnih usluga dužni su da informacije iz stava 1. ovog člana, na papiru ili drugom trajnom nosaču podataka obezbeđuju najmanje jednom (1) mesečno, bez naknade.

POGLAVLJE IV. OPŠTE ODREDBE

Član 59.

Valuta i konverzija valuta

1. Plaćanja se vrše u valuti dogovorenoj između strana.

2. Kada se usluga konverzije valuta nudi pre pokretanja platne transakcije i kada se ta usluga konverzije valuta nudi na bankomatu-ATM, na prodajnom mestu ili od strane primalac plaćanja, strana koja nudi uslugu konverzije valute platiocu dužna je otkriti platiocu sve troškove kao i devizni kurs koji će se koristiti za konverziju platne transakcije.

2.1. platilac će po tom osnovu pristati na uslugu konverzije valuta.

Član 60.

Informacije o ponuđenim dodatnim naknadama ili sniženjima

1. Kada za korišćenje datog platnog instrumenta primaoca plaćanja zahteva naplatu ili nudi smanjenje, primalac plaćanja će o tome obavestiti platioca pre pokretanja platne transakcije.
2. Ako za korišćenje datog platnog instrumenta, pružalac platnih usluga ili druga strana uključena u transakciju zahteva naknadu, o tome će obavestiti korisnika platnih usluga pre pokretanja platne transakcije.
3. Platilac je dužan platiti naknade iz st. 1. i 2. ovog člana samo ako je njihov puni iznos bio poznat pre pokretanja platne transakcije.

DEO IV.

PRAVA I OBAVEZE U VEZI SA PRUŽANJEM I KORIŠĆENJEM PLATNIH USLUGA

POGLAVLJE I. OPŠTE ODREDBE

Član 61. Delokrug primene

1. Kada korisnik platnih usluga nije potrošač, korisnik platnih usluga i pružalac platnih usluga mogu se dogovoriti da se stav 1. člana 62, stav 3. člana 64. i čl. 72, 74, 76, 77, 80. i 89. ovog zakona, ne primenjuju u celini ili delimično. Korisnik platnih usluga i pružalac platnih usluga mogu ugovoriti i rokove koji se razlikuju od rokova propisanih članom 71. ovog zakona.
2. Član 122. ovog zakona ne primenjuje se kada korisnik platnih usluga nije potrošač.
3. Odredbe ovog Dela primenjuju se na mikropreduzeća na isti način kao i na potrošače.
4. Ovaj zakon ne dovodi u pitanje druge relevantne zakonske ili regulatorne odredbe u vezi sa uslovima za odobravanje kredita potrošačima.

Član 62. Primenjive naknade

1. Pružalac platnih usluga neće naplaćivati korisniku platnih usluga ispunjenje njegovih obaveza informisanja ili korektivnih i preventivnih mera iz ovog Dela, osim ako nije drugačije određeno u stavu 1. člana 79, stavu 5. člana 80. i stavu 2. člana 88. ovog zakona.

1.1. te naknade će biti dogovorene između korisnika platnih usluga i pružaoca platnih usluga i biće primerene i u skladu sa stvarnim troškovima pružaoca platnih usluga.

2. Za platne transakcije koje se obavljaju unutar Republike Kosovo, kada su pružaoci platnih usluga i platioca i primaoca plaćanja, ili se jedini pružalac platnih usluga u platnoj transakciji nalazi u zemlji, primalac plaćanja plaća troškove koje naplaćuje njegov pružalac platnih usluga, a platilac plaća naknade koje naplaćuje njegov pružalac platnih usluga, osim ako je drugačije određeno pravilima sistema ili određenim šemama plaćanja.

3. Pružalac platnih usluga neće sprečiti primaoca plaćanja da traži od platioca naknadu, nudi mu smanjenje ili ga na drugi način usmerava ka korišćenju datog platnog instrumenta.

3.1. sve primenjene naknade ne prelaze direktne troškove koje snosi primalac plaćanja za korišćenje određenog instrumenta plaćanja.

4. U svakom slučaju, primalac plaćanja neće tražiti naknade za korišćenje platnih instrumenata za koje su provizije regulisane u skladu sa članom 99. ovog zakona, kao i za transakcije kreditnog transfera i direktnog zaduženja nominovanog u evrima unutar Republike Kosovo kada se i pružalac platnih usluga platioca i pružalac platnih usluga primaoca plaćanja nalaze na Kosovu, ili gde se jedini pružalac platnih usluga uključen u platnu transakciju nalazi na Kosovu.

5. CBK može, za određeni platni instrument, zabraniti ili ograničiti pravo primaoca plaćanja da traži naknade uzimajući u obzir potrebu da podstakne konkurenciju i promoviše upotrebu efikasnih instrumenata plaćanja.

6. CBK može regulisati nivo naknada koje će teretiti pružaoci platnih usluga korisnicima platnih usluga za SEPA platne transakcije u svrhu podsticanja konkurencije i/ili promovisanja SEPA plaćanja.

Član 63.

Odstupanja kod platnih instrumenata malih iznosa i elektronskog novca

1. U slučaju platnih instrumenata koji se, prema okvirnom ugovoru, odnose isključivo na pojedinačne platne transakcije koje ne prelaze trideset evra (30€) ili imaju ograničenje potrošnje od sto pedeset eva (150€) ili čuvaju sredstva koja ne prelaze sto pedeset evra (150€) u bilo kojem trenutku, pružaoci platnih usluga se mogu dogovoriti sa svojim korisnicima platnih usluga sledeće:

1.1. podstav 1.2. člana 69, podstavovi 1.3. i 1.4. člana 70. i stav 6. člana 74. ovog zakona ne primenjuju se ako platni instrument ne može biti blokiran ili njegova dalja upotreba ne može biti sprečena;

1.2. članovi 72. i 73. i st. 1. do 4. i 6. člana 74. ovog zakona ne primenjuju se ako se platni instrument upotrebljava anonimno ili pružalac platnih usluga iz drugih razloga koji proizlaze iz platnog instrumenta nije u mogućnosti dokazati da je platna transakcija autorizovana;

1.3. odstupajući od stava 1. člana 79. ovog zakona, pružalac platnih usluga nije dužan da obavesti korisnika platnih usluga o odbijanju naloga za plaćanje, ako je neizvršenje očigledno iz konteksta;

1.4. odstupajući od člana 80. ovog zakona, pružalac platnih usluga ne može opozvati nalog za plaćanje nakon što je dostavio nalog za plaćanje ili dao saglasnost za izvršenje platne transakcije primaocu platnih usluga;

1.5. odstupajući od čl. 83. i 84. ovog zakona, primenjuju se drugi rokovi izvršenja.

1.6. za domaće platne transakcije CBK može umanjiti ili udvostručiti iznose iz stava 1. ovog člana. Za platne instrumente sa unapred uplaćenim sredstvima CBK ih može povećati do petsto evra (500€).

1.7. članovi 73. i 74. ovog zakona primenjuju se i na elektronski novac, osim kada pružalac platnih usluga platioca nema mogućnost da zamrzne platni račun na kome se čuva elektronski novac ili da blokira platni instrument.

1.8. CBK može ograničiti ovo odstupanje na račune za plaćanje na kojima je čuvan elektronski novac ili na instrumente plaćanja određene vrednosti.

POGLAVLJE II. AUTORIZACIJA PLATNIH TRANSAKCIJA

Član 64. Saglasnost i povlačenje saglasnosti

1. Platna transakcija se smatra autorizovanom samo ako je platilac dao saglasnost za izvršenje platne transakcije.

1.1. platnu transakciju platilac može odobriti pre ili, ako je dogovoreno između platioca i pružaoca platnih usluga, nakon izvršenja platne transakcije.

1.2. saglasnost za izvršenje platne transakcije ili niza platnih transakcija daje se u formi dogovorenoj između platioca i pružaoca platnih usluga.

1.3. saglasnost za izvršenje platne transakcije može se dati i preko primaoca plaćanja ili pružaoca usluge iniciranja plaćanja;

1.4. u nedostatku saglasnosti, platna transakcija će se smatrati neovlašćenom.

2. Platilac može povući saglasnost u bilo koje vreme, ali najkasnije u trenutku neopozivosti u skladu sa članom 80. ovog zakona.

2.1. pristanak za izvršenje niza platnih transakcija takođe se može povući, u kom slučaju će se svaka buduća platna transakcija smatrati neovlašćenom.

3. Procedura za davanje saglasnosti biće dogovorena između platioca i relevantnog pružaoca platnih usluga.

Član 65.

Potvrda o raspoloživosti sredstava

1. Pružalac usluga platnog prometa dužan je, na zahtev pružaoca platnih usluga koji izdaje instrumente plaćanja putem kartica, odmah potvrditi da li je na platnom računu platioca dostupan iznos potreban za izvršenje platne transakcije putem kartice, pod uslovom da su ispunjeni svi sledeći uslovi:

1.1. platni račun platioca je dostupan na daljinu (onlajn) u trenutku podnošenja zahteva;

1.2. platilac je dao izričit pristanak pružaocu platnih usluga za servisiranje računa da odgovori na zahteve određenog pružaoca platnih usluga da potvrdi da je iznos koji odgovara određenoj platnoj transakciji na osnovu kartice dostupan na platnom računu platioca;

1.3. saglasnost iz podstava 1.2. ovog člana, data je pre podnošenja prvog zahteva za potvrdu.

2. Pružalac platnih usluga može zatražiti potvrdu iz stava 1. ovog člana, ako su ispunjeni svi sledeći uslovi:

2.1. platilac je dao izričitu saglasnost pružaocu platnih usluga da zatraži potvrdu iz stava 1. ovog člana;

2.2. platilac je inicirao platnu transakciju na osnovu kartice za predmetni iznos koristeći instrument plaćanja na osnovu kartice koji je izdao pružalac platnih usluga;

2.3. pružalac platnih usluga se autentifikuje prema pružaocu platnih usluga za servisiranje računa pre svakog zahteva za potvrdu i bezbedno komunicira sa pružaocem usluga platnog prometa u skladu sa podstavom 1.4. člana 98. ovog zakona.

3. Potvrda iz stava 1. ovog člana sastoji se samo od jednostavnog odgovora sa „Da“ ili „Ne“, a ne iz izvoda o stanju na računu, i taj odgovor se neće čuvati niti koristiti u druge svrhe osim za izvršenje transakcija plaćanja putem kartice.

4. Potvrda iz stava 1. ovog člana ne dozvoljava pružaocu platnih usluga za servisiranje računa da blokira sredstva na platnom računu platioca.

5. Platilac može zatražiti od pružaoca platnih usluga za servisiranje računa da platiocu saopšti identifikaciju pružaoca platnih usluga i dati odgovor.

6. Ovaj član se ne primenjuje na platne transakcije inicirane putem instrumenata plaćanja na osnovu kartica na kojima se čuva elektronski novac.

Član 66.

Pravila o pristupu platnom računu u slučaju usluga iniciranja plaćanja

1. Platilac ima pravo da koristi pružaoca usluge iniciranja plaćanja za dobijanje usluga iniciranja plaćanja.

1.1. pravo na korišćenje pružaoca usluge iniciranja plaćanja neće se primenjivati ako platni račun nije dostupan na daljinu (onlajn).

2. Kada platilac da svoj izričit pristanak da se plaćanje izvrši u skladu sa članom 64. ovog zakona, pružalac platnih usluga za servisiranje računa će izvršiti radnje navedene u stavu 4. ovog člana kako bi osigurao pravo platioca da koristi usluga iniciranja plaćanja.

3. Pružalac usluge iniciranja plaćanja:

3.1. ni u jednom trenutku ne zadržava sredstva platioca u vezi sa pružanjem usluge iniciranja plaćanja;

3.2. osigurava da personalizovani sigurnosni akreditivi korisnika platnih usluga nisu, osim korisnika i izdavaoca personalizovanih sigurnosnih akreditiva, dostupni drugim stranama i da ih pružalac usluge iniciranja plaćanja prenosi sigurnim i efikasnim kanalima;

3.3. osigurava da se sve druge informacije o korisniku platnih usluga, dobijene prilikom pružanja usluga iniciranja plaćanja, daju samo primaocu plaćanja i samo uz izričit pristanak korisnika platnih usluga;

3.4. svaki put kada je isplata inicirana, identifikuje se prema dobavljaču plaćanja za servisiranje računa platioca i komunicira sa pružaocem plaćanja za servisiranje računa, platiocem i primaocem plaćanja na bezbedan način, u skladu sa podstavom 1.4. člana 98. ovog zakona;

3.5. ne čuva osetljive podatke o plaćanju korisnika platnih usluga;

3.6. ne zahteva od korisnika platnih usluga nikakve podatke osim onih neophodnih za pružanje usluge iniciranja plaćanja;

3.7. ne koristi, pristupa ili čuva bilo koje podatke u druge svrhe osim za pružanje usluge iniciranja plaćanja kako to izričito zahteva platilac;

3.8. ne menjaju iznos, primaoca ili bilo koje druge karakteristike transakcije.

4. Pružalac platnih usluga koji vodi račun dužan je:

4.1. bezbedno komunicirati sa pružaocima usluga iniciranja plaćanja u skladu sa podstavom 1.4. člana 98. ovog zakona;

4.2. odmah nakon prijema naloga za plaćanje od pružaoca usluge iniciranja plaćanja, pružiti ili učiniti dostupnim sve informacije o iniciranju platne transakcije i sve informacije dostupne pružaocu usluge plaćanja u vezi sa izvršenjem platne transakcije pružaocu usluge iniciranja plaćanja;

4.3. tretirati naloge za plaćanje prenesene putem usluga pružaoca usluge iniciranja plaćanja bez ikakve diskriminacije osim iz objektivnih razloga, posebno u pogledu vremena, prioriteta ili troškova u odnosu na naloge za plaćanje koje direktno prenosi platilac.

5. Pružanje usluga iniciranja plaćanja ne zavisi od postojanja ugovornog odnosa između pružaoca usluga iniciranja plaćanja i pružaoca usluga plaćanja u tu svrhu.

Član 67.

Pravila o pristupu i upotrebi informacija o računu za plaćanje u slučaju usluga pružanja informacija o računu

1. Korisnik platnih usluga ima pravo da koristi usluge informacija o računu, osim u slučajevima kada platni račun nije dostupan na daljinu (onlajn).

2. Pružalac usluga pružanja informacija o računu:

2.1. pruža usluge samo na osnovu izričitog pristanka korisnika platnih usluga;

2.2. osigurava da personalizovani sigurnosni akreditivi korisnika platnih usluga nisu, sa izuzetkom korisnika i izdavaoca personalizovanih sigurnosnih akreditiva, dostupni drugim stranama i da kada ih prenesu pružalac usluge informacija o računu, to se radi putem sigurnih i efikasnih kanala;

2.3. za svaku komunikacionu sesiju, identifikuje se prema pružaocima platnog prometa za servisiranje računa korisnika platnih usluga i bezbedno komunicira sa pružaocima usluga plaćanja i korisnikom platnih usluga, u skladu sa podstavom 1.4. člana 98. ovog zakona;

2.4. pristupa samo informacijama sa određenih platnih računa i povezanih platnih transakcija;

2.5. ne zahteva osetljive podatke o plaćanju povezane sa platnim računima;

2.6. ne koristi, pristupa ili čuva bilo koje podatke u druge svrhe osim za obavljanje usluge informacija o računu koju izričito zahteva korisnik platnih usluga, u skladu sa pravilima o zaštiti podataka.

3. U pogledu računâ za plaćanje, pružalac platnih usluga koji vodi račun:

3.1. bezbedno komunicira sa pružaocima usluga pružanja informacija o nalogu u skladu sa podstavom 1.4. člana 98. ovog zakona; i

3.2. tretira zahteve za podatke prenesene putem usluga pružaoca usluga pružanja informacija o računu bez ikakve diskriminacije iz drugih razloga osim objektivnih.

4. Pružanje usluga pružanja informacija o računu ne zavisi od postojanja ugovornog odnosa između pružaoca usluga pružanja informacija o računu i pružaoca usluga plaćanja u tu svrhu.

Član 68.

Ograničenja upotrebe platnog instrumenta i pristupa platnim računima od strane pružaoca platnih usluga

1. Kada se određeni platni instrument koristi u svrhu davanja saglasnosti, platilac i pružalac platnih usluga platioca mogu se dogovoriti o ograničenjima potrošnje za platne transakcije koje se izvršavaju putem tog platnog instrumenta.

2. Ako je dogovoreno okvirnim ugovorom, pružalac platnih usluga može zadržati pravo da blokira platni instrument iz objektivno opravdanih razloga koji se odnose na sigurnost platnog instrumenta, sumnju na neovlašćenu ili lažnu upotrebu platnog instrumenta ili, u slučaju platnog instrumenta sa kreditnom linijom, značajno povećan rizik da platilac neće moći da ispuni svoju obavezu plaćanja.

3. U takvim slučajevima pružalac platnih usluga će obavestiti platioca o blokiranju platnog instrumenta i razlozima za to na dogovoreni način, gde je to moguće, pre blokiranja platnog instrumenta, a najkasnije odmah nakon toga, osim ako bi pružanje takve informacije ugrozilo objektivno opravdane bezbednosne razloge ili je zabranjeno zakonom.

4. Pružalac platnih usluga će deblokirati platni instrument ili ga zameniti novim platnim instrumentom kada više ne postoje razlozi za blokiranje.

5. Pružalac platnih usluga može uskratiti pružaocu usluga pružanja informacija o računu ili pružaocu usluge iniciranja plaćanja pristup računu za plaćanje iz objektivno opravdanih i propisno dokazanih razloga koji se odnose na neovlašćeni ili lažni pristup računu za plaćanje od strane tog pružaoca usluga pružanja informacija o računu ili da pružaoca usluga iniciranja plaćanja, uključujući neovlašćeno ili lažno iniciranje platne transakcije.

5.1. u takvim slučajevima pružalac platnih usluga za servisiranje računa obaveštava platioca da je pristup računu za plaćanje odbijen i razlozi za to u dogovorenom obliku;

5.2. te informacije će se, kada je to moguće, dati platiocu pre nego što im pristup bude odbijen, a najkasnije odmah nakon toga, osim ako bi davanje takve informacije ugrozilo objektivno opravdane sigurnosne razloge ili je zabranjeno zakonom;

5.3. pružalac platnih usluga će dozvoliti pristup računu za plaćanje kada više ne postoje razlozi za uskraćivanje pristupa iz tačke 5. ovog člana.

6. U slučajevima navedenim u stavu 5. ovog člana, pružalac platnih usluga za servisiranje računa će odmah prijaviti incident koji se odnosi na pružaoca usluga pružanja informacija o računu ili pružaoca usluga iniciranja plaćanja CBK-u.

6.1. informacije koje se dostavljaju CBK-u moraju sadržati sve potrebne detalje slučaja i razloge za postupanje;

6.2. CBK će proceniti slučaj i, ako je potrebno, preduzeti odgovarajuće mere.

Član 69.

Obaveze korisnika platnih usluga u pogledu platnih instrumenata i personalizovanih sigurnosnih podataka

1. Korisnik platnih usluga koji ima pravo na korišćenje platnog instrumenta:

1.1. koristi platni instrument u skladu sa uslovima koji regulišu izdavanje i korišćenje platnog instrumenta, koji mora biti objektivan, nediskriminatoran i proporcionalan;

1.2. bez nepotrebnog odlaganja obaveštava pružaoca platnih usluga ili subjekt koji je potonji odredio kada sazna za gubitak, krađu, prisvajanje ili neovlašćenu upotrebu platnog instrumenta.

2. Za potrebe podstava 1.1. ovog člana, korisnik platnih usluga će, posebno, čim primi platni instrument, preduzeti sve razumne korake da sačuva svoje personalizovane bezbednosne akreditive na sigurnom.

Član 70.

Obaveze pružaoca platnih usluga u pogledu platnih instrumenata

1. Pružalac platnih usluga koji izdaje platni instrument:

1.1. osigurava da personalizovani sigurnosni podaci ne budu dostupni drugim strankama osim korisniku platnih usluga koji je ovlašćen upotrebljavati navedeni platni instrument, ne dovodeći u pitanje obaveze korisnika platnih usluga iz člana 69. ovog zakona;

1.2. ne sme dostavljati korisniku platnih usluga platni instrument koji on nije zatražio osim kada se radi o zameni postojećeg platnog instrumenta novim;

1.3. osigurava raspoloživost u svakom trenutku odgovarajućih sredstava kojima se korisniku platnih usluga omogućuje da uputi obaveštenje na osnovu podstava 1.2. člana 69. ovog zakona, ili zatraži prekid blokade platnog instrumenta na osnovu stava 4. člana 68. ovog zakona; na zahtev, pružalac platnih usluga daje korisniku platnih usluga odgovarajuća dokazna sredstva, u periodu od osamnaest (18)

meseci nakon upućivanja obaveštenja, da je korisnik platnih usluga uputio to obaveštenje;

1.4. pruža korisniku platnih usluga mogućnost slanja obaveštenja na osnovu podstava 1.2. člana 69. ovog zakona, bez naknade te da se eventualno zaračunaju samo troškovi zamene koji se izravno odnose na platni instrument;

1.5. sprečava svaku upotrebu platnog instrumenta nakon dostavljanja obaveštenja na osnovu podstava 1.2. člana 69. ovog zakona.

2. Pružalac platnih usluga snosi odgovornost za slanje korisniku platnih usluga platnog instrumenta ili personalizovanih sigurnosnih podataka o platnom instrumentu.

Član 71.

Obaveštenje i ispravka neovlašćenih ili pogrešno izvršenim platnim transakcijama

1. Pružalac platnih usluga osigurava korisniku platnih usluga ispravak neautorizovane ili nepravilno izvršene platne transakcije samo ako ga korisnik platnih usluga bez nepotrebnog odlaganja obaveštenja čim sazna za bilo koju takvu transakciju koja predstavlja osnovu za potraživanje, uključujući i potraživanje prema članu 89. ovog člana, ovog zakona, a najkasnije trinaest (13) meseci nakon datuma debitovanja.

1.1. rokovi za obaveštenje utvrđeni u prvom podstavu ne primenjuju se ako pružalac platnih usluga nije dao ili učinio raspoloživim informacije o platnoj transakciji u skladu sa Delom III. ovog zakona.

2. Ako je uključen pružalac usluga iniciranja plaćanja, pružalac platnih usluga koji vodi račun osigurava korisniku platnih usluga ispravak na osnovu stava 1. ovog člana, ne dovodeći u pitanje stav 2. člana 73. i stav 1. člana 89. ovog zakona.

Član 72.

Dokazi o autentifikaciji i izvršenju platnih transakcija

1. U slučajevima kada korisnik platnih usluga osporava da je autorizovao izvršenu platnu transakciju ili tvrdi da platna transakcija nije pravilno izvršena, pružalac platnih usluga mora dokazati da je platna transakcija autentifikovana, pravilno evidentirana i uknjižena te da na nju nije uticao tehnički kvar ili neki drugi nedostatak usluge koju je pružio pružalac platnih usluga.

1.1. ako se platna transakcija inicira preko pružaoca usluga iniciranja plaćanja, pružalac usluga iniciranja plaćanja dužan je dokazati da je u okviru njegove nadležnosti platna transakcija autentifikovana, pravilno evidentirana i da na nju nije uticao tehnički kvar ili drugi nedostatak povezan sa platnom uslugom za koju je on nadležan.

2. Ako korisnik platnih usluga osporava da je autorizovao izvršenu platnu transakciju, upotreba platnog instrumenta koju je evidentirao pružalac platnih usluga, uključujući prema potrebi pružaoca usluga iniciranja plaćanja, sama po sebi nije nužno dostatan

dokaz da je platilac autorizovao platnu transakciju niti da je platilac delovao s namerom prevare ili da je namerno ili zbog krajnje nepažnje propustio ispuniti jednu ili više obaveza iz člana 69. ovog zakona.

2.1. pružalac platnih usluga, uključujući prema potrebi pružaoca usluga iniciranja plaćanja, pruža prateće dokaze kojima se utvrđuje prevara ili krajnja nepažnja korisnika platnih usluga.

Član 73.

Odgovornost pružaoca platnih usluga za neautorizovane platne transakcije

1. Ne dovodeći u pitanje član 71. ovog zakona, u slučaju neautorizovane platne transakcije pružalac platnih usluga platioca nadoknađuje platiocu iznos neautorizovane platne transakcije odmah, a u svakom slučaju najkasnije do kraja sledećeg radnog dana, nakon što je saznao za transakciju ili nakon što je obavešten o njoj, osim ako pružalac platnih usluga platioca ima opravdane razloge sumnjati u prevaru i navedene razloge saopšti CBK-u u pisanom obliku.

1.1. ako je primenjivo, pružalac platnih usluga platioca vraća stanje terećenog platnog računa u stanje u kojem bi bio da nije izvršena neautorizovana platna transakcija;

1.2. ovo osigurava i da datum važenja (datum valute) odobrenja platnog računa platioca ne nastupa nakon datuma na koji je iznos terećen.

2. Ako je platna transakcija inicirana preko pružaoca usluga iniciranja plaćanja, pružalac platnih usluga koji vodi račun nadoknađuje odmah te u svakom slučaju najkasnije do kraja sledećeg radnog dana iznos neautorizovane platne transakcije i, ako je primenjivo, vraća stanje terećenog platnog računa u stanje u kojem bi bio da nije izvršena neautorizovana platna transakcija.

2.1. ako je pružalac usluga iniciranja plaćanja odgovoran za neautorizovanu platnu transakciju dužan je pružaocu platnih usluga koji vodi račun, na njegov zahtev, odmah nadoknaditi sve gubitke proizašle iz povraćaja ili gubitke na osnovu isplaćenih iznosa povraćaja platiocu, uključujući iznos neautorizovane platne transakcije;

2.2. u skladu sa stavom 1. člana 72. ovog zakona, pružalac usluga iniciranja plaćanja mora dokazati da je u okviru njegove nadležnosti platna transakcija autentifikovana, pravilno evidentirana i da na nju nije uticao tehnički kvar ili drugi nedostatak povezan sa platnom uslugom za koju je on nadležan.

3. Dodatna finansijska naknada može se odrediti u skladu sa pravom primenjivim na ugovor koji su sklopili platilac i pružalac platnih usluga ili ugovor koji su sklopili platilac i pružalac usluga iniciranja plaćanja ako je primenjivo.

Član 74.

Odgovornost platioca za neautorizovane platne transakcije

1. Izuzetno od člana 73. ovog zakona, platilac može biti obavezan snositi gubitke povezane sa neautorizovanim platnim transakcijama, maksimalnog iznosa do pedeset evra (50€), do kojih je došlo zbog upotrebe izgubljenog ili ukradenog platnog instrumenta, ili zbog zloupotrebe platnog instrumenta.

2. Stav 1. ovog člana se ne primenjuje ako:

2.1. platilac nije mogao otkriti gubitak, krađu ili zloupotrebu platnog instrumenta pre plaćanja, osim ako je sam platilac delovao sa namerom prevare; ili

2.2. gubitak je nastao zbog radnji ili nepostupanja zaposlenih, zastupnika ili ogranka pružaoca platnih usluga ili subjekta kojem su njegove aktivnosti ugovorene.

3. Platilac će snositi sve gubitke koji se odnose na bilo koje neovlašćene platne transakcije ako su nastali od strane platioca koji je postupao na prevaru ili nije ispunio jednu ili više obaveza iz člana 69. ovog zakona, sa namerom ili krajnjom nepažnjom. U takvim slučajevima ne primenjuje se maksimalni iznos iz stava 1. ovog člana.

4. U slučajevima kada platilac nije postupio na prevaru ili namerno propustio da ispuni svoje obaveze prema članu 69. ovog zakona, CBK može podzakonskim aktom utvrditi smanjenje obaveze iz stava 1. ovog člana, uzimajući u obzir, u posebno, prirodu personalizovanih sigurnosnih akreditiva i specifične okolnosti pod kojima je platni instrument izgubljen, ukraden ili nezakonito prisvojen.

5. Ako pružalac platnih usluga platioca ne zahteva jaku autentifikaciju korisnika, platilac neće snositi nikakve finansijske gubitke osim ako je platilac postupio na prevaru.

5.1. ako primalac plaćanja ili pružalac platnih usluga primaoca plaćanja ne prihvati snažnu autentifikaciju korisnika, on će nadoknaditi finansijsku štetu nanetu pružaocu platnih usluga platioca.

6. Platilac neće snositi nikakve finansijske posledice koje proizilaze iz upotrebe izgubljenog, ukradenog ili nezakonito prisvojenog platnog instrumenta nakon obaveštenja u skladu sa podstavom 1.2. člana 69. ovog zakona, osim ako je platilac postupio na prevaru.

6.1. ako pružalac platnih usluga ne obezbedi odgovarajuća sredstva za obaveštenje u svakom trenutku o izgubljenom, ukradenom ili nezakonito prisvojenom instrumentu plaćanja, kako se zahteva u podstavu 1.3. člana 70. ovog zakona, platilac ne odgovara za finansijske posledice koje nastanu korišćenjem tog platnog instrumenta, osim ako je platilac postupio na prevaru.

Član 75.

Platne transakcije kod kojih iznos transakcije nije unapred poznat

1. Ako je platna transakcija inicirana od strane ili preko primaoca plaćanja u kontekstu platne transakcije zasnovane na kartici, a tačan iznos nije poznat u trenutku kada platilac daje saglasnost za izvršenje platne transakcije, pružalac platnih usluga platioca može blokirati sredstva na platnom računu platioca samo ako je platilac dao saglasnost na tačan iznos sredstava koja se blokiraju.
2. Pružalac platnih usluga platioca će osloboditi sredstva blokirana na platnom računu platioca iz stava 1. ovog člana, bez nepotrebnog odlaganja nakon prijema informacije o tačnom iznosu platne transakcije, a najkasnije odmah po prijemu naloga za uplatu.

Član 76.

Povraćaj povezan sa platnim transakcijama koje je inicirao primalac plaćanja ili su inicirane preko njega

1. Platilac ima pravo na povraćaj sredstava od pružaoca platnih usluga za odobrenu platnu transakciju koju je inicirao primalac plaćanja ili su inicirane preko njega i koja je već izvršena, ako su ispunjena oba sledeća uslova:
  - 1.1. u ovlašćenju nije naveden tačan iznos platne transakcije kada je odobrenje izvršeno; i
  - 1.2. iznos platne transakcije premašio je iznos koji je platilac razumno mogao očekivati uzimajući u obzir prethodni obrazac potrošnje, uslove u okvirnom ugovoru i relevantne okolnosti slučaja.
2. Na zahtev pružaoca platnih usluga, teret dokazivanja da su ispunjeni uslovi iz prethodnog stava snosi platilac.
3. Povraćaj će se sastojati od punog iznosa izvršene platne transakcije.
  - 3.1. datum važenja (datum valute) kredita za platni račun platioca ne sme biti kasnije od datuma na koji je iznos zadužen;
  - 3.2. izuzetno od stava 5. ovog člana, pored prava iz stava 1. ovog člana, za direktna zaduženja, platilac ima bezuslovno pravo na povraćaj sredstava u rokovima utvrđenim članom 77. ovog zakona.
4. Za potrebe podstava 1.2. ovog člana, platilac se neće oslanjati na razloge za menjanje valute ako je primenjen referentni kurs dogovoren sa njegovim pružaocem platnih usluga u skladu sa podstavom 1.4. člana 45. i pod-podstavom 1.3.2. člana 52. ovog zakona.
5. Okvirnim ugovorom između platioca i pružaoca platnih usluga može se dogovoriti da platilac nema pravo na povraćaj novca kada:

5.1. platilac je dao saglasnost za izvršenje platne transakcije direktno pružaocu platnih usluga; i

5.2. gde je primenjivo, informacije o budućoj platnoj transakciji su dostavljene ili dostupne na dogovoreni način platiocu najmanje 4 nedelje pre datuma dospeća od strane pružaoca platnih usluga ili od strane primaoca plaćanja.

6. Za direktna zaduženja u valutama različitim od evra, CBK može zahtevati kroz podzakonske akte da pružaoci platnih usluga ponude povoljnija prava na povraćaj u skladu sa relevantnim šemama direktnog zaduženja pod uslovom da su oni povoljniji za platioca.

Član 77.

Zahtevi za povraćaj kod platnih transakcija koje pokreće primalac plaćanja ili koje se pokreću preko njega

1. Platilac može tražiti povraćaj sredstava iz člana 76. ovog zakona za odobrenu platnu transakciju koju je inicirao ili preko primaoca plaćanja u periodu od 8 nedelja od dana terećenja sredstava.

2. U roku od 10 radnih dana od prijema zahteva za povraćaj, pružalac platnih usluga će ili vratiti puni iznos platne transakcije ili dati obrazloženje za odbijanje povraćaja i naznačiti tela kojima platilac može uputiti stvar u skladu sa čl. 120. do 122. ovog zakona, ako platilac ne prihvata navedene razloge.

3. Pravo pružaoca platnih usluga iz prethodnog stava da odbije povraćaj neće se primenjivati u slučaju navedenom u podstavu 3.2. člana 76. ovog zakona.

POGLAVLJE III.

IZVRŠENJE PLATNIH TRANSAKCIJA

POTPOGLAVLJE I.

NALOZI ZA PLAĆANJE I PRENESENI IZNOSI

Član 78.

Prijem naloga za plaćanje

1. Vreme prijema naloga za plaćanje je kada nalog za plaćanje primi pružalac platnih usluga platioca.

1.1. račun platioca neće biti zadužen pre prijema naloga za plaćanje;

1.2. ako vreme prijema nije radni dan za pružaoca platnih usluga platioca, smatra se da je nalog za plaćanje primljen narednog radnog dana;

1.3. pružalac platnih usluga može odrediti krajnje vreme (cut-off) pri kraju radnog dana nakon kojeg će se svaki primljeni nalog za plaćanje smatrati primljenim sledećeg radnog dana.

2. Ako se korisnik platnih usluga koji inicira nalog za plaćanje i pružalac platnih usluga dogovore da izvršenje naloga za plaćanje počinje određenog dana ili na kraju određenog perioda ili na dan kada je platilac položio sredstva na raspolaganjem pružaoca platnih usluga, vremenom prijema u smislu člana 83. ovog zakona, smatra se ugovoreni dan.

2.1. ako ugovoreni dan nije radni dan za pružaoca platnih usluga, primljeni nalog za plaćanje će se smatrati primljenim sledećeg radnog dana.

Član 79.

Odbijanje naloga za plaćanje

1. Ako pružalac platnih usluga odbije izvršiti nalog za plaćanje ili inicirati platnu transakciju, o odbijanju i, ako je moguće, razlozima za to i postupku ispravljanja činjeničnih grešaka koje su dovele do odbijanja, obaveštava se korisnik platnih usluga, osim ako to nije zabranjeno zakonom.

1.1. pružalac platnih usluga će dostaviti ili učiniti dostupnim obaveštenje na dogovoreni način u najkraćem mogućem roku, a u svakom slučaju, u rokovima navedenim u članu 83. ovog zakona;

1.2. okvirni ugovor može uključivati uslov da pružalac platnih usluga može naplatiti razumnu naknadu za takvo odbijanje ako je odbijanje objektivno opravdano.

2. Kada su ispunjeni svi uslovi navedeni u okvirnom ugovoru platica, pružalac platnog prometa koji servisira račun platioca neće odbiti da izvrši ovlašćeni nalog za plaćanje bez obzira na to da li je nalog za plaćanje inicirao platilac, uključujući i putem usluge iniciranja plaćanja pružaoca, ili primalac plaćanja ili preko primaoca plaćanja, osim ako to nije zabranjeno zakonom.

3. U smislu čl. 83. i 89. ovog zakona, nalog za plaćanje za koji je odbijeno izvršenje smatra se da nije primljen.

Član 80.

Neopozivost naloga za plaćanje

1. Korisnik platnih usluga neće opozvati nalog za plaćanje nakon što ga primi pružalac platnih usluga platioca, osim ako nije drugačije određeno ovim članom.

2. Kada platnu transakciju inicira pružalac usluge iniciranja plaćanja ili od ili preko primaoca plaćanja, platilac neće opozvati nalog za plaćanje nakon davanja saglasnosti pružaocu usluge iniciranja plaćanja da inicira platnu transakciju ili nakon davanja saglasnosti za izvršenje platnu transakciju primaocu plaćanja.

3. Međutim, u slučaju direktnog zaduženja i bez štete po prava na povraćaj, platilac može opozvati nalog za plaćanje najkasnije do kraja radnog dana koji prethodi danu ugovorenom za zaduženje sredstava.

4. U slučaju iz stava 2. člana 78. ovog zakona, korisnik platnih usluga može opozvati nalog za plaćanje najkasnije do kraja radnog dana koji prethodi ugovorenom danu.

5. Nakon rokova iz st. 1. do 4. ovog člana, nalog za plaćanje može se opozvati samo ako je dogovoreno između korisnika platnih usluga i relevantnih pružalaca platnih usluga. U slučaju iz st. 2. i 3. ovog člana potreban je i pristanak primaoca plaćanja. Ako je dogovoreno u okvirnom ugovoru, relevantni pružalac platnih usluga može naplatiti opoziv.

Član 81.

Preneseni i primljeni iznosi

1. Pružaoci platnih usluga platioca i primaoca plaćanja i svi posrednici pružalaca platnih usluga će preneti puni iznos platne transakcije i uzdržavati se od odbijanja troškova od prenesenog iznosa.

2. Međutim, primalac plaćanja i pružalac platnih usluga mogu se dogovoriti da relevantni pružalac platnih usluga odbije svoje troškove od iznosa koji je prenesen pre nego što ga kreditira primaocu plaćanja. U tom slučaju, puni iznos platne transakcije i naknade biće odvojeni u informacijama koje se daju primaocu plaćanja.

3. Ako se od prenesenog iznosa odbiju bilo koje druge naknade osim onih iz stava 2. ovog člana, pružalac platnih usluga platioca će osigurati da primalac plaćanja primi puni iznos platne transakcije koju je inicirao platilac. Kada je platnu transakciju inicirao primalac plaćanja ili se inicira preko njega, pružalac platnih usluga primaoca plaćanja će osigurati da primalac plaćanja primi puni iznos platne transakcije.

POTPOGLAVLJE II.

VREME IZVRŠENJA I DATUM VAŽENJA (DATUM VALUTE)

Član 82.

Delokrug primene

1. Ovo Potpoglavlje se primenjuje na transakcije u evrima.

2. Ovo Potpoglavlje se primenjuje na platne transakcije osim transakcija u evrima, osim ako nije drugačije dogovoreno između korisnika platnih usluga i pružaoca platnih usluga, izuzetno od člana 87. ovog zakona, koji nije na raspolaganju stranama.

2.1. međutim, ako se korisnik platnih usluga i pružalac platnih usluga dogovore o dužem periodu od onog predviđenog u članu 83. ovog zakona, za platne transakcije između Kosova i država članica Evropske unije, taj period neće biti duži od 4 radna dana od trenutka prijema iz člana 78. ovog zakona.

Član 83.

Platne transakcije na platni račun

1. Pružalac platnih usluga platioca dužan je osigurati da nakon vremena prijema iz člana 78. ovog zakona iznos platne transakcije bude odobren na račun pružaoca platnih usluga primaoca do kraja sledećeg radnog dana.

1.1. rok se može produžiti za još jedan radni dan za platne transakcije na papiru.

2. Pružalac platnih usluga primaoca plaćanja dužan je da odredi datum važenja (datum valute) i stavi na raspolaganje iznos platne transakcije na platni račun primaoca nakon što pružalac platnih usluga primi sredstva u skladu sa članom 87. ovog zakona.

3. Pružalac platnih usluga primaoca plaćanja prenosi nalog za plaćanje koji je inicirao ili preko primaoca plaćanja pružaocu platnih usluga platioca u rokovima dogovorenim između primaoca plaćanja i pružaoca platnih usluga, omogućavajući poravnanje, što se tiče direktnog zaduženja, na dan dogovoreni rok.

Član 84.

Nepostojanje platnog računa primaoca plaćanja

Ako primalac plaćanja nema platni račun kod pružaoca platnih usluga koji prima sredstva za primaoca plaćanja, ta sredstva pružalac platnih usluga stavlja na raspolaganje primaocu plaćanja u roku iz člana 83. ovog zakona.

Član 85.

Polaganje gotovog novca na platni račun

1. Kada potrošač položi gotovinu na platni račun kod tog pružaoca platnih usluga u valuti tog platnog računa, pružalac platnih usluga će osigurati da iznos bude dostupan i datiran odmah nakon prijema sredstava.

2. Ako korisnik platnih usluga nije potrošač, iznos se stavlja na raspolaganje i vrednuje najkasnije narednog radnog dana nakon prijema sredstava.

Član 86.

Domaće platne transakcije

Za domaće platne transakcije, CBK može predvideti kraće maksimalno vreme izvršenja od onih predviđenih u ovom Potpoglavlju.

Član 87.

Datum valute i dostupnost sredstava

1. Datum valute kredita za platni račun primaoca plaćanja ne sme biti kasnije od radnog dana na koji je iznos platne transakcije knjižen na račun pružaoca platnih usluga primaoca plaćanja.

2. Pružalac platnih usluga primaoca plaćanja će osigurati da iznos platne transakcije bude na raspolaganju primaocu plaćanja odmah nakon što se taj iznos uplati na račun pružaoca platnih usluga primaoca plaćanja, gde od strane pružaoca platnih usluga primaoca plaćanja nema konverzija valuta.
3. Obaveza iz prethodnog stava odnosi se i na plaćanja u okviru jednog pružaoca platnih usluga.
4. Datum valute zaduženja za platni račun platioca nije ranije od trenutka kada je iznos platne transakcije zadužen za taj platni račun.

POTPOGLAVLJE III. ODGOVORNOST

Član 88.

Pogrešne jedinstvene identifikacione oznake

1. Ako je nalog za plaćanje izvršen u skladu sa jedinstvenim identifikacionim oznakama, smatraće se da je nalog za plaćanje ispravno izvršen u odnosu na primaoca plaćanja navedenog jedinstvenim identifikacionim oznakama.
2. Ako je jedinstvena identifikaciona oznaka koju je dao korisnik platnih usluga netačna, pružalac platnih usluga neće biti odgovoran prema članu 89. ovog zakona za neizvršenje ili neispravno izvršenje platne transakcije.
3. Međutim, pružalac platnih usluga platioca će uložiti razumne napore da povрати sredstva uključena u platnu transakciju, a pružalac platnih usluga primaoca plaćanja će saradivati u tim naporima i tako što će pružaocu platnih usluga platioca saopštavati sve relevantne informacije za prikupljanje sredstva.
4. U slučaju da naplata sredstava iz prethodnog stava nije moguća, pružalac platnih usluga platioca dužan je da platiocu, na pisani zahtev, pruži sve informacije koje su dostupne pružaocu platnih usluga platioca i relevantne za platioca kako bi platilac da podnese pravni zahtev za povraćaj sredstava.
5. Ako je dogovoreno okvirnim ugovorom, pružalac platnih usluga može naplatiti povraćaj korisnika platnih usluga.
6. Ako korisnik platnih usluga pruži informacije pored onih navedenih u podstavu 1.1. člana 45. ovog zakona ili pod-podstavu 1.2.2. člana 52. ovog zakona, pružalac platnih usluga je odgovoran samo za izvršenje platnih transakcija u skladu sa jedinstvenom identifikacionom oznakom koju daje korisnik platnih usluga.

Član 89.

Odgovornost pružaoca platnih usluga za neizvršenje, nepropisno izvršenje ili zadocnelo izvršenje platnih transakcija

1. Kada nalog za plaćanje inicira direktno platilac, pružalac platnih usluga platioca je, ne dovodeći u pitanje član 71, st. 2, 3. i 4. člana 88. i član 93. ovog zakona, odgovoran platiocu za ispravno izvršenje platne transakcije, osim ako može da dokaže platiocu i, po potrebi, pružaocu platnih usluga primaoca plaćanja da je pružalac platnih usluga primaoca primio iznos platne transakcije u skladu sa stavom 1. člana 83. ovog zakona. U tom slučaju, pružalac platnih usluga primaoca plaćanja je odgovoran primaocu plaćanja za ispravno izvršenje platne transakcije.

1.1. kada je pružalac platnih usluga platioca odgovoran iz stava 1. ovog člana, dužan je, bez nepotrebnog odlaganja, vratiti platiocu iznos neizvršene ili neispravne platne transakcije i, po potrebi, vratiti zaduženi platni račun na stanje u kojem bi se nalazila da se neispravna platna transakcija nije dogodila;

1.1.1. datum valute kredita za račun platioca ne sme biti kasnije od datuma na koji je iznos zadužen.

1.2. kada je pružalac platnih usluga primaoca plaćanja odgovoran prema stavu 1. ovog člana, on će odmah staviti iznos platne transakcije na raspolaganje primaocu plaćanja i, kada je to primenjivo, uplatiti odgovarajući iznos na platni račun primaoca plaćanja;

1.2.1. datum valute kredita za platni račun primaoca plaćanja nije kasnije od datuma na koji bi iznos bio valorizovan da je transakcija pravilno izvršena u skladu sa članom 87. ovog zakona.

1.3. kada je platna transakcija izvršena sa zakašnjenjem, pružalac platnih usluga primaoca plaćanja će osigurati, na zahtev pružaoca platnih usluga platioca koji deluje u ime platioca, da datum valute kredita za platni račun primaoca plaćanja bude najkasnije do datuma kada je iznos bila bi zastarela da je transakcija ispravno izvršena;

1.4. u slučaju neizvršene ili neispravno izvršene platne transakcije u kojoj nalog za plaćanje inicira platilac, pružalac platnih usluga platioca dužan je, bez obzira na odgovornost iz stava 1. ovog člana, na zahtev, hitno nastojati da uđe u trag platne transakcije i obavestiti platioca o ishodu. Ovo će biti besplatno za platioca.

2. Kada je nalog za plaćanje iniciran od strane ili preko primaoca plaćanja, pružalac platnih usluga primaoca plaćanja će, ne dovodeći u pitanje član 71, st. 2, 3. i 4. člana 88. i član 93. ovog zakona, biti odgovoran primaocu plaćanja za ispravan prenos naloga za plaćanje pružaocu platnih usluga platioca u skladu sa stavom 3. člana 83. ovog zakona.

2.1. ako je pružalac platnih usluga primaoca plaćanja odgovoran iz stava 2. ovog člana, dužan je odmah ponovo proslediti dotični nalog za plaćanje pružaocu platnih usluga platioca;

2.2. u slučaju zadocnjenja prenosa naloga za plaćanje, iznosu koji se odobrava na platni račun primaoca plaćanja mora se odrediti datum valute koji nije kasniji od datuma koji bi bio određen da je transakcija izvršena pravilno;

2.3. osim toga, pružalac platnih usluga primaoca plaćanja je, ne dovodeći u pitanje član 71, st. 2, 3. i 4. člana 88. i član 93. ovog zakona, odgovoran primaocu plaćanja za rukovanje platnom transakcijom u skladu sa svojim obavezama iz člana 87. ovog zakona.

2.3.1. kada je pružalac platnih usluga primaoca plaćanja odgovoran prema ovom podstavu 2.3, on će osigurati da iznos platne transakcije bude na raspolaganju primaocu plaćanja odmah nakon što se taj iznos kreditira na račun pružaoca platnih usluga primaoca plaćanja;

2.3.2. iznos će biti valorizovan na platnom računu primaoca plaćanja najkasnije do datuma valute kada bi iznos bio valorizovan da je transakcija bila ispravno izvršena.

2.4. u slučaju neizvršene ili neispravno izvršene platne transakcije za koju pružalac platnih usluga primaoca plaćanja nije odgovoran prema prethodnim podstavovima, pružalac platnih usluga platioca je odgovoran prema platiocu;

2.4.1. kada je pružalac platnih usluga platioca toliko odgovoran, dužan je, prema potrebi i bez nepotrebnog odgađanja, vratiti platiocu iznos neizvršene ili neispravne platne transakcije i vratiti zaduženi platni račun u stanje u kojem bi bio neispravna platna transakcija nije izvršena;

2.4.2. datum valute kredita za platni račun platioca ne sme biti kasnije od datuma na koji je iznos zadužen.

2.5. obaveza iz podstava 2.4. ovog člana, ne važi za pružaoca platnih usluga platioca ako pružalac platnih usluga platioca dokaže da je pružalac platnih usluga primaoca primio iznos platne transakcije, čak i ako je izvršenje platne transakcije samo odloženo. Ako je tako, pružalac platnih usluga primaoca plaćanja vrednuje iznos na platnom računu primaoca plaćanja najkasnije na datum kada bi iznos bio valorizovan da je ispravno izvršen;

2.6. u slučaju neizvršene ili neispravno izvršene platne transakcije u kojoj je nalog za plaćanje iniciran od strane ili preko primaoca plaćanja, pružalac platnih usluga primaoca plaćanja dužan je, bez obzira na odgovornost iz ovog stava 2. ovog člana, na zahtev, učiniti hitne napore da prati platnu transakciju i obavesti primaoca plaćanja o ishodu. Ovo će biti besplatno za primaoca plaćanja.

3. Osim toga, pružaoci platnih usluga će biti odgovorni svojim odgovarajućim korisnicima platnih usluga za sve troškove za koje su odgovorni, kao i za sve kamate kojima korisnik platnih usluga podleže kao posledica neizvršenja ili neispravnosti, uključujući zadocenele, izvršene platne transakcije.

Član 90.

Odgovornost u slučaju usluga iniciranja plaćanja za neizvršenje, nepropisno izvršenje ili zadocnelo izvršenje platnih transakcija

1. Kada nalog za plaćanje inicira platioc preko pružaoca usluge iniciranja plaćanja, pružalac platnog prometa za servisiranje računa će, ne dovodeći u pitanje član 71. i st. 2, 3. i 4. člana 88. ovog zakona, vratiti platiocu iznos neizvršene ili neispravne platne transakcije i, gde je primenjivo, vratiti zaduženi platni račun u stanje u kojem bi bio da se neispravna platna transakcija nije dogodila.

1.1. na pružaocu usluge iniciranja plaćanja je teret da dokaže da je nalog za plaćanje primio pružalac platnog prometa koji vodi račun platioca u skladu sa članom 78. ovog zakona i da je u okviru njegove nadležnosti platna transakcija bila overena, tačno evidentirana i ne pogođeni tehničkim kvarom ili drugim nedostatkom povezanim sa neizvršenjem, neispravnim ili kasnim izvršenjem transakcije.

2. Ako je pružalac usluge iniciranja plaćanja odgovoran za neizvršenje, neispravno ili zakasnelo izvršenje platne transakcije, on će odmah nadoknaditi pružaocu platnog prometa koji servisira račun na njegov zahtev za gubitke nastale ili iznose plaćene kao rezultat povraćaja sredstava obvezniku.

Član 91.

Dodatna finansijska naknada

Ovo Potpoglavlje ne dovodi u pitanje bilo kakvu dodatnu finansijsku nadoknadu utvrđenu u skladu sa zakonom koji se primenjuje na ugovor zaključen između korisnika platnih usluga i pružaoca platnih usluga.

Član 92.

Pravo naknade

1. Kada se odgovornost pružaoca platnih usluga prema čl. 73. i 89. ovog zakona može pripisati drugom pružaocu platnih usluga ili zastupniku, taj pružalac platnih usluga ili zastupnik će nadoknaditi prvom pružaocu platnih usluga za sve nastale gubitke ili iznose plaćene u skladu sa čl. 73. i 89. ovog zakona. To uključuje kompenzaciju ako bilo koji od pružaoca platnih usluga ne koristi snažnu autentifikaciju korisnika.

2. Dalja finansijska kompenzacija može se odrediti u skladu sa sporazumima između pružalaca platnih usluga i/ili zastupnika i zakona koji se primenjuje na sporazum zaključen između njih.

Član 93.

Vanredne i nepredviđene okolnosti

Nikakva odgovornost neće nastati prema Poglavljima II. ili III. u slučajevima vanrednih i nepredvidivih okolnosti koje su van kontrole strane koja se zalaže za primenu tih okolnosti,

čije bi posledice bile neizbežne uprkos svim nastojanjima da se učine suprotno, ili kada je pružalac platnih usluga vezan drugim zakonskim obavezama.

POGLAVLJE IV. ZAŠTITA PODATAKA

Član 94. Obrada ličnih podataka

1. Platni sistemi i pružaoci platnih usluga mogu obraditi lične podatke kada i u obimu koji je potreban za zaštitu prevencije, istrage i otkrivanja prevare u plaćanju.
2. Obrada ličnih podataka za potrebe ovog zakona vrši se u skladu sa važećim zakonskim odredbama.
3. Pružaoci platnih usluga pristupaju, obrađuju i zadržavaju lične podatke potrebne za pružanje njihovih platnih usluga, samo uz dozvolu korisnika platnih usluga.

POGLAVLJE V. OPERATIVNI I SIGURNOSNI RIZICI I AUTENTIFIKACIJA

Član 95. Upravljanje operativnim i sigurnosnim rizicima

1. Pružaoci platnih usluga uspostavljaju okvir sa prikladnim merama ublažavanja i kontrolnim mehanizmima za upravljanje operativnim i sigurnosnim rizicima povezanim sa platnim uslugama koje pružaju.
  - 1.1. kao deo tog okvira pružaoci platnih usluga utvrđuju i održavaju delotvorne postupke upravljanja incidentima, uključujući otkrivanje i klasifikaciju značajnih operativnih i sigurnosnih incidenata.
2. Pružaoci platnih usluga će obezbediti CBK-u na godišnjoj osnovi, ili u kraćim intervalima kako odredi CBK, ažuriranu i sveobuhvatnu procenu operativnih i bezbednosnih rizika u vezi sa platnim uslugama koje pružaju i o adekvatnosti mere ublažavanja i kontrolni mehanizmi koji se sprovode kao odgovor na te rizike.
3. CBK će uspostaviti uredbu, pravila i uputstva za adekvatnu primenu ovog člana. Ovo podzakonski akti biće u skladu sa tehničkim standardima usvojenim u skladu sa Direktivom (EU) 2015/2366 Evropskog parlamenta i Saveta od 25. novembra 2015. godine ili sličnim pravilima ili smernicama koje je Evropska unija zvanično usvojila na osnovu akta koji stavlja van snage, zamenjuje ili dopunjuje navedenu Direktivu.

Član 96. Izveštavanje o incidentima

1. U slučaju značajnog operativnog ili sigurnosnog incidenta, pružaoci platnih usluga bez nepotrebne odgode obavestavaju CBK.

2. Ako incident utiče ili bi mogao uticati na finansijske interese njegovih korisnika platnih usluga, pružalac platnih usluga bez nepotrebnog odlaganja obaveštava korisnike platnih usluga o incidentu i svim raspoloživim merama koje mogu preduzeti kako bi se ublažili štetni efekti incidenta.
3. Po prijemu obaveštenja iz stava 1. ovog člana, CBK će, nakon procene važnosti incidenta za relevantne javne organe, obavestiti ih u skladu sa tim, i, gde je potrebno, preduzeti sve neophodne mere da zaštiti neposrednu sigurnost finansijskog sistema.
4. Pružaoci platnih usluga će obezbediti, na način i periodično kako je propisano od CBK, a najmanje na godišnjem nivou, statističke podatke o prevari u vezi sa različitim platnim uslugama i instrumentima plaćanja.
5. CBK će uspostaviti regulatorne mere, pravila i uputstva za adekvatnu primenu ovog člana.

Član 97. **Autentifikacija**

1. Pružaoci platnih usluga primenjuju snažnu autentifikaciju potrošača tamo gde je platilac:
  - 1.1. pristupa svom računu za plaćanje na daljinu (onlajn);
  - 1.2. inicira transakciju elektronskog plaćanja;
  - 1.3. sprovodi bilo koju radnju putem udaljenog kanala koja može implicirati rizik od prevare u plaćanju ili drugih zloupotreba.
2. U pogledu iniciranja elektronskih platnih transakcija iz podstava 1.2. stava 1. ovog člana, za transakcije elektronskog plaćanja na daljinu, pružaoci platnih usluga primenjuju snažnu autentifikaciju potrošača koja uključuje elemente koji dinamički povezuju transakciju sa određenim iznosom i određenim primaoцем plaćanja.
3. U vezi sa stavom 1. ovog člana, pružaoci platnih usluga moraju imati odgovarajuće mere bezbednosti za zaštitu poverljivosti i integriteta personalizovanih bezbednosnih akreditiva korisnika platnih usluga.
4. Stavovi 2. i 3. ovog člana primenjuju se i kada se uplate iniciraju preko pružaoca usluge iniciranja plaćanja. Stavovi 1. i 3. ovog člana primenjuju se i kada se informacije traže preko pružaoca usluga informisanja o računu.
5. Pružalac usluga plaćanja za servisiranje računa će dozvoliti pružaocu usluge iniciranja plaćanja i pružaocu usluga pružanja informacija o računu da se oslone na postupke autentifikacije koje on pruža korisniku platnih usluga u skladu sa st. 1. i 3. ovog člana i, kada se radi o pružaocu usluga iniciranja plaćanja, u skladu sa st. 1, 2. i 3. ovog člana.

Član 98.

Pravila i standardi za autentifikaciju, komunikaciji i pristup aplikacionim interfejsima

1. CBK će uspostaviti regulatorne mere, pravila i uputstva za autentifikaciju, komunikaciju i pristupne interfejse. Takve regulatorne mere, pravila i smernice moraju uzeti u obzir i biti usklađene sa svim regulatornim tehničkim standardima koje je usvojila Evropska komisija prema Direktivi (EU) 2015/2366 Evropskog parlamenta i Saveta od 25. novembra 2015. godine ili sličnim pravilima ili smernice koje je Evropska unija službeno usvojila na osnovu akta koji stavlja van snage, zamenjuje ili dopunjuje navedenu Direktivu. Ovo uključuje:

1.1. zahteve za snažnu autentifikaciju potrošača iz st. 1. i 2. člana 97. ovog zakona;

1.2. izuzeća od primene st. 1, 2. i 3. člana 97. ovog zakona, na osnovu kriterijuma utvrđenih u stavu 3. ovog člana;

1.3. uslove sa kojima se moraju poštovati mere bezbednosti, u skladu sa stavom 3. člana 97. ovog zakona, u cilju zaštite poverljivosti i integriteta personalizovanih bezbednosnih akreditiva korisnika platnih usluga; i

1.4. zahteve za zajedničke i sigurne otvorene standarde za pristupne interfejse i za komunikaciju u svrhu identifikacije, autentifikacije, obaveštavanja i informacija, kao i za implementaciju sigurnosnih mera, između pružaoca usluga plaćanja za servisiranje računa, pružaoca usluga iniciranja plaćanja, pružaoca usluga pružanja informacija o računu, platioci, primaoci i drugi pružaoci platnih usluga.

2. Regulatorne mere, pravila i uputstva iz stava 1. ovog člana, razvijaće CBK radi:

2.1. osiguravanja odgovarajućeg nivoa sigurnosti za korisnike platnih usluga i pružaoce platnih usluga, kroz usvajanje efektivnih zahteva zasnovanih na riziku;

2.2. osiguravanja sigurnosti sredstava i ličnih podataka korisnika platnih usluga;

2.3. osiguravanja i održavanja fer konkurencije među svim pružiocima platnih usluga;

2.4. osiguravanja neutralnosti tehnologije i poslovnog modela;

2.5. omogućavanja razvoja upotrebljivih, dostupnih i inovativnih platnih usluga, platnih instrumenata i različitih načina plaćanja.

3. Izuzeci iz podstava 1.2. zasnivaju se na sledećim kriterijumima:

3.1. nivo rizika uključen u pruženu uslugu;

3.2. iznos, ponavljanje transakcije ili oboje;

3.3. kanal plaćanja koji se koristi za izvršenje transakcije.

4. CBK redovno revidira i, po potrebi, ažurira regulatorne tehničke standarde kako bi kako bi, iste uskladila sa novim razvojnim i tehničkim inovacijama, kao i svaki razvoj u vezi sa standardima, pravilima i aktima Evropske unije navedenih u stavu 1.

POGLAVLJE VI. PRAVILA ZA PLATNE TRANSAKCIJE ZASNOVANE NA PLATNIM KARTICAMA

Član 99.

Pravila za platne transakcije zasnovane na platnim karticama

1. CBK ima ovlašćenja da reguliše i postavi jedinstvene tehničke i poslovne zahteve za platne transakcije zasnovane na karticama koje se obavljaju u Republici Kosovo, gde se nalaze i pružalac platnih usluga platioca i pružalac platnih usluga primaoca plaćanja.

2. Za potrebe stava 1. ovog člana, CBK će uzeti u obzir i uskladiti se sa relevantnim pravilima usvojenim od strane Evropske unije, i eksplicitno Uredbom (EU) 2015/751 Evropskog parlamenta i Saveta od 29. aprila 2015. ili bilo kojim pravilima izdatim u skladu sa takvom Uredbom ili bilo kojim aktom koji menja, zamenjuje ili dopunjuje navedenu Uredbu.

3. Štaviše, i u kontekstu i za svrhe stava 2. ovog člana, CBK može izdati pravila i zahteve prema stavu 1. ovog člana, ili proširiti takva pravila i zahteve, za deo transakcija zasnovanih na karticama koje se obavljaju u Republici Kosovo, gde se takve transakcije izvršavaju između pružaoca platnih usluga koji se nalazi u zemlji i pružaoca platnih usluga koji se nalazi unutar Evropske unije. Sva pravila izdata u skladu sa ovim stavom biće ograničena na cilj da se osigura usklađivanje kosovskog pravnog i regulatornog okvira sa pravilima Evropske unije.

4. Podstavovi 1. i 3. gore i bez prejudiciranja drugih nadležnosti datih ovim zakonom ili drugim važećim zakonima, CBK može regulisati sledeće:

4.1. maksimalne iznose ili maksimalne procente koji se primenjuju na međubankarske naknade za transakcije potrošačkih debitnih kartica;

4.2. maksimalne iznose ili maksimalne procente za međubankovne naknade za transakcije potrošačkih kreditnih kartica;

4.3. zabrana zaobilaženja u vezi sa primenom međubankovnih naknada i doplata;

4.4. poslovnim pravilima, naime, eksplicitno u pogledu:

4.4.1. funkcionalno razdvajanje šema platnih kartica i procesnih subjekata;

4.4.2. *co-badging* i izbor brenda plaćanja ili aplikacije za plaćanje;

4.4.3. rastvaranje;

4.4.4. pravila „prijhvatanje svih kartica“;

4.4.5. pravila upravljanja;

4.4.6. informacije primaocu plaćanja o pojedinačnim platnim transakcijama baziranim na karticama.

5. Podstav 4.4.1. ovog člana, ne primenjuje se na trostrane šeme platnih kartica.

6. Za potrebe podstava 4.4. ovog člana, termini „nemešanje“, pravila „prihvatanje svih kartica“ i „pravila o usmeravanju“ znače:

6.1. nemešanje – ponuda i naplata, od strane svakog sticaoca relevantnom primaocu plaćanja, naknade za trgovačke usluge pojedinačno određene za različite kategorije i različite marke platnih kartica sa različitim nivoima naknade za razmenu;

6.2. prihvatanje svih kartica – opšta zabrana primene, od strane šema platnih kartica i pružaoca platnih usluga, bilo kojeg pravila koje obavezuje primaoce plaćanja koji prihvataju platni instrument na osnovu kartice izdat od strane jednog izdavača da prihvate i druge instrumente plaćanja zasnovane na karticama izdate u okviru iste šeme platne kartice;

6.3. pravila o usmeravanju – pravila u ugovorima o licenciranju, u pravilima šeme koja se primenjuju na šeme platnih kartica i u sporazumima sklopljenim između sticaoca kartica i primaoca plaćanja koji sprečavaju primaoce plaćanja da usmeravaju potrošače na korišćenje bilo kojeg platnog instrumenta koji primalac plaćanja preferira, kao i bilo koje pravilo zabrana primaoca plaćanja da tretiraju instrumente plaćanja zasnovane na karticama date šeme platnih kartica više ili manje povoljnije od drugih.

Član 100. **Obaveze izveštavanja**

1. Šeme platnih kartica, subjekti za obradu, izdavaoci i sticaoci instrumenata plaćanja zasnovanih na karticama, dužni su da obezbede CBK-u sve informacije koje CBK može razumno da zahteva za izvršavanje svojih nadležnosti prema ovom zakonu.

2. Podstavovi 2.1. do 2.3. člana 6. ovog zakona su, uz neophodna prilagođavanja i bez prejudiciranja drugih važećih zakonskih odredbi, primenljivi na šeme platnih kartica i subjekte za obradu kada ti subjekti nisu obuhvaćeni i regulisani ovim zakonom.

DEO V.
O UPOREDIVOSTI NAKNADA POVEZANIH SA PLATNIM RAČUNIMA,
PREBACIVANJU PLATNOG RAČUNA I PRISTUPU PLATNIM RAČUNIMA SA
OSNOVNIM USLUGAMA

POGLAVLJE I.
PRIMENA

Član 101.
Primena

1. Ovaj Deo utvrđuje pravila koja se odnose na transparentnost i uporedivost naknada koje se naplaćuju korisnicima platnih usluga na njihovim platnim računima u zemlji i pravila koja se odnose na promenu platnog računa unutar zemlje.
2. Ovaj Deo takođe utvrđuje pravila i uslove prema kojima se od pružalaca platnih usluga zahteva da garantuju pravo korisnicima platnih usluga da otvore i koriste platne račune sa osnovnim uslugama u Republici Kosovo.
3. Poglavlja II. i III. ovog Dela odnose se na pružaoce platnih usluga.
4. Poglavlje IV. ovog Dela odnosi se na banke.
5. CBK može proširiti primenu Poglavlja IV na pružaoce platnih usluga osim banaka.
6. Ovaj naslov se primenjuje na račune za plaćanje preko kojih korisnici platnih usluga mogu barem:
  - 6.1. uplatiti novčana sredstva na platni račun;
  - 6.2. podići gotov novac s platnog računa;
  - 6.3. izvršavati i primati platne transakcije, uključujući kreditne transfere, u korist trećeg lica ili od trećeg lica.
7. CBK može odlučiti da primeni ceo ili deo ovog Dela na račune za plaćanje osim onih navedenih u stavu 6. ovog člana.
8. U smislu ovog Dela, izraz korisnik platnih usluga odnosi se samo na korisnike platnih usluga koji su potrošači.

POGLAVLJE II.

UPOREDIVOST NAKNADA POVEZANIH SA PLATNIM RAČUNIMA

Član 102.

Lista najreprezentativnijih usluga i standardizovana terminologija

1. CBK će uspostaviti listu najreprezentativnijih usluga povezanih sa platnim računom i koje podležu naknadi, koje nudi najmanje jedan pružalac platnih usluga na Kosovu. Lista će sadržati termine i definicije za svaku od identifikovanih usluga. Za svaku uslugu koristi se samo jedan termin.
2. Za potrebe stava 1. ovog člana, CBK će uzeti u obzir usluge koje:
  - 2.1. najčešće koriste potrošači u vezi sa računom za plaćanje;
  - 2.2. izlažu potrošače najvećem trošku, ukupnom kao i pojedinačnom trošku.
3. CBK će odrediti standardizovanu terminologiju za one usluge koje su najčešće u zemlji. Državna standardizovana terminologija izdata u skladu sa ovim članom biće usklađena sa terminologijom izdatom u Evropskoj uniji, uključuje zajedničke termine i definicije za zajedničke usluge i biće dostupna na službenim jezicima Republike Kosovo.
4. Standardizovana terminologija će biti integrisana u listu iz stava 1. ovog člana, biće objavljena i javno objavljena kako to odredi CBK i biće korišćena od strane CBK-a i svih pružalaca platnih usluga.
5. Svake četiri godine CBK će proceniti i, po potrebi, ažurirati listu najreprezentativnijih usluga uspostavljenih u skladu sa st. 1. do 4. ovog člana.
6. CBK će pregledati i, po potrebi, ažurirati kosovsku standardizovanu terminologiju.

Član 103.

Informativni dokument o naknadama i pojmovnik

1. Ne dovodeći u pitanje podstav 1.3. člana 52. ovog zakona, pružaoci platnih usluga, blagovremeno pre sklapanja ugovora o platnom računu sa korisnikom platnih usluga, pružaju korisniku platnih usluga informativni dokument o naknadama na papiru ili drugom trajnom nosaču podataka koji sadrži standardizovane uslove na konačnom spisku najreprezentativnijih usluga povezanih sa platnim računom iz stava 4. člana 102. ovog zakona, a kada te usluge nudi pružalac platnih usluga, odgovarajuće naknade za svaku uslugu.
2. Informativni dokument o naknadama:
  - 2.1. mora biti kratak i samostalan dokument;
  - 2.2. mora biti prikazan i strukturiran na način tako da je jasan i jednostavan za čitanje, koristeći slova veličine koja omogućuje čitanje;

2.3. ne sme biti manje razumljiv u slučaju da je, pošto je originalno izrađen u boji, odštampan ili fotokopiran crno-belo;

2.4. mora biti napisan na službenom jeziku ili, ako to zahteva korisnik platnih usluga i ako je dogovoreno sa pružaocem platnih usluga, na drugom jeziku;

2.5. mora biti tačan, ne sme biti obmanjujući i izražen u valuti platnog računa;

2.6. mora da sadrži naslov „informativni dokument o naknadama“ na vrhu prve stranice pored zajedničkog simbola kako bi se dokument razlikovao od druge dokumentacije; i

2.7. mora da uključuje izjavu da sadrži naknade za najreprezentativnije usluge vezane za platni račun i da su potpune predugovorne i ugovorne informacije o svim uslugama obezbeđene u drugim dokumentima.

3. CBK može odrediti da se, u svrhu stava 1. ovog člana, informativni dokument o naknadama dostavlja zajedno sa informacijama koje se zahtevaju u skladu sa drugim zakonskim ili regulatornim odredbama o platnim računima i srodnim uslugama pod uslovom da su ispunjeni svi zahtevi iz stava 2. ovog člana.

4. Kada se jedna ili više usluga nudi kao deo paketa usluga povezanih sa računom za plaćanje, informativni dokument o naknadama će otkriti naknadu za celi paket, usluge uključene u paket i njihovu količinu, i dodatnu naknadu za bilo koju uslugu koja premašuje količinu pokrivenu naknadom za paket.

5. Pružaoci platnih usluga su dužni da korisnicima platnih usluga stave na raspolaganje pojmovnik najmanje standardizovanih pojmova navedenih na spisku iz stava 4. člana 102. ovog zakona i srodnih definicija.

5.1. pojmovnik dostavljen u skladu sa ovim stavom, uključujući druge definicije, ako ih ima, mora biti sastavljen jasnim, nedvosmislenim i netehničkim jezikom i na način koji ne dovodi u zabludu.

6. Pružaoci platnih usluga u svakom trenutku stavljaju na raspolaganje informativni dokument o naknadama i pojmovnik korisnicima platnih usluga. Oni se dostavljaju na lako dostupan način, uključujući i ne-korisnicima, u elektronskom obliku na njihovim veb-sajtovima gde su dostupne i u prostorijama pružalaca platnih usluga dostupnim korisnicima platnih usluga. Takođe se dostavljaju na papiru ili drugom trajnom nosaču podataka besplatno na zahtev korisnika platnih usluga.

7. CBK definiše standardizovani format prezentacije pojmovnika informativnog dokumenta o naknadama i njegov zajednički simbol.

8. Nakon ažuriranja kosovske standardizovane terminologije u skladu sa stavom 6. člana 102. ovog zakona, CBK, kada je potrebno, razmatra i ažurira standardizovani format prezentacije informativnog dokumenta o naknadama i njegovog zajedničkog simbola kako je navedeno u stavu 7. ovog člana.

Član 104. **Izveštaj o naknadama**

1. Ne dovodeći u pitanje čl. 48. i 49. ovog zakona i sva primenljiva zakonska ili regulatorna pravila o ugovoru o kreditu u obliku prekoračenja po računu, pružaoci platnih usluga obezbeđuju korisniku platnih usluga, najmanje jednom godišnje i bez naknade, izveštaj o svim nastalim naknadama, kao i, prema potrebi, informacije o kamatnim stopama iz podstavova 2.3. i 2.4. ovog člana, za usluge povezane sa računom za plaćanje. Prema potrebi, pružaoci platnih usluga koriste standardizovane uslove navedene na spisku iz stava 4. člana 102. ovog zakona.

1.1. kanal (način) komunikacije koji se koristi za davanje izveštaja o naknadama dogovara se sa korisnikom i obezbeđuje se na papiru najmanje na zahtev korisnika platnih usluga.

2. Izveštaj o naknadama navodi najmanje sledeće informacije:

2.1. jediničnu naknadu koja se naplaćuje za svaku uslugu i koliko puta je usluga korišćena tokom relevantnog perioda, a kada su usluge kombinovane u paketu, naknada koja se naplaćuje za paket kao celinu, koliko puta je naplaćena naknada za paket tokom relevantnog perioda i dodatnu naknadu koja se naplaćuje za svaku uslugu koja premašuje iznos pokriven naknadom za paket;

2.2. ukupni iznos naknada nastalih tokom relevantnog perioda za svaku uslugu, svaki pruženi paket usluga i usluge koje prelaze količinu obuhvaćenu naknadom za paket;

2.3. kamatnu stopu na prekoračenje koja se primenjuje na platni račun i ukupni iznos obračunanih kamata povezanih sa prekoračenjem u relevantnom periodu, kad je to primenjivo;

2.4. pasivnu kamatnu stopu koja se primenjuje na platni račun i ukupni iznos ostvarenih kamata u relevantnom periodu, kad je to primenjivo;

2.5. ukupni iznos naknada naplaćenih za sve usluge pružene tokom relevantnog perioda.

3. Izveštaj o naknadama:

3.1. mora biti prikazan i strukturiran tako da je jasan i jednostavan za čitanje i napisan slovima veličine koja omogućuje čitanje;

3.2. mora biti tačan, ne sme biti obmanjujući i mora biti izražen u valuti platnog računa ili u drugoj valuti ako su se tako dogovorili korisnik platnih usluga i pružalac platnih usluga;

3.3. mora da sadrži naslov „Izveštaj o naknadama” na vrhu prve stranice izveštaja pored zajedničkog simbola kako bi se dokument razlikovao od druge dokumentacije; i

3.4. mora biti napisan na službenom jeziku ili, ako to zahteva korisnik platnih usluga i ako je dogovoreno sa pružaocem platnih usluga, na drugom jeziku.

4. CBK može odrediti da se izveštaj o naknadama dostavlja zajedno sa informacijama koje se zahtevaju u skladu sa drugim odredbama ovog zakona o platnim računima i srodnim uslugama pod uslovom da su ispunjeni svi zahtevi iz stava 3. ovog člana.

5. CBK definiše standardizovani format prezentacije izveštaja o naknadama i njegov zajednički simbol.

6. Nakon ažuriranja kosovske standardizovane terminologije u skladu sa članom 102. ovog zakona, CBK, kada je potrebno, razmatra i ažurira standardizovani format prezentacije izveštaja o naknadama i njegovog zajedničkog simbola kako je navedeno u stavu 5. ovog člana.

Član 105.

Informacije za korisnike

1. Pružaoci platnih usluga, u svojim ugovornim, poslovnim i marketinškim informacijama za korisnike platnih usluga, koriste, gde je primenljivo, standardizovane uslove navedene na spisku iz člana 102. ovog zakona.

2. Pružaoci platnih usluga mogu koristiti robne marke u informativnom dokumentu o naknadama i u izveštaju o naknadama, pod uslovom da su te marke korišćene dodatno uz standardizovane pojmove navedene na spisku iz stava 4. člana 102. ovog zakona kao sekundarna oznaka tih usluga.

3. Pružaoci platnih usluga mogu koristiti robne marke za označavanje svojih usluga u svojim ugovornim, poslovnim i marketinškim informacijama namenjenim korisnicima platnih usluga, pod uslovom da jasno definišu, ako je primenjivo, odgovarajuće standardizovane pojmove navedene na spisku iz stava 4. člana 102. ovog zakona.

Član 106.

Vebsajtovi za upoređivanje

1. CBK osigurava da korisnici platnih usluga imaju besplatan pristup najmanje jednom vebsajtu za upoređivanje naknada koje naplaćuju pružaoci platnih usluga barem za usluge uključene na spisku iz stava 4. člana 102. ovog zakona.

1.1. vebsajtovima za upoređivanje može upravljati privatni operater, CBK ili druge javni vlasti.

2. CBK može zahtevati da pružaoci vebsajtova za upoređivanje iz stava 1. ovog člana uključuju daljnje uporedne odrednice koje se odnose na nivo usluge koju pruža pružalac platnih usluga.

3. Vebsajtovi za upoređivanje uspostavljene u skladu sa stavom 1. ovog člana:

3.1. operativno su nezavisne kako bi se osiguralo da su svi pružaoci platnih usluga jednako zastupljeni u rezultatima pretraživanja;

3.2. jasno otkrivaju vlasnike vebsajtova i operatere, gde je to primenjivo;

3.3. utvrđuju jasne i objektivne kriterijume na kojima će se zasnivati upoređivanje;

3.4. koriste jasni i nedvosmisleni jezik i, gde je primenljivo, standardizovane termine utvrđene na konačnom spisku iz stava 4. člana 102. ovog zakona;

3.5. pružaju tačne i ažurirane informacije i navode vreme poslednjeg ažuriranja;

3.6. obuhvataju širok raspon ponuda platnog računa koji obuhvata znatan deo tržišta i, ako informacije koje su navedene ne predstavljaju potpuni pregled tržišta, sadrže jasnu naznaku da se ne radi o potpunom pregledu pre prikaza rezultata; i

3.7. obezbeđuju efikasnu proceduru za prijavu netačnih informacija o objavljenim naknadama.

4. CBK će obezbediti da informacije o dostupnosti vebsajtova koji su u skladu sa ovim članom budu dostupne onlajn.

Član 107.

Platni računi u paketu sa drugim proizvodom ili uslugom

Ako se platni račun nudi kao deo paketa zajedno sa drugim proizvodom ili uslugom koji nije povezan sa računom za plaćanje, pružalac platnih usluga obaveštava korisnika platnih usluga o tome da li je moguće odvojeno pribaviti platni račun i, ako je to moguće, pruža odvojene informacije u vezi sa troškovima i naknadama povezanim sa svakim od drugih proizvoda i usluga ponuđenih u tom paketu, a koji se mogu kupiti odvojeno.

POGLAVLJE III. PREBACIVANJE RAČUNA

Član 108.

Pružanje usluge prebacivanja računa

Pružaoци platnih usluga pružaju uslugu prebacivanja računa, kako je opisano u članu 109. između platnog računa u istoj valuti svakom korisniku platnih usluga koji otvori ili ima platni račun kod pružaoca platnih usluga koji se nalazi na Kosovu.

Član 109.

Usluga prebacivanja računa

1. Uslugu prebacivanja računa pokreće pružalac platnih usluga koji je primalac na zahtev korisnika platnih usluga. Usluga prebacivanja računa mora, najmanje, biti u skladu sa st. 2. do 7. ovog člana.

1.1. CBK može uspostaviti ili zadržati opšte mere alternativne onima iz ovog člana, pod uslovom da:

1.1.1. je jasno da je to u interesu korisnika platnih usluga;

1.1.2. nema dodatnog opterećenja za korisnike platnih usluga; i

1.1.3. se prebacivanje računa vrši maksimalno u istom ukupnom vremenskom roku kao što je navedeno u st. 2. do 7. ovog člana.

2. Pružalac platnih usluga koji je primalac obavlja uslugu prebacivanja računa po prijemu ovlašćenja korisnika platnih usluga. U slučaju dva ili više vlasnika računa, ovlašćenje se pribavlja od svakog od njih.

2.1. ovlašćenje se izdaje na službenom jeziku Kosova ili na bilo kom drugom jeziku ako to zahteva korisnik platnih usluga i ako je dogovoreno od strane pružaoca platnih usluga;

2.2. ovlašćenje omogućava korisniku platnih usluga davanje izričitog pristanka pružaocu platnih usluga koji obavlja prenos, za sprovođenje svakog zadatka navedenog u stavu 3. ovog člana i davanje njegovog izričitog pristanka pružaocu platnih usluga koji je primalac, za sprovođenje svakog zadatka iz stava 5. ovog člana;

2.3. ovlašćenje korisniku platnih usluga omogućava da posebno odredi dolazne kreditne transfere, trajne naloge (automatizovane) za kreditne transfere i naloge za direktno terećenje koje treba prebaciti;

2.4. ovlašćenje takođe omogućava korisnicima platnih usluga da navedu datum od kojeg se trajni nalozi (automatizovani) za kreditne transfere i direktna terećenja trebaju izvršiti sa platnog računa koji je otvoren ili koje imaju kod pružaoca platnih usluga koji je primalac. Taj datum jeste najmanje šest radnih dana nakon datuma na koji je pružalac platnih usluga koji je primalac primio dokumente koje je prosledio pružalac platnih usluga koji obavlja prenos u skladu sa stavom 4. ovog člana;

2.5. ovlašćenje korisnika platnih usluga je u pisanoj formi, a kopija ovlašćenja se dostavlja korisniku platnih usluga.

3. U roku od dva radna dana od prijema ovlašćenja iz stava 2. ovog člana, pružalac platnih usluga koji je primalac od pružaoca platnih usluga koji obavlja prenos zahteva da izvrši sledeće zadatke, ako je to predviđeno ovlašćenjem korisnika platnih usluga:

3.1. prosledi pružaocu platnih usluga koji je primalac i korisniku platnih usluga, ako je on to izričito zatražio, spisak postojećih trajnih naloga (automatizovanih) za kreditne transfere i dostupne informacije o ovlašćenjima za direktna terećenja koji se prebacuju;

3.2. prosledi pružaocu platnih usluga koji je primalac i korisniku platnih usluga, ako je on to izričito zatražio, dostupne informacije o ponavljajućim dolaznim kreditnim transferima i direktnim terećenjima kojima upravlja poverilac koja su izvršena na računu za plaćanje korisnika platnih usluga u prethodnih trinaest (13) meseci;

3.3. ako pružalac platnih usluga koji obavlja prenos nema uspostavljen sistem za automatsko preusmeravanje dolaznih kreditnih transfera i direktnih terećenja na platni račun koji korisnik platnih usluga ima kod pružaoca platnih usluga koji je primalac, prestaje da prima direktna terećenja i dolazne kreditne transfere sa učinkom od datuma navedenog u ovlašćenju;

3.4. otkáže trajne naloge (automatizovane) sa učinkom od datuma navedenog u ovlašćenju;

3.5. prenese sav preostali pozitivan saldo na platni račun koji je otvorio ili koji ima kod pružaoca platnih usluga koji je primalac na datum koji je korisnik platnih usluga odredio; i

3.6. zatvori platni račun koji ima kod pružaoca platnih usluga koji obavlja prenos na datum koji odredi korisnik platnih usluga.

4. Po prijemu zahteva od pružaoca platnih usluga koji je primalac, pružalac platnih usluga koji obavlja prenos obavlja sledeće zadatke, ako je to predviđeno u ovlašćenju korisnika platnih usluga:

4.1. šalje pružaocu platnih usluga koji je primalac informacije iz podstavova 3.1. i 3.2. ovog člana, u roku od pet radnih dana;

4.2. ako pružalac platnih usluga koji obavlja prenos ne obezbedi sistem za automatsko preusmeravanje dolaznih kreditnih transfera i direktnih terećenja na platni račun koji korisnik platnih usluga ima ili otvara kod pružaoca platnih usluga koji je primalac, prestaje da prima dolazne kreditne transfere i direktna terećenja na platni račun sa učinkom od datuma navedenog u ovlašćenju;

4.3. CBK može zahtevati od pružaoca platnih usluga koji obavlja prenos da obavesti platioca ili primaoca plaćanja o razlogu za neprihvatanje platne transakcije;

4.4. otkazuje trajne naloge (automatizovane) sa učinkom od datuma navedenog u ovlašćenju;

4.5. prenosi sav preostali pozitivan saldo sa platnog računa na platni račun koji je otvoren ili koji ima kod pružaoca platnih usluga koji je primalac na datum naveden u ovlašćenju;

4.6. ne dovodeći u pitanje stav 1. člana 55. ovog zakona, zatvara platni račun na dan naveden u ovlašćenju ako korisnik platnih usluga nema neizmirenih obaveza po tom platnom računu i pod uslovom da su radnje navedene u podstavovima 4.1, 4.2.i 4.5. ovog stava završene. Pružalac platnih usluga dužan je da odmah obavesti korisnika platnih usluga kada takve neizmirene obaveze sprečavaju zatvaranje platnog računa korisnika platnih usluga.

5. U roku od pet radnih dana od prijema informacija koje se traže od pružaoca platnih usluga koji obavlja prenos iz stava 3. ovog člana, pružalac platnih usluga koji je primalac, kako je i ako je predviđeno u ovlašćenju i u meri u kojoj informacije koje pruža pružalac platnih usluga koji obavlja prenos ili korisnik platnih usluga omogućavaju pružaocu platnih usluga koji je primalac da to učini, obavlja sledeće zadatke:

5.1. sastavlja trajne naloge (automatizovane) za kreditne transfere koje je zatražio korisnik platnih usluga i izvršava ih sa učinkom od datuma navedenog u ovlašćenju;

5.2. vrši sve neophodne pripreme za prihvatanje direktnih zaduženja i prihvata ih sa učinkom od datuma navedenog u ovlašćenju;

5.3. gde je relevantno, obaveštava korisnike platnih usluga o svim drugim primenljivim pravima u vezi sa direktnim zaduženjem u skladu sa ovim zakonom i postojećim zakonskim ili regulatornim pravilima na snazi;

5.4. obaveštava platioce navedene u ovlašćenju i koji zadaju ponavljajuće dolazne kreditne transfere na platni račun korisnika platnih usluga o detaljima platnog računa korisnika platnih usluga otvorenog kod pružaoca platnih usluga koji je primalac i prosleđuje platiocima kopiju ovlašćenja korisnika platnih usluga. Ako pružalac platnih usluga koji je primalac nema sve informacije koje su mu potrebne da obavesti platioce, traži od korisnika platnih usluga ili pružaoca platnih usluga koji obavlja prenos podatke koji nedostaju;

5.5. obaveštava primaocima plaćanja koji su navedeni u ovlašćenju i koji se korišćenjem direktnog terećenja naplaćuju sa platnog računa korisnika platnih usluga o detaljima platnog računa korisnika platnih usluga kod pružaoca platnih usluga koji je primalac i o datumu kada direktna terećenja trebaju biti naplaćena s tog platnog računa i prosleđuje primaocima plaćanja kopiju ovlašćenja korisnika platnih usluga. Ako pružalac platnih usluga koji je primalac nema sve informacije koje su mu potrebne da obavesti primaocima plaćanja, traži od korisnika platnih usluga ili pružaoca platnih usluga koji obavlja prenos da dostavi podatke koji nedostaju.

6. Kada korisnik platnih usluga odabere da lično pruži informacije iz podstavova 5.4 i 5.5 ovog člana platiocima ili primaocima plaćanja umesto pružanja izričite saglasnosti u skladu sa stavom 2. ovog člana pružaocu platnih usluga koji je primalac da tako postupi, pružalac platnih usluga koji je primalac dostavlja korisniku platnih usluga standardna pisma u kojima su navedeni detalji platnog računa i početni datum određen u ovlašćenju u roku navedenom u stavu 5. gore.

7. Ne dovodeći u pitanje stav 2. člana 68. ovog zakona, pružalac platnih usluga koji obavlja prenos neće blokirati platne instrumente pre datuma navedenog u ovlašćenju korisnika platnih usluga, kako se pružanje platnih usluga korisniku platnih usluga ne bi prekinulo tokom pružanja usluge prebacivanja.

Član 110.

Naknade povezane sa uslugom prebacivanja računa

1. Korisnici platnih usluga imaju pravo besplatnog pristupa svojim ličnim podacima u vezi sa postojećim trajnim nalogima (automatizovanim) i direktnim terećenjima koje ima ili pružalac platnih usluga koji je primalac ili pružalac platnih usluga koji obavlja prenos.

2. Pružalac platnih usluga koji obavlja prenos obezbeđuje informacije koje zahteva pružalac platnih usluga koji je primalac u skladu sa podstavom 4.1. člana 109. ovog zakona bez da to naplati korisniku platnih usluga ili pružaocu platnih usluga koji je primalac.

3. Naknade koje, ako postoje, pružalac platnih usluga koji obavlja prenos primenjuje na korisnika platnih usluga za zatvaranje platnog računa koji ima kod njega, moraju biti razumne i u skladu sa stvarnim troškovima pružaoca platnih usluga, a sve naknade plaćene unapred od strane korisnika platnih usluga nadoknađuju se na proporcionalnoj osnovi.

4. Naknade koje, ako postoje, pružalac platnih usluga koji obavlja prenos ili pružalac platnih usluga koji je primalac primenjuje na korisnika platnih usluga za svaku uslugu pruženu u skladu sa članom 109. ovog zakona, osim onih navedenih u st. 1, 2. i 3. ovog člana, treba da budu razumne i u skladu sa stvarnim troškovima tog pružaoca platnih usluga.

Član 111.

Finansijski gubitak za korisnike platnih usluga

1. Svaki finansijski gubitak, uključujući naknade i kamate, koji je pretrpeo korisnik platnih usluga i koji je direktno rezultat neusklađenosti pružaoca platnih usluga koji je uključen u proces prebacivanja računa sa svojim obavezama iz člana 109. ovog zakona, biće nadoknađen od strane tog pružaoca platnih usluga bez odlaganja.

2. Odgovornost iz stava 1. ovog člana, neće se primenjivati u slučajevima neuobičajenih i nepredvidivih okolnosti koje su van kontrole pružaoca platnih usluga koji se zalaže za primenu tih okolnosti, čije bi posledice bile neizbežne uprkos svim nastojanjima u suprotnom smeru ili kada pružaoca platnih usluga obavezuju druge pravne obaveze.

Član 112.

Informacije o usluzi prebacivanja računa

1. Pružaoci platnih usluga korisnicima platnih usluga stavljaju na raspolaganje sledeće informacije o usluzi prebacivanja računa:

1.1. uloge pružaoca platnih usluga koji obavlja prenos i pružaoca platnih usluga koji je primalac za svaki korak postupka prebacivanja računa, kako je naznačeno u članu 109. ovog zakona;

1.2. vremenski okvir za završetak odgovarajućih koraka;

1.3. naknade, ako postoje, naplaćene za proces prebacivanja računa;

1.4. sve informacije koje će se zatražiti od korisnika platnih usluga; i

1.5. postupci alternativnog rešavanja sporova iz člana 122. ovog zakona.

2. CBK može zahtevati da pružaoci platnih usluga takođe stave na raspolaganje druge relevantne informacije.

3. Informacije iz st. 1. i 2. moraju biti dostupne besplatno, na papiru ili na nekom drugom trajnom nosaču podataka, u svim poslovnim prostorima pružaoca platnih usluga kojima korisnici platnih usluga imaju pristup, moraju uvek biti dostupne u elektronskom obliku na njegovom veb sajtu i moraju biti dostavljene korisnicima platnih usluga na njihov zahtev.

POGLAVLJE IV.

PRISTUP PLATNIM RAČUNIMA

Član 113.

Delokrug primene

1. Ovo Poglavlje se primenjuje na potrošače bez obzira da li su već obuhvaćeni ugovorom o platnim uslugama.

2. Sprovođenje ovog Poglavlja se primenjuje na banke koje, u skladu sa stavom 1. člana 115. ovog zakona, kao što utvrđuje CBK, nude platne račune sa osnovnim uslugama.

Član 114.

Nediskriminacija

1. Banke neće diskriminisati potrošače koji legalno borave na Kosovu po bilo kom osnovu kao što su nacionalnost, pol, rasa, boja kože, etničko ili socijalno poreklo, genetske karakteristike, jezik, vera ili uverenje, političko ili bilo koje drugo mišljenje, pripadnost nacionalnoj manjini, imovina, rođenja, invaliditet, starost ili seksualna orijentacija, kada se ti potrošači prijave ili pristupe računu za plaćanje na Kosovu.

2. Uslovi koji se primenjuju na posedovanje platnog računa sa osnovnim uslugama ne smeju ni na koji način biti diskriminirajući.

Član 115.

Pravo pristupa računu za plaćanje sa osnovnim uslugama

1. CBK obezbeđuje da platni računi sa osnovnim uslugama budu ponuđeni potrošačima od strane svih banaka kako bi se garantovao pristup njima za sve potrošače na Kosovu, i da bi se sprečilo narušavanje konkurencije.

2. Potrošači koji legalno borave na Kosovu, uključujući potrošače bez fiksne adrese i tražioce azila, i potrošače koji nemaju boravišnu dozvolu, ali čije je proterivanje nemoguće iz pravnih ili faktičkih razloga, imaju pravo da otvore i koriste platni račun sa osnovnim uslugama kod banke koje se nalaze na Kosovu.

3. Potrošači koji žele da otvore platni račun sa osnovnim uslugama na Kosovu moraju da pokažu istinski interes za to, u skladu sa i pod uslovima navedenim u ovom članu.

4. CBK obezbeđuje da ostvarivanje prava ne bude previše teško ili opterećujuće za potrošača.

5. Banke otvaraju platni račun sa osnovnim uslugama ili odbijaju zahtev potrošača za platni račun sa osnovnim uslugama, u svakom slučaju bez nepotrebnog odlaganja, a najkasnije u roku od deset (10) radnih dana od prijema kompletnog zahteva.

6. Banke odbijaju zahtev za platni račun sa osnovnim uslugama kada bi otvaranje takvog računa dovelo do povrede odredaba o sprečavanju pranja novca i borbi protiv finansiranja terorizma iz Zakona sprečavanju pranja novca i borbi protiv finansiranja terorizma i primenljivih podzakonskih akata i uredbi CBK-a.

7. Banke mogu odbiti zahtev za platni račun sa osnovnim uslugama kada potrošač već ima platni račun u banci koja se nalazi na Kosovu koja mu omogućava da koristi usluge navedene u stavu 1. člana 116. ovog zakona, osim kada potrošač izjavljuje da je primio obaveštenje da će takav platni račun biti zatvoren.

7.1. u takvim slučajevima, pre otvaranja platni račun sa osnovnim uslugama, banka može da proveri da li potrošač ima ili nema platni račun u banci koja se nalazi na Kosovu koja omogućava potrošačima da koriste usluge navedene u stavu 1. člana 116. ovog zakona. Banke se u tu svrhu mogu osloniti na izjavu časti koju potpisuje korisnik.

8. U slučajevima iz st. 6. i 7. ovog člana, nakon donošenja odluke, banka odmah pismeno i bez naknade obaveštava potrošača o odbijanju i konkretnom razlogu odbijanja, osim ako bi takvo objavljivanje bilo ograničeno ili zabranjeno zakonom.

8.1. u slučaju odbijanja, banke savetuju potrošača o postupku podnošenja žalbe na odbijanje, kao i o pravu potrošača da stupi u kontakt sa CBK-om i iskoristi

relevantne mehanizme za rešavanje sporova predviđene Poglavljem I. Dela VI. ovog zakona i pružaju mu se relevantni kontakt podaci.

9. Pristup računu za plaćanje sa osnovnim uslugama ne može se uslovljavati kupovinom dodatnih usluga ili udela u banci osim ako je ovo potonje uslovljeno za sve klijente banke.

Član 116.

Obeležja platnog računa sa osnovnim uslugama

1. Platni račun sa osnovnim uslugama uključuje sledeće usluge:

1.1. usluge koje omogućavaju sve operacije potrebne za otvaranje, vođenje i zatvaranje platnog računa;

1.2. usluge koje omogućavaju polaganje novčanih sredstava na platni račun;

1.3. usluge koje omogućavaju podizanje gotovine unutar Kosova sa platnog računa na šalteru ili na bankomatima-ATM tokom ili izvan radnog vremena pružaoca platnih usluga;

1.4. izvršenje sledećih platnih transakcija na Kosovu:

1.4.1. direktnih terećenja;

1.4.2. platnih transakcija putem platne kartice, uključujući onlajn plaćanja i isključujući platne transakcije izvršene kreditnim karticama;

1.4.3. kreditnih transfera, uključujući trajne naloge (automatizovane), na terminalima i šalterima, tamo gde su dostupni, i putem onlajn servisa banke.

1.5. usluge navedene u podstavovima 1.1. do 1.4. ovog člana, banka će ponuditi u onoj meri u kojoj ih već nudi potrošačima koji imaju račune za plaćanje osim platnog računa sa osnovnim uslugama.

2. CBK može uspostaviti obavezu koja zahteva od banaka osnovanih na Kosovu da pruže dodatne usluge, koje se smatraju bitnim za klijente na osnovu uobičajenih praksi na Kosovu, sa računom za plaćanje sa osnovnim uslugama.

3. Banke nude račune za plaćanje sa osnovnim uslugama najmanje u evrima.

4. Platni računi sa osnovnim uslugama omogućavaju klijentima da izvrše neograničen broj operacija u vezi sa uslugama iz stava 1. ovog člana.

5. U pogledu usluga iz podstavova 1.1, 1.2, 1.3. i pod-podstava 1.4.2. ovog člana, isključujući platne transakcije putem kreditne kartice, bankama nije dozvoljeno da naplaćuju bilo kakve naknade mimo razumnih naknada, ako postoje, iz člana 117. ovog zakona, bez obzira na broj izvršenih operacija na računu za plaćanje.

6. Što se tiče usluga navedenih u pod-podstavovima 1.4.1. i 1.4.2. ovog člana samo u pogledu platnih transakcija putem kreditne kartice i podstava 1.4.3. stava 1. ovog člana, CBK može odrediti minimalni broj radnji za koje banke mogu naplatiti samo razumne naknade, ako postoje, iz člana 117. ovog zakona.

6.1. CBK obezbeđuje da minimalni broj radnji bude dovoljan da pokrije ličnu upotrebu od strane potrošača, uzimajući u obzir postojeće ponašanje potrošača i uobičajene komercijalne prakse;

6.2. naknade koje se naplaćuju za radnje iznad minimalnog broja radnji nikada neće biti veće od onih koje se naplaćuju prema uobičajenoj politici određivanja cena od strane banke.

7. Banka je dužna da obezbedi da potrošač može upravljati platnim transakcijama i pokretati ih sa svog platnog računa sa osnovnim uslugama u prostorijama banke i putem pristupa na daljinu/onlajn, tamo gde su dostupne.

8. Ne dovodeći u pitanje druge zakonske ili regulatorne zahteve koji se primenjuju na prekoračenja, banke mogu, na zahtev klijenta, obezbediti prekoračenje u vezi sa računom za plaćanje sa osnovnim uslugama.

8.1. CBK može definisati maksimalan iznos i maksimalno trajanje prekoračenja;

8.2. pristup korišćenju ili korišćenje platnog računa sa osnovnim uslugama neće biti ograničeno ili uslovljeno kupovinom takvih prekoračenja.

Član 117.

Povezane naknade

1. CBK osigurava da usluge navedene u članu 116. ovog zakona banke nude besplatno ili uz razumnu naknadu, omogućavajući povoljnije uslove za osetljive grupe potrošače bez bankovnog računa.

2. CBK osigurava da naknade koje se naplaćuju potrošačima za nepoštovanje obaveza potrošača utvrđenih okvirnim ugovorom budu razumne.

3. CBK određuje razumne naknade iz prethodnih stavova, uzimajući u obzir kao minimum nivo nacionalnog dohotka i prosečne naknade koje naplaćuju banke u Republici Kosovo za usluge koje se pružaju na platnim računima.

Član 118.

Okvirni ugovori i raskid

1. Okvirni ugovori koji obezbeđuju pristup računima za plaćanje sa osnovnim uslugama podležu Poglavlju III. Dela III. ovog zakona, osim ako nije drugačije određeno u st. 2. i 4. ovog člana.

2. Banka može jednostrano raskinuti okvirni ugovor samo ako je ispunjen najmanje jedan od sledećih uslova:

2.1. potrošač je namerno koristio platni račun u nezakonite svrhe;

2.2. nije bilo transakcije na računu za plaćanje više od dvadeset četiri (24) uzastopna meseca;

2.3. potrošač je dao netačne podatke kako bi dobio platni račun sa osnovnim uslugama gde bi tačne informacije dovele do nepostojanja takvog prava;

2.4. potrošač više nije legalno nastanjen na Kosovu;

2.5. potrošač je naknadno otvorio drugi platni račun koji mu omogućava da koristi usluge navedene u stavu 1. člana 116. ovog zakona.

3. CBK može identifikovati dodatne ograničene i specifične slučajeve u kojima banka može jednostrano raskinuti okvirni ugovor za platni račun sa osnovnim uslugama.

3.1. takvi slučajevi će se zasnivati na važećim zakonskim odredbama i imaće za cilj izbegavanje zloupotrebe od strane potrošača njihovog prava na pristup računu za plaćanje sa osnovnim uslugama.

4. Kada banka raskine ugovor o računu za plaćanje sa osnovnim uslugama po jednom ili više osnova navedenih u podstavovima 2.2, 2.4. i 2.5. ovog člana i u stavu 3. ovog člana, obaveštava potrošača o razlozima i opravdanju za raskid najmanje dva (2) meseca pre stupanja na snagu, pisanim putem i besplatno, osim ako bi takvo otkrivanje podataka bilo zabranjeno zakonom ili nalogom nadležnog organa javne vlasti.

4.1. kada banka raskine ugovor u skladu sa podstavom 2.1. ili 2.3. ovog člana, raskid stupa na snagu odmah.

5. Obaveštenjem o raskidu potrošač se savetuje o postupku podnošenja žalbe na raskid, ako postoji, i o pravu potrošača da stupi u kontakt sa CBK-om i koristi relevantne mehanizme za rešavanje sporova predviđene u Poglavlju I. Dela VI. ovog zakona i pružaju mu se relevantni kontakt podaci.

Član 119.

Opšte informacije o platnim računima sa osnovnim uslugama

1. CBK osigurava da su na snazi adekvatne mere za podizanje svesti javnosti o dostupnosti platnog računa sa osnovnim uslugama, njihovim opštim uslovima određivanja cena, procedurama koje treba slediti kako bi se ostvarilo pravo pristupa na otvaranje i korišćenje platnog računa sa osnovnim uslugama i metodama pristupa alternativnim postupcima za rešavanje sporova radi.

1.1. CBK osigurava da mere komunikacije budu dovoljne i dobro ciljane, posebno da dopru do finansijski isključenih, ranjivih korisnika i korisnika usluga mobilnog plaćanja.

2. Banke potrošačima besplatno stavljaju na raspolaganje dostupne informacije i pomoć u vezi sa posebnim uslugama koje se nude u okviru platnog računa sa osnovnim uslugama, o naknadama za njihovo korišćenje i o uslovima korišćenja. Dostavljene informacije će jasno pokazati da kupovina dodatnih usluga nije obavezna za pristup računu za plaćanje sa osnovnim uslugama.

DEO VI. PRITUŽBE, ALTERNATIVNO REŠAVANJE SPOROVA, PREKRŠAJI I ADMINISTRATIVNE KAZNE

POGLAVLJE I. POSTUPCI ZA PODNOŠENJE PRITUŽBE I ALTERNATIVNO REŠAVANJE SPOROVA

POTPOGLAVLJE I. POSTUPCI ZA PODNOŠENJE PRITUŽBE

Član 120. Pritužbe

1. Pružaoci platnih usluga uspostavljaju formalne procedure za podnošenje pritužbi pružaocu platnih usluga od strane korisnika platnih usluga i drugih zainteresovanih strana, uključujući udruženja potrošača o pitanjima obuhvaćenim ovim zakonom.

2. Postupci za podnošenje pritužbe iz prethodnog stava moraju uključiti pravo korisnika platnih usluga i drugih zainteresovanih strana, uključujući udruženja potrošača, da podnesu pritužbu CBK-u.

3. CBK usvaja neophodne procedure kako bi omogućio korisnicima platnih usluga i drugim zainteresovanim stranama, uključujući udruženja potrošača, da podnesu pritužbu direktno CBK-u u vezi sa navodnim kršenjem ovog zakona od strane pružaoca platnih usluga.

4. Ne dovodeći u pitanje pravo na pokretanje postupka pred sudom u skladu sa važećim zakonom, korisnici platnih usluga imaju pristup alternativnim mehanizmima za rešavanje sporova utvrđenim u skladu sa članom 121. ovog zakona.

5. CBK može izdati smernice ili propise za sprovođenje postupaka iz stava 1. ovog člana.

POTPOGLAVLJE II. ALTERNATIVNO REŠAVANJE SPOROVA

Član 121. Rešavanje sporova

1. Pružaoci platnih usluga uspostavljaju i primenjuju adekvatne i efikasne postupke rešavanja pritužbi za rešavanje pritužbi korisnika platnih usluga u vezi sa pravima i obavezama koje proizilaze iz Delova III, IV. i V. ovog zakona.
2. Postupci iz prethodnog stava biće dostupni na službenom jeziku ili na drugom jeziku ako je izričito dogovoreno između pružaoca platnih usluga i korisnika platnih usluga.
3. Pružaoci platnih usluga ulažu sve moguće napore da odgovore, na papiru ili, ako je dogovoreno između pružaoca platnih usluga i korisnika platnih usluga, na drugom trajnom nosaču podataka, na pritužbe korisnika platnih usluga.
4. Odgovor pružaoca platnih usluga iz prethodnog stava se odnosi na sve navedene primedbe i pruža se u odgovarajućem vremenskom roku, a najkasnije u roku od petnaest (15) radnih dana od prijema pritužbe.
  - 4.1. u izuzetnim situacijama, ako se odgovor ne može dati u roku od petnaest (15) radnih dana iz razloga koji su izvan kontrole pružaoca platnih usluga, zahteva se slanje privremenog odgovora u kojem se jasno navode razlozi kašnjenja odgovora na pritužbu i rok do kojeg će korisnik platnih usluga primiti konačan odgovor;
  - 4.2. u svakom slučaju, rok za primanje konačnog odgovora neće biti duži od trideset pet (35) radnih dana.
5. Pružalac platnih usluga obaveštava korisnika platnih usluga o pravu da uputi spor CBK-u i o svim alternativnim postupcima rešavanja sporova koji su na snazi za rešavanje sporova u vezi sa pravima i obavezama koje proizilaze iz Delova III, IV. i V. od ovog zakona.
6. Informacije iz stava 5. ovog člana navode se na jasan, sveobuhvatan i lako dostupan način na veb-sajtu pružaoca platnih usluga, gde postoji, u ogranku i u okvirnom ugovoru između pružaoca platnih usluga i korisnika platnih usluga. Njime se navodi kako se može pristupiti daljim informacijama o alternativnim postupcima rešavanja sporova.
7. CBK može izdati smernice ili propise za sprovođenje odredbi ovog člana, što uključuje uvođenje pravila o postupcima rešavanja sporova koji su korisniji za korisnika platnih usluga od onih navedenih u ovom članu.

Član 122. Postupci za alternativno rešavanje sporova

1. CBK reguliše, uspostavlja ili promoviše uspostavljanje adekvatnih, nezavisnih, nepristrasnih, transparentnih i efikasnih procedura za alternativno rešavanje sporova, na

osnovu i uzimajući u obzir sve postojeće zakonske odredbe koje pokrivaju alternativno rešavanje sporova i finansijsku zaštitu potrošača, za rešavanje sporova između korisnika platnih usluga i pružalaca platnih usluga u vezi sa pravima i obavezama iz Delova III, IV. i V. ovog zakona.

2. Alternativni postupci rešavanja sporova iz prethodnog stava primenjivaće se na sve pružaoce platnih usluga, a pokrivaju i aktivnosti onih koji efektivno kontrolišu i upravljaju poslovanjem pružalaca platnih usluga.

3. Pružaoци platnih usluga dužni su da korisnicima platnih usluga pruže informacije o najmanje jednom alternativnom rešavanju sporova za potrošačke sporove, što uključuje veb-sajt adresu i nadležnog organa za alternativno rešavanje sporova na koji se poziva pružalac platnih usluga.

4. Prava korisnika platnih usluga iz prethodnih stavova ovog člana ne utiču na njihovo pravo na pokretanje sudskog postupka niti na druga prava ili zakonske zaštite predviđene zakonom.

5. CBK efikasno saraduje sa nadležnim stranim subjektima za rešavanje prekograničnih sporova u vezi sa pravima i obavezama koje proizilaze iz Delova III, IV. i V. ovog zakona.

Član 123.

Obaveza obaveštavanja potrošača o njihovim pravima

1. Centralna banka Kosova će izraditi i objaviti na svom veb-sajtu elektronski letak o pravima potrošača, u kojem će na jasan i lako razumljiv način biti navedena prava potrošača u skladu sa relevantnim zakonima.

2. Finansijske institucije će obezbediti da letak iz stava 1. ovog člana bude dostupan bez naknade na njihovim veb-sajtovima, kao i fizički (na papiru) u njihovim ograncima, kod njihovih zastupnika i kod subjekata kojima su njihove aktivnosti poverene.

3. U odnosu na lica sa invaliditetom, odredbe ovog člana primenjivaće se korišćenjem odgovarajućih alternativnih sredstava, omogućavajući da informacije budu dostupne u pristupačnom formatu.

POGLAVLJE II.
KRIVIČNE ODREDBE, ADMINISTRATIVNI PREKRŠAJI I KAZNE

POTPOGLAVLJE I.
KRIVIČNE ODREDBE

Član 124.
Krivične odredbe

Ko obavlja delatnost pružanja platnih usluga ili izdavanja elektronskog novca suprotno čl. 28. i 35. ovog zakona, bez odgovarajućeg ovlašćenja ili primenjivog izuzeća predviđenog ovim zakonom, čini krivično delo i kazniće se kaznom zatvora u trajanju do tri (3) godine.

POTPOGLAVLJE II.
ADMINISTRATIVNI PREKRŠAJI

Član 125.
Administrativni prekršaji i kazne

1. Kršenje odredbi ovog zakona ili bilo kog drugog podzakonskog akta koje je izdala CBK za njegovu primenu, kao što je predviđeno ovim članom, smatraće se administrativnim prekršajem i CBK ima ovlašćenje da izriče kazne platnoj službi. provajdera, institucije elektronskog novca ili drugih relevantnih fizičkih ili pravnih lica utvrđenih u narednim stavovima ovog člana. CBK javno objavljuje svaku administrativnu kaznu izrečenu zbog povredu mera usvojenih ovim zakonom, osim u slučajevima kada bi takvo objavljivanje ozbiljno ugrozilo finansijska tržišta ili prouzrokovalo nesrazmernu štetu uključenim stranama.

2. CBK izriče kaznu od petsto evra (500€) do dvadeset pet hiljada evra (25.000€) za pružaoca platnih usluga ili instituciju elektronskog novca koja počinii bilo koji od sledećih prekršaja:

2.1. ne ispunjava zahteve za minimalni kapital kako je utvrđeno ovim zakonom i CBK-om;

2.2. krši neki od pravila koje se odnose na čuvanje sredstava kako je predviđeno čl. 11. i 33. ovog zakona;

2.3. nije uspostavila adekvatne i sveobuhvatne mehanizme revizije zahtevane prema stavu 2. člana 12. i stavu 1. člana 29. ovog zakona;

2.4. ne obaveštava CBK-a o bilo kom većem razvoju događaja kao što je navedeno u članu 17. ovog zakona;

2.5. ne vodi račune i/ili ne priprema finansijske izveštaje koji odražavaju njihovo finansijsko stanje precizno i u skladu sa računovodstvenim pravilima i principima kako je utvrđeno u članu 19. ovog zakona;

- 2.6. ne izveštava u skladu sa formom, vrstom, metodologijom, sadržajem i periodima izveštavanja koje je odredio CBK;
- 2.7. odobrava kredite u vezi sa platnim uslugama u suprotnosti sa zahtevima iz stava 4. člana 20. i podstava 1.2. člana 32. ovog zakona;
- 2.8. pruža platne usluge preko zastupnika, bez obaveštavanja CBK-a, kao što je predviđeno stavom 1. člana 21. ovog zakona;
- 2.9. ne obaveštava CBK-a o ugovaranju operativnih funkcija kao što je predviđeno u stavu 5. člana 21. ovog zakona;
- 2.10. tereti korisnika platnih usluga za davanje informacija u suprotnosti sa članom 40. ovog zakona;
- 2.11. ne pruža korisniku platnih usluga nijednu informaciju koja se traži prema Delu III. ili pruža informacije na nepotpun ili lažan način kršeći uslove utvrđene u čl. 42, 44. do 49, 51. do 53. ovog zakona;
- 2.12. tereti korisnika platnih usluga u slučaju raskida okvirnog ugovora, u suprotnosti sa članom 55. ovog zakona;
- 2.13. neopravdano odbija izvršenje naloga za plaćanje, ili ne obaveštava korisnika platnih usluga u skladu sa čl. 78. i 79. ovog zakona;
- 2.14. sprečava korisnika plaćanja da opozove nalog za plaćanje u skladu sa članom 80. ovog zakona;
- 2.15. ne prenosi puni iznos platne transakcije iz stava 1. člana 81. ovog zakona, ili u slučaju da su se strane dogovorile o odbijanju troškova od prenesenog iznosa, ne obaveštava primaoca plaćanja o punom iznosu platne transakcije i odbijene naknade, kako je navedeno u stavu 2. člana 81. ovog zakona;
- 2.16. krši rokove propisane čl. 82. i 87. o vremenu izvršenja i datumu valute;
- 2.17. krši obaveze povraćaja u slučajevima neizvršenja, neispravnog ili zadocnelog izvršenja platnih transakcija iz čl. 89. i 90. ovog zakona, kao i bilo koju od obaveza iz čl. 88, 91. i 92. ovog zakona;
- 2.18. krši, ne dovodeći u pitanje druge moguće sankcije predviđene zakonom, uslove za obradu ličnih podataka predviđene članom 94. ovog zakona;
- 2.19. ne implementira, ili implementira u suprotnosti sa zakonskim i regulatornim odredbama, bilo koju od procedura i mehanizama predviđenih u Delu VI. za podnošenje žalbi ili rešavanje sporova; i
- 2.20. krši bilo koju drugu odredbu ovog zakona ili bilo koji od podzakonskih akata koje je izdala CBK za njegovu primenu, pored onih predviđenih stavom 2. i gore

navedenih podstavova, kada takva kršenja prouzrokuju direktnu štetu korisnicima platnih usluga ili sprečavaju pravilno sprovođenje bilo koje od ovlašćenja ili nadležnosti CBK-a prema ovom zakonu.

3. CBK izriče kaznu od hiljadu petsto evra (1.500€) do pedeset hiljada evra (50.000€) platnom sistemu, operateru platnog sistema ili banci u slučaju kršenja bilo koje od obaveza predviđenih u čl. 26. i 27. ovog zakona.

4. CBK izriče kaznu od hiljadu petsto evra (1.500€) do dvadeset pet hiljada evra (25.000€) pružaocu usluga iniciranja plaćanja ili pružaocu usluga informacija o računu u slučaju kršenja bilo koje od obaveza utvrđenih u čl. 66. i 67. ovog zakona.

5. CBK izriče kaznu od hiljadu petsto evra (1.500€) do pedeset hiljada evra (50.000€) pružaocu platnih usluga koji vodi račun koji počinu bilo koji od sledećih prekršaja:

5.1. kada odmah ne potvrde pružaocu platnih usluga da li je iznos neophodan za izvršenje platne transakcije po osnovu kartice dostupan na platnom računu platioca, u skladu sa članom 65. ovog zakona;

5.2. kada ne izvrši radnje iz stava 4. člana 66. ovog zakona;

5.3. u slučaju povrede obaveza iz stava 3. člana 67. ovog zakona.

6. CBK izriče kaznu od hiljadu petsto evra (1.500€) do pedeset hiljada evra (50.000€) licu koje je izuzeto prema članu 24., u slučaju kršenja obaveze obaveštavanja CBK-a prema stavu 5. tog člana i stavu 3. člana 28. ovog zakona.

7. CBK izriče kaznu od deset hiljada evra (10.000€) do sto hiljada evra (100.000€) banci koja počinu bilo koji od sledećih prekršaja:

7.1. ne obavesti potrošača o odbijanju otvaranja platnog računa sa osnovnim uslugama iz stava 8. člana 115. ovog zakona;

7.2. ne obezbedi račune za plaćanje sa osnovnim uslugama kada se to zahteva ili kada obezbedi takve račune sa uslugama, uslovima u suprotnosti sa odredbama čl. 113. do 118. ovog zakona;

7.3. krši sve zahteve za informacijama u vezi sa obezbeđivanjem platnog računa sa osnovnim uslugama utvrđenim u Poglavlju IV. Dela V. ovog zakona;

7.4. odbije otvaranje platnog računa sa osnovnim uslugama, osim kada je to dozvoljeno odredbama člana 115. ovog zakona;

7.5. primenjuje naknade koje se odnose na račune za plaćanje sa osnovnim uslugama, a u suprotnosti sa onima predviđenim članom 117. ovog zakona;

7.6. ne obavesti potrošača o jednostranom raskidu ugovora o platnog računa sa osnovnim uslugama iz st. 4. i 5. člana 118. ovog zakona.

8. CBK izriče kaznu od pet hiljada evra (5.000€) do pedeset hiljada evra (50.000€) platnoj instituciji ili instituciji elektronskog novca koja počini bilo koji od sledećih prekršaja:

8.1. pruža sve platne usluge ili usluge u vezi sa izdavanjem elektronskog novca koje nisu obuhvaćene ovlašćenjem izdatim od strane CBK-a;

8.2. obavlja bilo koju aktivnost koja se sastoji od primanja depozita ili ostalih povratnih sredstava od javnosti za svoj račun ili u ime treće strane;

8.3. krši obaveze koje se odnose na kontrolu deoničkih udela u skladu sa članom 13. ovog zakona;

8.4. ne čuva sredstva klijenata kao što je predviđeno čl. 11. i 33. ili ne pruža relevantne informacije koje odredi ili traži CBK u vezi sa čuvanjem sredstava, uključujući i kako je predviđeno u stavu 3. člana 29. ovog zakona;

8.5. ne pruži informacije koje zahteva CBK, ili ometa, sprečava ili ne saraduje sa bilo kojom nadzornom funkcijom CBK-a prema stavu 2. člana 6. ovog zakona;

8.6. krši uslove za izdavanje i povraćaj elektronskog novca iz čl. 36. i 37. ovog zakona;

8.7. izdaje elektronski novac preko zastupnika suprotno stavu 6. člana 29. ovog zakona.

9. CBK izriče dnevnu kaznu od sto evra (100€) do hiljadu evra (1.000€) svakom pružaocu platnih usluga u slučajevima kontinuiranih administrativnih prekršaja.

10. Pravo na reviziju administrativnih prekršaja, utvrđeno ovim zakonom, ne može se ostvariti po protoku 3 godine od trenutka izvršenja administrativnog prekršaja.

11. Kazne izrečene u skladu sa ovim članom uplaćuju se na račun budžeta Kosova.

12. Kazne izrečene prema ovom članu su izvršna ovlašćenja i za njihovo izvršenje su zaduženi sudovi i privatni izvršitelji.

Član 126.

Proceduralni aspekti

1. U slučaju ponavljanja prekršaja, i/ili ako se kazna iz člana 125. ovog zakona ne plati u roku koji je odlukom propisala CBK, CBK može da odluči da:

1.1. da udvostruči izrečenu kaznu;

1.2. da suspenduje vršenje jedne ili više aktivnosti pružaoca platnih usluga ili institucija elektronskog novca na period do šest (6) meseci;

1.3. odlukom iz prethodnog stava, CBK određuje plaćanje svih aktivnih obaveza, uključujući primenljive administrativne troškove, kao i ispravku povreda i postojećih nedostataka koji su doveli do primene relevantnih kazni;

1.4. u slučaju da se obaveze ne izmire ili se kršenja i nedostaci ne otklone u roku od šest (6) meseci suspenzije ili dužem periodu ako to propiše CBK, CBK povlači relevantno ovlašćenje ili usvaja odgovarajuće mere da zabrani relevantnom licu, čak i ako postupa u skladu sa izuzećem predviđenim ovim zakonom, da nastavi da pruža platne usluge ili bilo koje povezane aktivnosti.

2. Kazne predviđene članom 125. ovog zakona primenjuju se na fizička lica koja kontrolišu i upravljaju aktivnostima pružaoca platnih usluga ili institucije elektronskog novca, u kom slučaju se minimalni i maksimalni iznosi iz člana 125. ovog zakona umanjuju za polovinu ili, u slučaju zaposlenih bez rukovodećih funkcija, za dve trećine.

3. Proceduralne odredbe propisane Zakonom o Centralnoj banci primenjuju se na primenu kazni iz ovog Potpoglavlja.

Član 127.

Određivanje kazni i administrativnih mera

1. Pored povlačenja ovlašćenja pružaoca platnih usluga ili institucije elektronskog novca prema članu 16. ovog zakona ili stavu 1. člana 126. ovog zakona, CBK može izreći administrativnu meru kada otkrije kršenje ili povredu bilo koje odredbe ovog zakona i pre ili kao dopuna primene kazne iz člana 125. kako je predviđeno Zakonom o CBK, takve mere obuhvataju:

1.1. preporuke;

1.2. pismena upozorenja;

1.3. pismene naloge;

1.4. suspenziju ili otpuštanje lica odgovornih za kontrolu i/ili upravljanje aktivnostima pružaoca platnih usluga ili institucije elektronskog novca.

2. Izricanje kazni i mera od strane CBK-a predviđenih u ovom Potpoglavlju ne sprečava nametanje bilo koje druge građanske ili krivične odgovornosti prema odredbama bilo kog važećeg zakona.

Član 128.

Saopštavanje i objavljivanje administrativnih mera i novčanih kazni

1. Odluke CBK-a i sve novčane kazne i administrativne mere izrečene prema ovom Potpoglavlju će, pod uslovima i kao što je predviđeno Zakonom o Centralnoj banci, biti propisno saopštene od strane CBK-a zainteresovanim stranama.

2. CBK može odlučiti da objavi odluku za izricanje administrativnih mera ili novčanih kazni ako smatra da je potrebno da obavesti javnost u skladu sa Pravilnikom o procedurama za izricanje administrativnih kazni.

Član 129

Administrativni postupak

1. Administrativni postupak koji se sprovodu za primenu ovog Potpoglavlja podleže pravilima utvrđenim Zakonom o Centralnoj banci i ovim zakonom, kao i svakoj uredbi koju je CBK donela shodno tim odredbama.

2. Ne dovodeći u pitanje sudsko preispitivanje utvrđeno članom 130. ovog zakona, odluke donete od strane CBK-a u odnosu na lice u skladu sa odredbama ovog zakona su konačne.

Član 130.

Sudsko preispitivanje

Odluke koje donese CBK mogu biti predmet sudskog preispitivanja u skladu sa odredbama propisanim u Zakonu o Centralnoj banci.

DEO VII.

ZAVRŠNE I PRELAZNE ODREDBE

Član 131.

Nadležni organ

1. CBK je nadležni organ, sa isključivim nadležnostima, osim kada je drugačije izričito predviđeno, da osigura i nadgleda efektivno poštovanje ovog zakona.

2. CBK-u, osim ako je drugačije izričito predviđeno, daju se sva ovlašćenja i nadležnosti predviđene ovim zakonom, i, u vršenju tih ovlašćenja i nadležnosti, CBK može koristiti bilo koja druga ovlašćenja, nadležnosti i funkcije predviđene Zakonom o bankama, Zakonom o Centralnoj banci, Zakonom o platnom sistemu, Zakonom o sprečavanju pranja novca i borbi protiv finansiranja terorizma ili bilo kojim naknadno donetim pravnim aktom koje stavlja van snage ove zakone.

Član 132.

Dobrovoljna likvidacija, obavezni stečaj i službena uprava

1. Odredbe o dobrovoljnoj likvidaciji, obaveznom stečaju i službenoj upravi definisane zakonodavstvom o bankama i nebankarskim institucijama, shodno se primenjuju na platne institucije i institucije elektronskog novca uređene ovim zakonom.

2. Osim kako je definisano u stavu 1. ovog člana, dobrovoljna likvidacija, prinudna likvidacija i službena uprava platna institucija i institucija elektronskog novca mogu se dalje regulisati podzakonskim aktima CBK-a.

Član 133.

Prelazne odredbe

1. Banke koje su licencirane od strane CBK-a prema relevantnim zakonskim odredbama, i koje, prema tim odredbama, pružaju platne usluge i/ili izdaju elektronski novac, smatraju se ovlašćenim da nastave da pružaju takve usluge i aktivnosti bez prejudiciranja odredbi ovog zakona koje se primenjuju na banke u njihovom stanju kao pružaoci platnih usluga.
2. Nebankarske finansijske institucije registrovane od strane CBK-a za pružanje platnih usluga i izdavanje elektronskog novca pre stupanja na snagu ovog zakona, tražiće ovlašćenje kao platna institucija ili institucija elektronskog novca, prema potrebi, prema odredbama ovog zakona u prelaznom periodu predviđenom članom 138. ovog zakona.
3. Za subjekte iz prethodnog stava koji trenutno posluju u zemlji, CBK može, ako je potrebno, uspostaviti pojednostavljeni proces za ovlašćenje od onog predviđenog ovim zakonom.
4. Zahtevi za ovlašćenje za obavljanje delatnosti platnih usluga i izdavanja elektronskog novca, koji podležu razmatranju od strane CBK-a, koji su u toku u trenutku stupanja na snagu ovog zakona, adresiraće se u skladu sa zahtevima utvrđenim ovim zakonom.

Član 134.

Okvirni ugovori

1. Okvirni ugovori zaključeni pre stupanja na snagu ovog zakona ostaju na snazi do njihovog trajanja.
2. Ne dovodeći u pitanje prethodni stav, pružaoci platnih usluga, u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, ažuriraju okvirne ugovore kako bi uključili sve informacije predviđene članom 52. ovog zakona.

Član 135.

Stavljanje van snage

1. Stupanjem na snagu ovog zakona stavlja se van snage sve odredbe Zakona br.04/L-155 o platnom sistemu koje uređuju platni sistem i/ili su u suprotnosti sa ovim zakonom.
2. Podzakonski akti doneti od strane CBK-a koji regulišu bilo koje pitanje pokriveno važećim zakonodavstvom o platnom sistemu ostaju na snazi sve dok nisu u suprotnosti sa ovim zakonom i dok se drugim podzakonskim aktima ne stave van snage.

Član 136.

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona

CBK izrađuje i donosi potrebne podzakonske akte za sprovođenje ovog zakona u roku od osamnaest (18) meseci od njegovog stupanja na snagu.

Član 137.

Ovlašćenje CBK-a za usklađivanje sa zakonodavstvom Evropske unije

1. Za sprovođenje svrhe ovog zakona, CBK ima ovlašćenja da usvoji podzakonske akte kako bi obezbedila usklađenost sa izmenama ili novim direktivama, uredbama ili drugim aktima koje je usvojila Evropska unija u oblasti platnih usluga.
2. Dopune CBK-a u skladu sa stavom 1. mogu se ostvariti samo u okviru specifičnog i relevantnog zakonodavstva Evropske unije o platnim uslugama i biće u skladu sa osnovnim principima utvrđenim ovim zakonom.

Član 138.

Prelazni period

1. Subjekti i lica na koje se primenjuje ovaj zakon dužni su uskladiti svoje aktivnosti i poslovanje sa odredbama ovog zakona u roku od najviše osamnaest (18) meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona u skladu sa članom 139. ovog zakona.
2. CBK može odrediti, ako je potrebno i prikladno iz razloga finansijske stabilnosti, zaštitu potrošača ili iz drugih razloga od javnog interesa, kraći ili duži prelazni period za posebne slučajeve odredaba ovog zakona.

Član 139.

Stupanje na snagu

Ovaj zakon stupa na snagu petnaest (15) dana od dana objavljivanja u Službenom listu Republike Kosovo.

Zakon br.10/L-026

23. april 2026. godine

Proglašeno ukazom Br. DL-57/2026, dana 05.05.2026, od strane v.d. Predsednika Republike Kosova Albulena Haxhiu

